

PLA D'ACCIÓ DE LES MUNTANYES DEL BAIX 2024-2030

Document validat per la Comissió de Seguiment (29/09/24) per l'inici del procés d'aprovació

Document pel Consell de Participació 18/1124

Consell Comarcal
del Baix Llobregat

Muntanyes del Baix

SUMARI

1. CONTEXT I OBJECTIUS DEL PLA	7
1.1. Marc de referència.....	7
1.1.1. Antecedents.....	7
1.1.2. Àmbit territorial.....	7
1.1.3. Enfocament metodològic	10
1.2. Reptes, visió, objectius i horitzó temporal	12
2. LÍNIES ESTRATÈGIQUES I ACCIONS.....	14
2.1. Gestió integrada de l'espai agroforestal per fomentar la multifuncionalitat i la resiliència.....	17
2.1.1. Gestió forestal adaptativa per a la prevenció d'incendis i la millora dels hàbitats	17
2.1.1.1 Elaborar i executar plans anuals per a la gestió forestal estratègica en matèria de prevenció d'incendis	17
2.1.1.2 Desenvolupar nous projectes de silvopastura i consolidar els existents.....	19
2.1.1.3 Promoure els instruments d'ordenació forestal entre els propietaris forestals privats i adoptar aquestes figures en les forests públiques	21
2.1.1.4 Potenciar l'aprofitament dels recursos forestals de l'àmbit	23
2.1.2. Dinamització de l'activitat agrària	25
2.1.2.1 Establir aliances estratègiques amb altres espais agraris de la comarca: Parc agrari del Baix Llobregat, Parc natural de Collserola i Parc rural del Montserrat	25
2.1.2.2 Impulsar la recuperació d'espais agraris abandonats i la creació d'un banc de terres, tot establint sinèrgies amb iniciatives ja existents.....	27
2.1.2.3 Dur a terme una gestió integrada pel control de fauna que afecta l'activitat agrària i les zones urbanes.....	29
2.1.3. Desenvolupament d'altres estratègies transversals d'impuls a la gestió sostenible dels espais agraris i/o forestals	31
2.1.3.1 Difondre els recursos i ajuts en matèria de gestió agrària i/o forestal sostenible promoguts des de les diverses administracions i altres ens	31
2.1.3.2 Promoure la participació en projectes de recerca que facilitin la realització de proves pilot i l'obtenció de recursos	33
2.1.3.3 Establir un repositori de casos d'èxit sobre la gestió del patrimoni agroforestal dins l'àmbit	35
2.1.3.4 Identificar oportunitats de posar a disposició pública sòls rústics d'interès estratègic en situació d'abandonament	37
2.2. Coneixement, recuperació i millora dels patrimonis natural, cultural i paisatgístic per promoure'n la conservació i la valorització.....	39
2.2.1. Millora del coneixement dels valors patrimonials existents amb visió integrada .	39
2.2.1.1 Completar el desenvolupament d'inventaris de patrimoni natural i cultural en tots els municipis de l'àmbit i habilitar un repositori comú	39
2.2.1.2 Reforçar el coneixement i el monitoratge al llarg del temps de la biodiversitat de l'àmbit	41

2.2.2. Actuació proactiva en la recuperació i millora del patrimoni natural i en el foment de la seva capacitat adaptativa	43
2.2.2.1 Promoure actuacions de restauració i millora d'ambients aquàtics i altres hàbitats rellevants per la biodiversitat	43
2.2.2.2 Impulsar altres actuacions puntuals de foment de la biodiversitat	45
2.2.2.3 Fomentar iniciatives de custòdia forestal, agrícola i fluvial	47
2.2.2.4 Establir un marc de seguiment de les figures de planificació territorial i sectorial en elaboració que concorrin en l'àmbit per tal de garantir la coherència amb els objectius del present Pla.....	49
2.3. Ordenació sostenible de l'ús públic per fer-lo compatible amb la preservació dels valors de l'entorn.....	51
2.3.1. Consolidació del marc regulador	51
2.3.1.1 Revisar, aprovar i aplicar, a escala local, l'ordenança tipus ja existent relativa a la regulació de l'ús públic a les Muntanyes del Baix.....	51
2.3.1.2 Elaborar un protocol per curses, esdeveniments esportius i altres activitats en grup	53
2.3.2. Desplegament d'instruments per a la millora de la capacitat de gestió	55
2.3.2.1 Completar el desenvolupament d'inventaris de camins en tots els municipis de l'àmbit i integrar la informació en un inventari compartit	55
2.3.2.2 Aplicar estratègies d'ordenació de l'accessibilitat i l'ús públic en espais de gran afluència amb valors rellevants del patrimoni natural i/o cultural	57
2.3.2.3 Integrar tota la informació sectorial sobre l'àmbit en un SIG unificat que faciliti la gestió compartida	59
2.4. Comunicació, educació i sensibilització per reforçar els vincles de la ciutadania amb el territori.....	61
2.4.1. Reforç de la comunicació com a eina de divulgació i de gestió	61
2.4.1.1 Potenciar la visibilitat i els continguts de la web de Muntanyes del Baix com a referent per tots els municipis de l'àmbit i la seva ciutadania	61
2.4.1.2 Disposar d'una agenda compartida d'activitats, amb una actualització continuada en el temps	64
2.4.2. Impuls continuat a l'educació i a la sensibilització	66
2.4.2.1 Elaborar i desplegar una programació d'activitats educatives i de sensibilització a l'entorn de l'àmbit de Muntanyes del Baix.....	66
2.4.2.2 Impulsar projectes educatius basats en el format aprenentatge servei (APS)	68
2.4.2.3 Ubicar un centre d'interpretació de les Muntanyes del Baix dins l'àmbit.....	70
2.5. Síntesi d'accions, prioritats, orientacions pressupostàries i temporalització	72
3. GOVERNANÇA I SISTEMA DE SEGUIMENT	78
3.1. Governança del Pla	78
3.2. Seguiment del Pla	80

ANNEX I. AVALUACIÓ DE LES ACCIONS DEL PLA D'ACCIONS 2019-2023 I GRAU DE VINCULACIÓ AMB EL NOU PLA.....82

ANNEX II. ACTUALITZACIÓ D'ASPECTES CLAU DE LA DIAGNOSI89

I.1. Caracterització bàsica dels municipis inscrits a l'àmbit	90
I.1.1. Aspectes territorials i socioeconòmics.....	90
I.1.2. Planejament territorial i urbanístic	94
I.2. Usos del sòl i sector primari.....	96
I.2.1. Cobertes del sòl	96
I.2.2. Espai agroforestal i agrari	97
I.2.3. Forests públiques i instruments d'ordenació forestal	99
I.2.4. Àrees de gestió prioritària per a la prevenció d'incendis forestals	102
I.3. Biodiversitat	104
I.4. Vulnerabilitat climàtica	107
I.5. Conclusions: anàlisi DAFO	109
Addenda. Relació d'informes i treballs de referència.....	110

Abreviacions

- ACA:** Agència Catalana de l'Aigua
- ADF:** agrupació de defensa forestal
- AGP:** àrea de gestió prioritària (per a la prevenció d'incendis forestals)
- AMB:** Àrea Metropolitana de Barcelona
- APS:** aprenentatge servei
- CBC:** Clúster Bioenergia Catalunya
- CCBL:** Consell Comarcal del Baix Llobregat
- CPF:** Centre de la Propietat Forestal
- CREAF:** Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals
- CTFC:** Centre de Ciència i Tecnologia Forestal de Catalunya
- DACC:** Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural
- DIBA:** Diputació de Barcelona
- IOF:** instrument d'ordenació forestal
- MdB:** Muntanyes del Baix
- PABL:** Parc agrari del Baix Llobregat
- PSGF:** pla simple de gestió forestal
- PTGMF:** pla tècnic de gestió i millora forestal
- SIG:** sistemes d'informació geogràfica
- XCN:** Xarxa de Conservació de la Natura

Nota important: en la data de tancament del present Pla d'acció s'han produït canvis organitzatius en l'estructura de diferents conselleries de la Generalitat de Catalunya. En particular, les competències del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural (DACC) –i, si s'escau, de les unitats administrativa de rang inferior– han quedat repartides entre el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació i el Departament de Territori, Habitatge i Transició Ecològica. En conseqüència, les referències al DACC s'han d'entendre referides a un dels dos nous departaments esmentats en funció de la temàtica en qüestió.

1. CONTEXT I OBJECTIUS DEL PLA

1.1. Marc de referència

1.1.1. Antecedents

L'elaboració del present Pla d'acció de MdB 2024-2030 s'inscriu en el context del Conveni marc de col·laboració entre el CCBL i els 16 ajuntaments que formen part de l'àmbit de MdB, el qual es va signar per primera vegada el 2006 i es va actualitzar el 2018. El nou Conveni referma el compromís dels ajuntaments per seguir treballant en relació amb els valors naturals, ambientals i econòmics del medi agroforestal de l'àmbit. En concret per:

1. Promoure la preservació i millora dels valors naturals, ambientals i econòmics del medi agroforestal.
2. Desenvolupar les activitats agrícoles, forestals i de lleure.
3. Coordinar les actuacions dels ajuntaments en el medi agroforestal, intercanviar experiències, i tendir a unificar els criteris d'intervenció entre municipis veïns.
4. Establir i consolidar mecanismes de coordinació i la cooperació entre els ajuntaments i ens supramunicipals per a la consecució d'objectius comuns.
5. Establir i fomentar mecanismes de col·laboració i suport amb els agents privats del territori.
6. Cercar la col·laboració d'altres administracions públiques, institucions científiques i altres entitats.
7. Difondre entre la població els valors i les funcions d'aquest territori, així com el respecte al patrimoni natural, les activitats econòmiques que s'hi desenvolupen, i a les infraestructures de lleure i els seus usuaris.
8. Projectar i executar accions per assolir les finalitats esmentades.

L'antecedent immediat del present Pla d'acció és el [Pla d'accions de les Muntanyes del Baix 2019-2023](#), elaborat per Lavola i finalitzat amb data de juliol 2020. Al seu torn, aquest Pla 2019-2023 era una actualització del Pla director de les Muntanyes del Baix 2009-2018, elaborat per la mateixa empresa i finalitzat amb data de març de 2011.

En aquest context, el present Pla és un nou Pla que revisa, actualitza i reformula el Pla 2019-2023 per tal de donar continuïtat al procés iniciat fa 15 anys i seguir avançant amb els compromisos indicats més amunt.

1.1.2. Àmbit territorial

L'abast territorial del present Pla –11.991,1 hectàrees (119, 91 km²)– és coincident amb el del Pla anterior 2019-2023. Incorpora sòls classificats com a no urbanitzables –de caràcter eminentment forestal i, en molt menor mesura agrícola (menys d'un 10%)– de 16 municipis del Baix Llobregat localitzats a la dreta del riu Llobregat. La titularitat del sòl, que se situa en cotes que oscil·len, aproximadament, entre la 25 i la 650, és eminentment privada: els sòls públics representen de l'ordre d'un 7%.

Pel que fa a figures de protecció del patrimoni natural, cal remarcar que una part dels termes de Cervelló i Torrelles de Llobregat (i molt tangencialment Sant Vicenç dels Horts) formen part del PEIN Muntanyes de l'Ordal, el qual, al seu torn, està inclòs a l'espai Xarxa Natura 2000 denominat Serres del Litoral Central.

En concret, els municipis que aporten sòl a l'àmbit són, per ordre alfabètic: Begues, Castellví de Rosanes, Cervelló, Corbera de Llobregat, Gavà, la Palma de Cervelló, Martorell, Pallejà, Sant Andreu de la Barca, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat, Sant Vicenç dels Horts, Santa Coloma de Cervelló, Torrelles de Llobregat, Vallirana i Viladecans.

A grans trets, l'àmbit de MdB resta delimitat: al nord pel riu Anoia¹, a l'est per la vall del riu Llobregat, al sud pel delta del Llobregat, al sud-oest pel parc del Garraf i a l'oest pel límit amb espais agroforestals que formen part de la comarca de l'Alt Penedès.

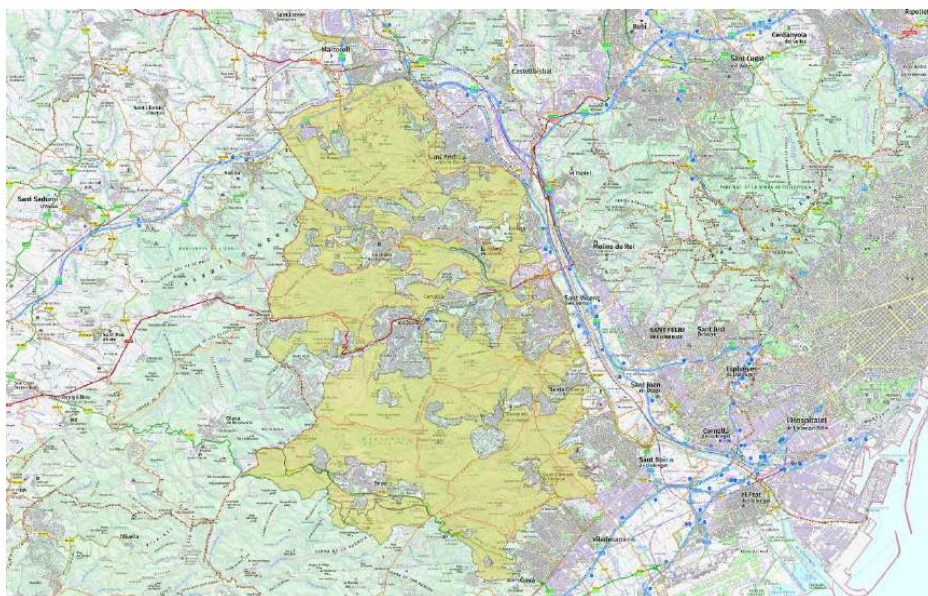

Figura 1.1. Delimitació de l'àmbit de MdB sobre topogràfic i ortoimatge.

Font: elaboració pròpia a partir de CCBL i ICGC.

¹ Amb tot, l'àmbit també inclou una àrea disjunta: la part ubicada a Martorell de la forest pública de Can Cases i Torrent dels Llops, la qual s'ubica al nord del riu Anoia.

Tal i com evidencien la taula i la figura següents, el perfil territorial i demogràfic dels 16 municipis que formen part de MdB és heterogeni, com també ho és la contribució a l'àmbit en termes relatius –oscil·la entre l'1,1% de Sant Andreu de la Barca i el 14,6% de Cervelló– i la significació que aquesta contribució representa respecte el total del terme municipal respectiu –entre el 8,6% de Viladecans i el 92% de Sant Climent de Llobregat–.

Taula 1.1. Dades territorials demogràfiques sobre els municipis de l'àmbit de MdB.

Municipis	Superfície municipi (ha)	Superfície inclosa MdB (ha)	Percentatge respecte municipi	Percentatge respecte MdB	Habitants (2023)	Densitat (hab./km²)
Begues	5.044,0	1.725,9	34,2	14,4	7.429	147,3
Castellví de Rosanes	1.638,0	1.471,6	89,8	12,3	2.085	127,3
Cervelló	2.410,0	1.756,3	72,9	14,6	9.461	392,6
Corbera de Llobregat	1.841,0	954,9	51,9	8,0	15.529	843,5
Gavà	3.075,0	362,4	11,8	3,0	47.498	1.544,7
La Palma de Cervelló	546,0	460,1	84,3	3,8	3.036	556,0
Martorell	1.276,0	377,5	29,6	3,1	28.643	2.244,7
Pallejà	830,0	341,0	41,1	2,8	11.715	1.411,4
Sant Andreu de la Barca	550,0	132,0	24,0	1,1	26.862	4.884,0
Sant Boi de Llobregat	2.147,0	283,1	13,2	2,4	83.667	3.896,9
Sant Climent de Llobr.	1.081,0	995,0	92,0	8,3	4.190	387,6
Sant Vicenç dels Horts	912,0	256,0	28,1	2,1	28.422	3.116,4
Sta. Coloma de Cervelló	749,0	272,7	36,4	2,3	8.373	1.117,9
Torrelles de Llobregat	1.356,0	1.049,7	77,4	8,8	6.217	458,5
Vallirana	2.388,0	1.373,8	57,5	11,5	15.795	661,4
Viladecans	2.040,0	176,3	8,6	1,5	66.615	3.265,4
Totals	27.883,0	11.991,1		100,0	365.537	

Font: elaboració pròpia a partir de CCBL i Idescat.

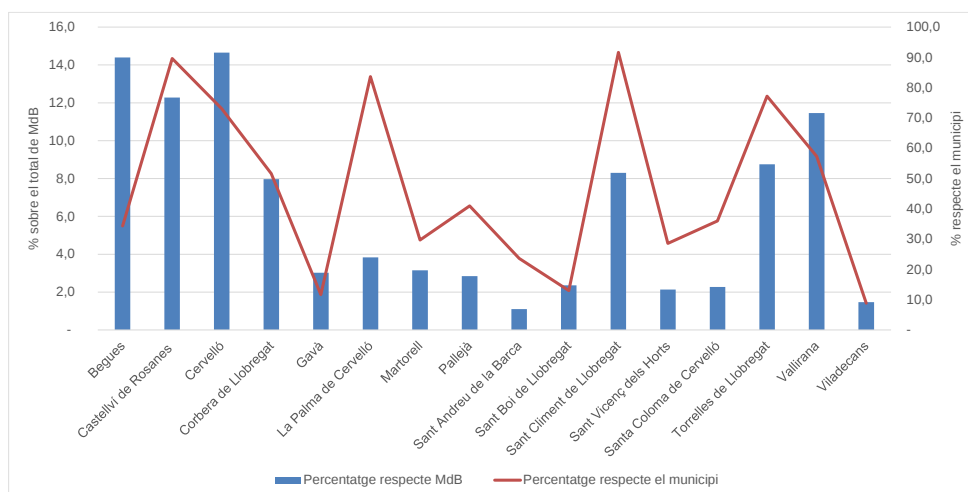

Figura 1.2. Superfície municipal incorporada a l'àmbit de MdB i percentatge que aquesta superfície representa sobre el total del terme municipal respectiu.

Font: elaboració pròpia a partir de CCBL.

1.1.3. Enfocament metodològic

Des del punt de vista metodològic, la redacció del present Pla s'ha desenvolupat a partir de les següents tasques:

- Reunions periòdiques de treball amb la Comissió tècnica del Pla –formada pel CCBL i pels tècnics municipals dels 16 municipis concernits– al llarg de tot el procés d'elaboració.
- Avaluació del grau de vigència i estat d'implementació de les 38 accions del Pla 2019-2023. Com a part d'aquesta tasca s'ha fet una enquesta detallada als 16 ajuntaments implicats, els resultats de la qual han estat analitzats i recollits en un informe específic². En relació al grau d'implementació, més enllà de les respostes a l'enquesta –que presenten biaixos per qüestions metodològiques–, també s'ha cercat informació addicional per tal de disposar d'una visió de conjunt més completa i precisa. En general, es conclou un grau d'implantació mitjà-baix en termes del conjunt del Pla, bé que hi ha accions concretes amb nivells d'implantació elevats o, fins i tot, plenament executades, tal i com es detalla a l'Annex I.
- Anàlisi individualitzada i detallada per cada acció del pla anterior per tal d'incloure-la, després d'un procés de revisió iteratiu, en una de les següents categories: finalitzada (4 accions), a mantenir (5), a reformular (10), a reubicar³ (13), o a descartar (6); (vegeu detall a l'Annex I).
- Identificació de noves accions a considerar i reformulació i nova redacció dels enunciats de les accions procedents del Pla anterior.
- Reestructuració d'eixos i línies estratègiques a partir de la proposta final d'enunciats de les accions.
- Redacció de les fitxes de les accions amb un format renovat i amb continguts totalment nous i actualitzats amb independència de l'origen de l'acció.
- Elaboració de la resta d'apartats del Pla: context i objectius, governança i seguiment.

Els criteris per a la inclusió de les accions del nou Pla han estat els següents:

- Rellevància per a l'àmbit de MdB, en congruència amb la seva escala territorial.
- Vinculació amb els reptes i objectius globals del Pla i coherència interna entre les diferents accions proposades.
- Equilibri entre els diferents eixos o àmbits d'acció a considerar.
- Factibilitat de la implantació, tenint en compte l'horitzó temporal del Pla.

Com a resultat de tot aquest procés s'ha definit un Pla estructurat en 4 eixos, 9 línies estratègiques i 27 accions.

D'aquestes 27 accions, 11 es poden considerar eminentment noves, 11 reformulacions més o menys significatives d'accions prèviament contemplades en el Pla 2019-2023 i les

² ERF (març 2024). *Resultats de l'enquesta de revisió del Pla d'acció 2019-2023*.

³ La categoria "a reubicar" fa referència a accions que deixen d'existir com a tals, si bé no desapareixen del tot en el nou Pla, atès que passen a integrar-se en d'altres accions d'abast o significació més ampli.

5 restants accions que mantenen l'essència d'accions equivalents del Pla 2019-2023, bé que amb redactats renovats.

D'acord amb tot l'exposat, cal remarcar que el nou Pla manté un elevat grau de coherència i traçabilitat respecte l'anterior (vegeu vincles a l'Annex I). En aquest sentit cal assenyalar que, justament, el grau d'implementació mitjà o baix de nombroses accions del Pla 2019-2023 –unit al fet que, sovint, abordaven aspectes que segueixen essent rellevants– ha determinat que el nou Pla les hagi recuperat, bé que actualitzades i reformulades, i amb un enfocament renovat concebut per afavorir-ne l'execució efectiva.

1.2. Reptes, visió, objectius i horitzó temporal

La taula següent sintetitza, a mode d'anàlisi DAFO –debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats– les principals qüestions que concorren sobre l'àmbit de MdB, tal i com es desprèn de l'anàlisi de la informació compilada i de l'actualització de la diagnosi duta a terme (vegeu Annex II).

Taula 1.2. Anàlisi DAFO de l'àmbit de MdB.

Debilitats	Amenaces
- Gran nombre de masses forestals amb baix grau de gestió. - Escassa presència d'espais oberts i agraris en la configuració del mosaic agroforestal. - Molt escassa presència de teixit associatiu en el sector primari. - Existència de moltes interfícies urbanes-forestals, que accentuen el risc d'incendi. - Inexistència d'una figura legal de protecció i gestió conjunta.	- Efectes del canvi climàtic, amb particular atenció a l'increment del risc d'incendi, la sequera, l'increment de plagues forestals i l'erosió. - Abandonament progressiu de l'activitat agrària i evolució cap a un paisatge cada vegada més exclusivament forestal. - Impactes sobre la biodiversitat, derivats dels dos punts anteriors. - Sobrefreqüentació i conductes incíviques sobre determinats espais més singulars.
Fortaleeses	Oportunitats
- Experiència de més de 15 anys en la definició i implementació d'accions amb visió de conjunt per tot l'àmbit. - Coneixement creixent de l'àmbit a partir de nombrosos treballs i projectes específics. - Àmbit coherent des de la perspectiva territorial. - Entorn natural menys massificat que molts altres de l'entorn metropolità. - Notable biodiversitat, amb presència d'alguns hàbitats i espècies singulars i/o rars.	- Gestió forestal adaptativa i multifuncional. - Sòls amb valor agrícola susceptibles de ser recuperats. - Àmbit territorial interessant per a dur a terme projectes pilot i treballs de recerca. - Múltiples opcions de col·laboració i sinèrgies entre els diferents ens locals i supramunicipals implicats - Àmplies possibilitats per a l'educació i la sensibilització ambiental.

Font: elaboració pròpia.

De l'anàlisi anterior es desprèn que els **principals reptes** a considerar per l'àmbit, derivats de les amenaces identificades, són:

- Fer front als efectes del canvi climàtic, que ja es constaten en l'actualitat i que s'accentuaran les properes dècades. Aquest repte comporta potenciar la capacitat d'adaptació del territori –incrementar-ne la resiliència– o, el que és equivalent, reduir-ne la vulnerabilitat envers els nous escenaris climàtics.
- Dinamitzar el sector primari per mantenir-lo com una activitat real sobre el territori que generi un recurs que, al seu torn, permetin fer-ne una gestió activa que preservi el mosaic agroforestal i el paisatge associat.

- Treballar per la conservació i el foment de la biodiversitat, en particular per la d'aquells hàbitats i espècies que es trobin en situació d'amenaça o d'elevada vulnerabilitat.
- Sensibilitzar la ciutadania i regular l'ús públic, per minimitzar impactes sobre el medi natural i prevenir conductes incíviques i riscos.

La **visió** del Pla per a l'horitzó 2030 és la de contribuir a fer de MdB un espai agroforestal més resilient i biodivers, on les activitats silvícola i agrícola estiguin presents de manera efectiva i on els valors d'aquest territori singular siguin coneguts i respectats per la ciutadania.

En aquest context, els **objectius** generals del Pla es corresponen amb els quatre grans eixos en els quals s'estructuren les línies estratègiques i accions que conté:

- Gestió integrada de l'espai agroforestal per fomentar la multifuncionalitat i la resiliència.
- Coneixement, recuperació i millora dels patrimonis natural, cultural i paisatgístic per promoure'n la conservació i la valorització.
- Ordenació sostenible de l'ús públic per fer-lo compatible amb la preservació dels valors de l'entorn.
- Comunicació, educació i sensibilització per reforçar els vincles de la ciutadania amb el territori.

El nou Pla es planteja en l'**horitzó 2030** per un doble motiu:

- Per disposar d'un marge temporal raonable per poder impulsar, de manera efectiva, les actuacions previstes al Pla.
- Per estar en consonància amb múltiples figures de planificació estratègica en àmbits com el canvi climàtic, la biodiversitat i la sostenibilitat a diferents escales territorials (comarcal, metropolitana, catalana, estatal, europea i global).

Per raó del seu abast territorial i conceptual, més enllà d'altres figures de planificació concurrents a d'altres escales, el nou Pla d'acció de MdB presenta especials vincles amb el [Pla de resiliència al canvi climàtic del Baix Llobregat. Adaptació i economia circular](#) (2022).

2. LÍNIES ESTRATÈGIQUES I ACCIONS

Relació de línies estratègiques i accions

El pla estratègic s'estructura en 4 eixos, 9 línies estratègiques i 27 accions que s'enuncien a continuació. El detall de cada acció es desenvolupa, en forma de fitxa, en l'apartat següent (vegeu 2. *Línies estratègiques i accions*).

1. Gestió integrada de l'espai agroforestal per fomentar la multifuncionalitat i la resiliència

1.1. Gestió forestal adaptativa per a la prevenció d'incendis i la millora dels hàbitats

- 1.1.1. Elaborar i executar plans anuals per a la gestió forestal estratègica en matèria de prevenció d'incendis
- 1.1.2. Desenvolupar nous projectes de silvopastura i consolidar els existents
- 1.1.3. Promoure els instruments d'ordenació forestal entre els propietaris forestals privats i adoptar aquestes figures en les forests públiques
- 1.1.4. Potenciar l'aprofitament dels recursos forestals de l'àmbit

1.2. Dinamització de l'activitat agrària

- 1.2.1. Establir aliances estratègiques amb altres espais agraris de la comarca: Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc natural de Collserola i Parc rural del Montserrat
- 1.2.2. Impulsar la recuperació d'espais agraris abandonats i la creació d'un banc de terres, tot establint sinèrgies amb iniciatives ja existents
- 1.2.3. Dur a terme una gestió integrada pel control de fauna que afecta l'activitat agrària i les zones urbanes

1.3. Desenvolupament d'altres estratègies transversals d'impuls a la gestió sostenible dels espais agraris i/o forestals

- 1.3.1. Difondre els recursos i ajuts en matèria de gestió agrària i/o forestal sostenible promoguts des de les diverses administracions i altres ens
- 1.3.2. Promoure la participació en projectes de recerca que facilitin la realització de proves pilot i l'obtenció de recursos
- 1.3.3. Establir un repositori de casos d'èxit sobre la gestió del patrimoni agroforestal dins l'àmbit
- 1.3.4. Identificar oportunitats de posar a disposició pública sòls rústics d'interès estratègic en situació d'abandonament

2. Coneixement, recuperació i millora dels patrimonis natural, cultural i paisatgístic per promoure'n la conservació i la valorització

2.1. Millora del coneixement dels valors patrimonials existents amb visió integrada

- 2.1.1. Completar el desenvolupament d'inventaris de patrimoni natural i cultural en tots els municipis de l'àmbit i habilitar un repositori comú
- 2.1.2. Reforçar el coneixement i el monitoratge al llarg del temps de la biodiversitat de l'àmbit

2.2. Actuació proactiva en la recuperació i millora del patrimoni natural i en el foment de la seva capacitat adaptativa

- 2.2.1. Promoure actuacions de restauració i millora d'ambients aquàtics i altres hàbitats rellevants per la biodiversitat
- 2.2.2. Impulsar altres actuacions puntuals de foment de la biodiversitat
- 2.2.3. Fomentar iniciatives de custòdia forestal, agrícola i fluvial
- 2.2.4. Establir un marc de seguiment de les figures de planificació territorial i sectorial en elaboració que concorrin en l'àmbit per tal de garantir la coherència amb els objectius del present Pla

3. Ordenació sostenible de l'ús públic per fer-lo compatible amb la preservació dels valors de l'entorn

3.1. Consolidació del marc regulador

- 3.1.1. Revisar, aprovar i aplicar, a escala local, l'ordenança tipus ja existent relativa a la regulació de l'ús públic a les Muntanyes del Baix
- 3.1.2. Elaborar un protocol per curses, esdeveniments esportius i altres activitats en grup

3.2. Desplegament d'instruments per a la millora de la capacitat de gestió

- 3.2.1. Completar el desenvolupament d'inventaris de camins en tots els municipis de l'àmbit i elaborar i integrar la informació en un inventari compartit
- 3.2.2. Aplicar estratègies d'ordenació de l'accessibilitat i l'ús públic en espais de gran afluència amb valors rellevants del patrimoni natural i/o cultural
- 3.2.3. Integrar tota la informació sectorial sobre l'àmbit en un SIG unificat que faciliti la gestió compartida

4. Comunicació, educació i sensibilització per reforçar els vincles de la ciutadania amb el territori

4.1. Reforç de la comunicació com a eina de divulgació i de gestió

- 4.1.1. Potenciar la visibilitat i els continguts de la web de Muntanyes del Baix com a referent per tots els municipis de l'àmbit i la seva ciutadania
- 4.1.2. Disposar d'una agenda compartida d'activitats, amb una actualització continuada en el temps

4.2. Impuls continuat a l'educació i a la sensibilització

- 4.2.1. Elaborar i desplegar una programació d'activitats educatives i de sensibilització a l'entorn de l'àmbit de Muntanyes del Baix
- 4.2.2. Impulsar projectes educatius basats en el format aprenentatge servei (APS)
- 4.2.3. Ubicar un centre d'interpretació de les Muntanyes del Baix dins l'àmbit

Model de fitxa

TÍTOL DE L'ACCIÓ		EIX LÍNIA ESTRATÈGICA	
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	Argumentació de l'interès per a la implantació de l'acció i dels beneficis que pot aportar.		
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A MA
Exposició sintètica de l'abast de l'acció, si s'escau indicant els antecedents o aspectes de context necessaris.			
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS	
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA Informació genèrica sobre les implicacions econòmiques de la implantació de l'acció. Atès el caràcter amb què estan formulades les accions, no es poden indicar costos globals concrets, però sempre que ha estat possible s'aporta informació sobre imports unitaris a mode de referència. Aquests costos no inclouen l'IVA. Nombroses accions es recolzen en recursos propis de les administracions implicades, circumstància que s'explicita a les fitxes corresponents.	
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	Qüestions que poden dificultar o endarrerir la implantació de l'acció.		
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	Indicador o indicadors específics per al seguiment de l'acció (vegeu 3.2. Seguiment del Pla). El càlcul dels indicadors es preveu amb periodicitat anual.		
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	Llistat, si s'escau, d'altres accions del Pla vinculades a la indicada a la fitxa.		
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	Explicacions o informacions addicionals d'interès, amb particular atenció a pàgines web, informes o estudis de referència.		

A banda de l'indicat a la pròpia fitxa model, cal tenir en compte el següent:

- **Prioritat.** Es contemplen tres opcions: moderada (M), alta (A) i molt alta (MA). En cada cas s'assenyala l'opció escollida marcant-la en un color més intens i en negreta.
- **Temporalització.** Es consideren tres períodes fins l'horitzó 2030: els biennis 2024-2025 i 2026-2027 i el trienni 2028-2030. El període o períodes a considerar es marquen de manera anàloga al cas de la prioritat.

2.1. Gestió integrada de l'espai agroforestal per fomentar la multifuncionalitat i la resiliència

2.1.1. Gestió forestal adaptativa per a la prevenció d'incendis i la millora dels hàbitats

2.1.1.1 Elaborar i executar plans anuals per a la gestió forestal estratègica en matèria de prevenció d'incendis

1.1.1. ELABORAR I EXECUTAR PLANS ANUALS PER A LA GESTIÓ FORESTAL ESTRATÈGICA EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.1			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	Els incendis forestals constitueixen un dels principals riscos que ha d'afrontar l'àmbit de MdB i suposen una amenaça a múltiples nivells: paisatgístic, naturalístic, socioeconòmic, zones construïdes i fins i tot per la població que hi habita. La minimització d'aquest risc, agreujat pel canvi climàtic, requereix d'una gestió forestal proactiva i preventiva, continuada en el temps. A més, aquestes actuacions afavoreixen la diversificació d'hàbitats i, per extensió, la biodiversitat.				
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA	
En primera instància, es planteja canalitzar aquesta acció a través del Programa anual d'inversions previst al Conveni de col·laboració subscrit entre la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat i els ajuntaments de l'àmbit de MdB (a més de Castelldefels) per a la prevenció d'incendis forestals mitjançant el foment de la gestió forestal estratègica. La comissió de seguiment del Conveni, formada per representants de les diferents administracions signants, ha de redactar aquest programa anual, el qual ha de contenir el detall de les actuacions contemplades en àrees de gestió prioritària (AGP), incloent la despesa prevista i les fonts de finançament, atenent a la disponibilitat pressupostària de les diferents administracions implicades. Les AGP establertes en el marc del Conveni poden ser de quatre tipus: interfície urbana forestal (IUF), punts estratègics de gestió (PEG), àrees de foment de la gestió (AFG) i àrees afectades per perturbacions naturals sobrevingudes. Per a la definició de les AGP s'estableixen dos objectius principals: • Ordenar el territori amb la determinació d'àrees sobre les quals establir infraestructures estratègiques i zones de gestió que mitjançant actuacions de silvicultura preventiva i d'adequació representin oportunitats d'extinció. • Permetre la prioritització, la promoció i l'execució de les actuacions de prevenció d'incendis forestals que es vulguin desenvolupar dins de l'àmbit, per part de la DIBA i els titulars de terrenys forestals, garantint la coherència de totes les actuacions executades. Tot i que el Conveni ha estat formalment signat el maig de 2024, el programa d'inversions amb suport de la DIBA es duu a terme des de 2020. Cada any es fa un informe de seguiment on s'especifica la inversió prevista, la finalment executada i els municipis i actuacions concretes dutes a terme. El Conveni té una vigència de 4 anys, prorrogables per 4 anys més. Per tant, és força probable que es mantingui actiu durant tot el període del present Pla d'acció.					

1.1.1. ELABORAR I EXECUTAR PLANS ANUALS PER A LA GESTIÓ FORESTAL ESTRATÈGICA EN MATÈRIA DE PREVENCIÓ D'INCENDIS
ESPAI AGROFORESTAL LE 1.1

Més enllà del Conveni –i assumint que en el seu marc no necessàriament es podran dur a terme totes les accions de caràcter més prioritari o convenient per limitacions pressupostàries– cal contemplar també actuacions de gestió forestal finançades directament des dels ajuntaments, en funció dels recursos disponibles, i sempre de manera coordinada amb la DIBA i amb d'altres accions relacionades, com la pràctica de la silvopastura (vegeu Acció 1.1.2).

L'enfocament d'aquesta acció permet una gestió proactiva dels sòls forestals en l'àmbit de MdB, on es combina un territori eminentment boscós amb una escassa presència d'associacions de propietaris forestals.

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS - DIBA (Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari) - CCBL (Oficina tècnica MdB) - Ajuntaments MdB	CONCERNITS - Associacions de propietaris forestals - Propietaris forestals a títol individual
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030 ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	D'acord amb la informació disponible pel període 2020-2023 la inversió associada al programa de la DIBA se situa a l'entorn de 100.000 €/anuals. A més, cal considerar actuacions urgents en àrees afectades per pertorbacions, que poden suposar una inversió igual o superior a l'anterior en funció dels anys. D'altra banda, d'acord amb licitacions recents de municipis de l'àmbit, el cost de treballs forestals per al manteniment de franges perimetrals se situa a l'entorn de 700-800 €/ha.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	- Disponibilitat de recursos financers per part de les diferents administracions implicades (DIBA, CCBL, ajuntaments). - Molt escassa presència d'associacions de propietaris forestals i dificultats per contactar amb els propietaris forestals a títol individual (cal l'autorització dels propietaris per dur a terme les actuacions silvícoles).	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Superfície d'AGP gestionada per tipologia (hectàrees/any). - Inversió realitzada (M€/any).	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	1.1.2. Desenvolupar nous projectes de silvopastura i consolidar els existents. 1.1.3. Promoure els instruments d'ordenació forestal entre els propietaris forestals privats i adoptar aquestes figures en les forests públiques.	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Documentació de referència: - Conveni signat amb la DIBA i annexos corresponents (2024). - Informes anuals de seguiment del programa d'actuacions (des de 2020). - DIBA (2017). Restauració i millora forestal. Treballs forestals per a la prevenció d'incendis forestals i la recuperació del bosc.	

2.1.1.2 Desenvolupar nous projectes de silvopastura i consolidar els existents

1.1.2. DESENVOLUPAR NOUS PROJECTES DE SILVOPASTURA I CONSOLIDAR ELS EXISTENTS		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.1			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	La silvopastura és una estratègia que s'ha demostrat força adequada per prevenir el risc d'incendi i gestionar determinats tipus d'hàbitats, com ja s'ha evidenciat dins l'àmbit de MdB. Aquesta pràctica permet controlar, en fases inicials, el creixement de vegetació llenyosa arbòria i arbustiva, amb la qual es redueix la necessitat de tals posteriors i es manté un paisatge més obert que contribueix a diversificar la biodiversitat i a mantenir el paisatge agroforestal.				
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA	
Diversos municipis de l'àmbit de MdB estan treballant en aquesta línia, alguns des de fa molts anys, com és el cas de Sant Boi (2008), Begues (2011), Pallejà (2013) i Torrelles de Llobregat (2014). Més recentment, també han impulsat projectes o proves pilot en aquest sentit els municipis de Corbera de Llobregat (2022) i Sant Climent de Llobregat (2024). El bestiar emprat en aquestes experiències és essencialment l'oví i el cabrum, tot i que també s'estan utilitzant rucs en alguns casos. El seu ús, en diferents combinacions de bestiar segons els casos, permet el manteniment de les franges perimetrals de baixa combustibilitat contra incendis forestals i la gestió del sotabosc. Aquest tipus d'actuació preventiva –que forma part d'estratègies que s'inclouen dins la categoria de solucions basades en la natura– ja té una aplicació contrastada a molts llocs de Catalunya a banda de l'àmbit MdB i es promou des de diferents escales de l'administració pública (com el DACC, la DIBA i l'AMB), les quals poden oferir suport tècnic i econòmic i la implantació d'aquestes estratègies. Cal assenyalar que en el marc de l'anterior Pla d'acció de les MdB es va elaborar una <i>Guia de silvopastura a les MdB</i>. D'altra banda, un article, publicat a la revista Silvicultura (vegeu <i>Informació complementària</i>) avalua la percepció ciutadana sobre aquesta pràctica en els tres municipis de MdB més pioners en implantar-la i en conclou una valoració força positiva i més favorable que l'estassada mecànica. Tenint en compte tot l'exposat, és oportú seguir apostant per la silvopastura a l'àmbit de MdB i estendre'n el seu abast territorial, atès el gran potencial de zones a gestionar. Tot plegat, en un marc de foment de la professionalització i la qualitat de l'activitat, si s'escau mitjançant l'elaboració de plans de pastures, així com amb un seguiment adequat de l'assoliment dels objectius previstos. A més, l'ampliació dels projectes de silvopastura pot generar economies d'escala i sinergies entre municipis veïns –com ara l'aprofitament compartit d'un mateix ramat o de certes infraestructures (corrals, abeuradors)– que afavoreixi un millor balanç cost-benefici de l'actuació. Al seu torn, l'experiència dels municipis que ja han impulsat aquestes estratègies és un element molt valuós per fer una adequada valoració de possibles noves àrees on incorporar aquestes pràctiques. També cal tenir en compte el potencial educatiu, com ja fa Sant Boi amb l'activitat per les escoles “Anem a pasturar”.					
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS		CONCERNITS		
	- Ajuntaments MdB - CCBL (Oficina tècnica MdB)		Professionals de la ramaderia		

1.1.2. DESENVOLUPAR NOUS PROJECTES DE SILVOPASTURA I CONSOLIDAR ELS EXISTENTS		ESPai AGROFORESTAL LE 1.1
	DIBA (Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari)	- Associacions de propietaris forestals i propietaris forestals a títol individual - DACC (Direcció General de Boscos i Gestió del Medi)
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA L'import pot ser força variable en funció de les característiques i condicions de prestació del servei. Com a referència, de l'anàlisi d'una licitació del 2022 de Sant Boi, es desprèn una ràtio a l'entorn de 1.100 €/hectàrea i any. En qualsevol cas, cal preveure la possibilitat d'accedir a ajuts o subvencions de les diferents administracions (en particular DACC i DIBA).
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	- Dificultat per trobar persones interessades en fer aquesta activitat. - Definició d'un model de contraprestació adequat per la prestació del servei. - Necessitats mínimes d'infraestructures de suport a l'activitat (corrals i abeuradors, entre d'altres).	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Superfície forestal gestionada amb silvopastura (hectàrees). - Nombre de ramats i caps de bestiar (diferenciant oví, cabrum i asiní).	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	1.1.1. Elaborar i executar plans anuals per a la gestió forestal estratègica en matèria de prevenció d'incendis. 1.1.3. Promoure els instruments d'ordenació forestal entre els propietaris forestals privats i adoptar aquestes figures en les forests públiques.	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Documentació de referència: - Alay, O. et al. (2020). Experiències de silvopastura preventiva a l'Alt Empordà. - CTFC (2024). Percepció ciutadana sobre la silvicultura de franges de protecció contra incendis als municipis del Baix Llobregat. Revista Silvicultura, número 90. - Batalla, L., Díaz, M. (2020). Guia per a la implantació de la silvopastura a les Muntanyes del Baix. Encàrrec del CCBL a l'Escola de pastors i pastores de Catalunya. - DARP-CPF (2016). Tipologies de pastura de les principals formacions arbrades de Catalunya. - Web de l'Escola de pastors i pastores de Catalunya. - Web del projecte Coevolvers. Un dels <i>living labs</i> és un projecte de silvopastura al Baix Llobregat. - Web del projecte Silvodivers - xarxa de silvopastura.	

2.1.1.3 Promoure els instruments d'ordenació forestal entre els propietaris forestals privats i adoptar aquestes figures en les forests públiques

1.1.3. PROMOURE ELS INSTRUMENTS D'ORDENACIÓ FORESTAL ENTRE ELS PROPIETARIS FORESTALS PRIVATS I ADOPTAR AQUESTES FIGURES EN LES FORESTS PÚBLIQUES		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.1			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	Els IOF faciliten una gestió proactiva i multifuncional de les masses forestals que en disposen –entre d’altres la reducció del risc d’incendi– i, a més, ofereixen un seguit de beneficis per la propietat, entre els quals una millora de la fiscalitat, prioritat per l’atorgament de subvencions, i més facilitats per l’obtenció dels permisos d’aprofitament.				
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA	
Els instruments d’ordenació forestal (IOF) integren diferents tipologies d’instruments: - Projectes d’ordenació (PO), figura sovint emprada per forests públiques. - Pla tècnic de gestió i millora forestal (PTGMF), figura emprada, en general, per a l’ordenació i gestió de finques privades de superfície superior a 25 hectàrees. - Pla simple de gestió forestal (PSGF), figura equivalent a l’anterior orientada a finques de superfície inferior a 25 hectàrees. D’acord amb les dades més recents disponibles (2023), a l’àmbit de MdB existeixen 29 IOF en boscos de titularitat privada vigents, els quals representen una superfície de 2.134 hectàrees (2.063 hectàrees de PTGMF en 23 plans i 71 hectàrees de PSGF en 6 plans). Això representa un percentatge modest (a l’entorn d’un 22%) respecte les superfícies forestals de l’àmbit de MdB. El potencial d’increment, doncs, és molt ampli en teoria per bé que a la pràctica existeixen reptes importants a la implementació, com s’exposa en l’apartat corresponent. Quant als boscos de titularitat pública –si no s’indica el contrari, municipal–, molt minoritaris dins l’àmbit de MdB, els únics que consten com que disposen d’ordenació aprovada són la Cadira de l’Espadat (Castellví de Rosanes), les Rovires (Pallejà) i Molins (Sant Climent de Llobregat, titularitat de l’Incasòl). A més, a la Muntanya de Sant Ramon (Sant Boi de Llobregat), l’IOF es troba en curs d’elaboració en el moment de redactar el present Pla i en aquest mateix municipi també s’està treballant per elaborar IOF d’altres parcel·les forestals de titularitat municipal. Al seu torn, Santa Coloma de Cervelló també ha iniciat els treballs de redacció d’IOF per uns terrenys forestals de propietat municipal adquirits fa pocs anys. Per contra, cal elaborar aquesta ordenació –també per exercir un efecte exemplificador sobre les forests privades de l’entorn–, si més no pels dos següents: Can Cases i Torrent dels Llops (Martorell) i Can Colomer (Sant Climent de Llobregat, titularitat del CCBL). D’altra banda, d’aquestes sis forests públiques només dues –Can Cases i Torrent dels Llops i Sant Ramon– estan incloses al Catàleg de forests d’utilitat pública (CUP). Tant per coherència, com per reforçar les possibilitats d’accedir a més ajuts per a la gestió forestal, és desitjable que les quatre restants també facin els tràmits pertinents per integrar-se a aquest catàleg.					
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS			
	Associacions de propietaris forestals i propietaris forestals a títol individual	- CPF - DIBA (Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d’Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari)			

1.1.3. PROMOUR ELS INSTRUMENTS D'ORDENACIÓ FORESTAL ENTRE ELS PROPIETARIS FORESTALS PRIVATS I ADOPTAR AQUESTES FIGURES EN LES FORESTS PÚBLIQUES		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.1
	Ajuntaments MdB i CCBL (Oficina tècnica MdB) per finques públiques	
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030 ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	La redacció dels IOF requereix dels serveis d'una assistència tècnica especialitzada. El DACC compta amb una línia d'ajuts, que es renova anualment, per a la redacció i revisió d'IOF en finques privades. Aquest i altres ajuts relacionats amb la gestió forestal sostenible es poden consultar en aquest enllaç. Al seu torn, el DACC també compta amb ajuts per a la gestió forestal sostenible de finques públiques i el catàleg de serveis de la DIBA també ofereix suport per a la planificació de boscos de titularitat municipal.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	- Escassa organització del sector forestal, amb molt escassa presència d'associacions de propietaris forestals. - Estructura de la propietat força fragmentada. - Boscos en general poc productius, que generen molt poca rendibilitat.	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Superfície forestal gestionada amb instruments d'ordenació forestal per tipologia (PTGMF, PSGF, IO) i titularitat (pública o privada) (hectàrees). - Nombre de plans vigents per tipologia.	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	1.1.1. Elaborar i executar plans anuals per a la gestió forestal estratègica en matèria de prevenció d'incendis. 1.1.2. Desenvolupar nous projectes de silvopastura i consolidar els existents.	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Instruments d'ordenació forestal al web del CPF. Normativa i documentació de referència aquí. Els avantatges per la propietat es detallen en aquest enllaç. - Altra documentació rellevant del CPF: - CPF (2013). Instruccions de redacció d'un PTGMF. - CPF. Orientacions de gestió forestal sostenible (ORGEST). - Documentació de referència: - CTFC (2018). <i>Planificació silvícola estratègica de l'espai agroforestal de les Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB. - CTFC (2020). <i>Propostes per a la dinamització agroforestal de les Muntanyes del Baix: primera avaluació del potencial d'actuacions</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.	

2.1.1.4 Potenciar l'aprofitament dels recursos forestals de l'àmbit

1.1.4. POTENCIAR L'APROFITAMENT DELS RECURSOS FORESTALS DE L'ÀMBIT		ESPai AGROFORESTAL LE 1.1		
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	L'aprofitament de productes forestals –fusters i no fusters– és una via per millorar la rendibilitat de les finques forestals i pot facilitar uns ingressos que contribueixin a finançar la necessària gestió forestal per reduir el risc d'incendi i fer front als nous escenaris climàtics. Alhora és una manera de donar sortida als productes generats per aquesta gestió forestal: fusta, biomassa i altres recursos no fusters.			
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA
L'anterior Pla d'acció de MdB focalitzava aquest aprofitament en la biomassa, àmbit respecte el qual s'han desenvolupat dues accions: • Implantació de calderes de biomassa en equipaments municipals a diversos municipis de la comarca, entre els quals cal destacar, per la potència instal·lada, Begues –pioner en la matèria dins l'àmbit– i, en segon terme, Sant Boi de Llobregat, Sant Vicenç dels Horts, Corbera de Llobregat, Torrelles de Llobregat, Santa Coloma de Cervelló i Pallejà. La potència actual instal·lada ja supera els 3.000 kW. • Elaboració d'un estudi tècnic per a dissenyar un model conjunt d'aprofitament de la biomassa forestal (vegeu <i>Informació complementària</i>). L'estudi proposa la creació d'una associació públic-privada, recolzada en un servei gestionat pel CCBL. Les funcions de l'associació serien, si més no, obtenir la matèria primera (biomassa) i produir l'estella, mentre que el CCBL s'implicaria en el servei de subministrament i en donar suport a l'associació. Aquest sistema obtindria ingressos directes amb la comercialització d'estella (eventualment, també de fusta) i indirectes a través de línies d'ajuts de les administracions públiques (DACC, DIBA) orientades a la prevenció d'incendis i la gestió forestal. En consonància amb l'exposat, aquesta acció planteja –sota la premissa que l'objectiu principal és gestionar els boscos i fer un ús sostenible dels recursos obtinguts– una estratègia que combini els següents aspectes: • Contemplar les possibles opcions de valorització material de la fusta extreta del bosc –com ara l'ús de fusta per serradora o l'ús de restes com acotxat (<i>mulching</i>)– amb caràcter prioritari a la valorització energètica (biomassa per a calderes). • Seguir treballant en l'àmbit de la biomassa per a usos energètics, en tres línies: ○ Analitzar a fons el plantejament per implantar el model conjunt d'aprofitament de la biomassa forestal a l'àmbit i prendre una decisió consensuada al respecte. ○ Identificar i valorar noves opcions d'implantació de calderes de biomassa en equipaments municipals, en particular en municipis on encara no s'ha dut a terme cap iniciativa, atès que en la resta el potencial de creixement és força limitat o nul. ○ Identificar grans consumidors energètics a l'entorn de l'àmbit, en particular activitats industrials susceptibles d'utilitzar biomassa en les seves instal·lacions. • Explorar el potencial d'altres recursos no fusters. Entre d'altres, pel seu valor afegit, cal destacar els pinyons, la resina i els bolets. Cal remarcar, en aquest sentit, l'existència de proves pilot de resinació en pi blanc als municipis de Pallejà i Vallirana.				
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS		
	• CCBL (Oficina tècnica MdB)	• DACC		

1.1.4. POTENCIAR L'APROFITAMENT DELS RECURSOS FORESTALS DE L'ÀMBIT			ESPAI AGROFORESTAL LE 1.1
	- Ajuntaments MdB - Propietaris forestals i associacions de propietaris	- DIBA (Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari) - Clúster Bioenergia Catalunya	
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	L'enfocament d'aquesta acció no permet establir cap valoració econòmica, la qual s'haurà de concretar en funció de les actuacions específiques que s'impulsin. En relació a implantar un model conjunt per la biomassa, l'estudi indicat avalua en uns 20.000 € la inversió inicial –en bona part destinats a l'elaboració d'un estudi de viabilitat– i la global en uns 540.000 €, un 48% dels quals corresponent a la construcció d'una planta de tractament per a la producció d'estella i gairebé un 30% a les actuacions de gestió forestal. D'acord amb la mateixa font, l'accés a ajuts i subvencions permetria reduir aquest import en més d'un 75%, deixant-lo en una xifra per sota dels 120.000 €.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	- Característiques i estat actual dels boscos presents a l'àmbit. - Incerteses sobre la viabilitat econòmica global del model conjunt d'aprofitament de biomassa, en funció del volum de demanda esperable.		
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Producció i comercialització de productes forestals, més enllà de la biomassa, per tipologia (tones/any). - Biomassa d'origen local utilitzada a la comarca (tones/any). - Potència instal·lada en calderes de biomassa en els ajuntaments de l'àmbit (MW).		
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	1.1.1. Elaborar i executar plans anuals per a la gestió forestal estratègica en matèria de prevenció d'incendis. 1.1.3. Promoure els instruments d'ordenació forestal entre els propietaris forestals privats i adoptar aquestes figures en les forests públiques.		
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Documentació de referència: - CTFC (2018). <i>Planificació silvícola estratègica de l'espai agroforestal de les Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB. - CTFC (2020). <i>Propostes per a la dinamització agroforestal de les Muntanyes del Baix: primera avaluació del potencial d'actuacions</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB. - CBC (2021). <i>Determinació de la demanda actual i potencial a mig termini de biomassa forestal per fer energia a les Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA. - E2Estudis (2024). <i>Disseny del model de gestió conjunt per aprofitament de biomassa forestal amb finalitats energètiques a les Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec del CCBL.		

2.1.2. Dinamització de l'activitat agrària

2.1.2.1 Establir aliances estratègiques amb altres espais agraris de la comarca: Parc agrari del Baix Llobregat, Parc natural de Collserola i Parc rural del Montserrat

1.2.1. ESTABLIR ALIANCES ESTRATÈGIQUES AMB ALTRES ESPAIS AGRARIS DE LA COMARCA: PARC AGRARI DEL BAIX LLOBREGAT, PARC NATURAL DE COLLSEROLA I PARC RURAL DEL MONTSERRAT		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.2			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS		La cerca d'aliances i sinergies amb altres espais agraris propers –com el PABL i el parc rural del Montserrat–, així com amb els inscrits en el parc natural de Collserola –en part amb característiques similars a les que presenten els de MdB– ofereix un ventall d'oportunitats i sinergies a explorar, les quals han de permetre generar una massa crítica que molt difícilment es pot assolir a l'escala de MdB.			
DESCRIPCIÓ		PRIORITAT	M	A	MA
El caràcter acotat i, en ocasions relictual, de l'agricultura dins l'àmbit de MdB té poca massa crítica com per generar una dinàmica socioeconòmica rellevant que n'afavoreixi la visibilitat, rendibilitat i continuïtat al llarg del temps. I això, malgrat l'existència de conreus amb potencial valor afegit (vinya, olivera, cirerer, altres fruiters de llavor), a banda dels herbacis. En aquest sentit, la cerca d'aliances o sinèrgies estratègiques amb altres espais agraris propers ofereix oportunitats a múltiples nivells: • Incorporació a circuits de processament, distribució i comercialització ja existents, com ara els mercats de pagès, tant per productes agrícoles com ramaders (incloent aquí també els derivats de la silvopastura (vegeu Acció 1.1.2). • Accés a informació i experiències d'interès dutes a terme en territoris veïns, així com a bones pràctiques. • Oportunitats de participació en projectes de recerca o proves pilot a més gran escala. • Reforç, en definitiva, de la capacitat de treball en xarxa. Iniciatives d'interès: • Creació de distintius i marques específiques per a la promoció i comercialització de les produccions: com la de producte fresc del PABL, amb circuits específics de distribució a través de mercats de pagès i punts de venda i establiments de restauració adherits. Quelcom similar s'esdevé amb la marca del Parc rural del Montserrat. A més, també existeix la Xarxa de productes de la terra de la DIBA i la pròpia web de MdB alberga un espai amb informació de productors i comercialitzadors de l'àmbit. • WaterProtect, exemple de projecte europeu de recerca finançat pel programa "Horizon 2020", amb participació del PABL. • Espai test agrari de Sant Vicenç dels Horts, iniciativa conjunta d'aquest ajuntament amb el Consorci del PABL per promoure i facilitar la incorporació de nova pagesia al sector, tot oferint un entorn favorable per testar nous projectes i oferir suport integral per la seva posada en marxa. • Contracte agrari de Collserola: eina de remuneració econòmica pels serveis que ofereix la pagesia al Parc a través d'una convocatòria de pagaments específica. Amb ell, a més, es pretén fomentar una millora de les pràctiques agropecuàries i la transició agroecològica.					

1.2.1. ESTABLIR ALIANCES ESTRATÈGIQUES AMB ALTRES ESPAIS AGRARIS DE LA COMARCA: PARC AGRARI DEL BAIX LLOBREGAT, PARC NATURAL DE COLLSETEROLA I PARC RURAL DEL MONTSERRAT		ESPai AGROFORESTAL LE 1.2
Amb tot, en aquest cas es considera difícil que es pugui disposar de recursos econòmics com per dur a terme un enfocament equivalent a escala de MdB. • Pla agropecuari del Parc natural de Collserola, amb l'objectiu general de promoure la recuperació dels usos i aprofitaments agrícoles i ramaders i el seu desenvolupament de manera ordenada i compatible amb la protecció de l'espai natural, tot afavorint la conservació de la qualitat ambiental i paisatgística del Parc. Acció a prioritzar entre 2024 i 2027 i a mantenir al llarg del temps.		
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS • CCBL (Oficina tècnica MdB) • Ajuntaments MdB • DIBA (Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari)	CONCERNITS • Professionals de l'agricultura i la ramaderia • Parc agrari del Baix Llobregat • Parc natural de Collserola • Parc rural del Montserrat
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030 ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis dels ens locals implicats. La realització de projectes o actuacions concretes com a resultat de la implementació de l'acció pot comportar despeses, tot i que també l'accés a línies d'ajut i a finançament en el marc de projectes de recerca.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Notable fragmentació territorial de l'espai agrari dins l'àmbit. • Baixa rendibilitat dels conreus de secà. • Inèrcies i reticències que dificultin la col·laboració entre els diferents espais agraris concernits.	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Nombre de projectes concrets generats en el marc de col·laboració amb d'altres espais agraris. • Superfície agrària activa dins l'àmbit de MdB per tipologia de conreu.	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• 1.2.2. Impulsar la recuperació d'espais agraris abandonats i la creació d'un banc de terres, tot establint sinèrgies amb iniciatives ja existents.	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Documentació de referència: ○ CCBL (2022). Estudi de capacitat de producció agrària a les Muntanyes del Baix. ○ CTFC (2020). <i>Propostes per a la dinamització agroforestal de les Muntanyes del Baix: primera avaluació del potencial d'actuacions</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB. ○ CTFC (2022). <i>Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB. • Enllaços a les web d'espais agraris propers: ○ Parc Agrari del Baix Llobregat; Parc rural del Montserrat; Parc natural de Collserola	

2.1.2.2 Impulsar la recuperació d'espais agraris abandonats i la creació d'un banc de terres, tot establint sinèrgies amb iniciatives ja existents

1.2.2 IMPULSAR LA RECUPERACIÓ D'ESPAIS AGRARIS ABANDONATS I LA CREACIÓ D'UN BANC DE TERRES, TOT ESTABLINT SINÈRGIES AMB INICIATIVES JA EXISTENTS		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.2			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	La recuperació d'espais agraris contribueix a mantenir un paisatge en mosaic agroforestal, el qual ajuda a millorar la resiliència del territori envers el canvi climàtic –sobretot pel que fa al risc d'incendi– i a potenciar la biodiversitat.				
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA	
L'abandonament agrari, fet que s'accentua en espais de muntanya com és el cas de MdB respecte la plana al·luvial del riu Llobregat, afavoreix la recolonització per part de la vegetació natural, la qual evoluciona cap a formacions llenyoses denses amb presència d'espècies piròfites. Aquest fet comporta la pèrdua de paisatges en mosaic agroforestal, que actuen de forma natural com a tallafoc i, en conseqüència, incrementen el risc d'incendi i la seva capacitat de propagació. D'altra banda, en termes de biodiversitat, l'evolució envers hàbitats forestals ja molt presents a l'àmbit, com les pinedes de pi blanc, empobreix la presència d'espècies associades a espais agrícoles i altres espais oberts (com els matollars, les brolles i els prats). Fa anys que s'estan desenvolupant a Catalunya diverses iniciatives de creació de bancs de terres –entre les quals al PABL i al Parc rural del Montserrat, així com una iniciativa local a Sant Vicenç dels Horts– i existeix una plataforma de la DIBA que les aplega: el Banc de terres en xarxa. En paral·lel, el setembre de 2023 el Govern de la Generalitat va aprovar el Registre de terres de Catalunya (nota de premsa, en aquest enllaç). El registre ha d'identificar les parcel·les que estan abandonades, en desús o en perill d'estar-ho amb l'objectiu de disposar d'una superfície agrària més àmplia a Catalunya, amb un procediment regulat normativament pel Decret 169/2023, d'acord amb allò previst per la Llei 3/2019 d'espais agraris. Al seu torn, a escala de MdB, un treball específic dut a terme el 2022 pel CTFC sobre el manteniment i recuperació d'espais agraris a l'àmbit de MdB (vegeu <i>Informació complementària</i>) fa una anàlisi detallada de la qual es desprèn que: - La superfície agrícola actual, un 5,3% (envers el 76,6% forestal i el 14,6% urbanitzat) podria assolir un 7,7% a expenses dels sòls forestals amb la proposta d'espais a recuperar. Cal indicar, però que aquestes dades fan referència a un territori més ampli que l'inclòs dins l'àmbit estricte de MdB, per la qual cosa no són directament comparables amb d'altres dades sobre l'activitat agrària de MdB. - Aquests canvis, tot i ser de magnitud limitada en valor absolut, són rellevants en termes relatius (increment d'un 45% d'acord amb el territori analitzat pel CTFC) i tindrien un alt impacte estratègic a escala de paisatge i en la prevenció i/o gestió del risc d'incendi. Tenint en compte les premisses exposades, l'execució de l'acció se centra en: - Anàlisi detallada per part de cada municipi dels sòls agrícoles susceptibles de recuperació identificats en el treball de CTFC i validació i priorització d'acord amb criteris d'oportunitat i ubicació estratègica assumint els condicionants locals que hi concorrin. - Integració d'aquesta informació en un banc de terres propi de l'àmbit de MdB, bé que coordinat amb la xarxa de banc de terres de Catalunya i, en particular amb els del PABL i del Parc rural del Montserrat, com una línia de treball més en el marc de les aliances estratègiques plantejades anteriorment (vegeu Acció 1.2.1). - En paral·lel, aportació d'informació per al Registre de terres de Catalunya.					

1.2.2 IMPULSAR LA RECUPERACIÓ D'ESPais AGRARIS ABANDONATS I LA CREACIÓ D'UN BANC DE TERRES, TOT ESTABLINT SINÈRGIES AMB INICIATIVES JA EXISTENTS

**ESPAI AGROFORESTAL
LE 1.2**

Cal assumir que aquestes actuacions, per si soles, no determinen una recuperació efectiva dels espais agraris, però sí que estableixen les bases perquè es pugui produir. En aquest procés cal preveure un treball d'acompanyament i suport per part dels ens locals, la possibilitat d'utilitzar l'[Espai test agrari de Sant Vicenç dels Horts](#) (o d'altres que es puguin crear), així com eventuais incentius addicionals, com ara bonificacions fiscals als titulars dels espais recuperats, si s'escau. També cal considerar vincular aquestes iniciatives a estratègies de custòdia del territori (vegeu Acció 2.2.3), projectes de recerca i proves pilot (Acció 1.3.2), així com a l'eventual adquisició o arrendament de finques rústiques per part de les administracions locals (Acció 1.3.4).

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS
	- CCBL (Oficina tècnica MdB) - Ajuntaments MdB - Propietaris agraris i/o de sòls rústics	DIBA (Oficina Tècnica de Prevenció Municipal d'Incendis Forestals i Desenvolupament Agrari)

TEMPORALITZACIÓ	2024	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	En primera instància, recursos propis dels ens locals implicats. L'establiment d'eventuals bonificacions o incentius podria comportar la reducció d'ingressos municipals o despeses específiques.
	2025		
	2026		
	2027		
	2028		
	2030		

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	- Manca de relleu generacional i de persones interessades a treballar en el sector primari en un entorn com el de MdB. - Rendibilitats potencialment inferiors a les d'altres espais agraris situats en la plana al·luvial del Llobregat.
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Superfície agrària recuperada per tipologia de conreu (hectàrees). - Superfície agrària activa dins l'àmbit de MdB per tipologia de conreu (hectàrees).
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	1.2.1. Establir aliances estratègiques amb altres espais agraris de la comarca: Parc Agrari del Baix Llobregat, Parc natural de Collserola i Parc rural del Montserrat. 1.3.4. Identificar oportunitats de posar a disposició pública sòls rústics d'interès estratègic en situació d'abandonament. 2.2.3. Fomentar iniciatives de custòdia forestal, agrícola i fluvial.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	Web del DACC amb informació sobre el registre de parcel·les agrícoles i ramaderes en desús - Documentació de referència: - CTFC (2022). <i>Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB. - CCBL (2021). Guia per als ens locals per incloure a les ordenances fiscals la bonificació de l'IBI de construccions en sòl no urbanitzable o en nucli aïllat vinculades a activitats agràries.
----------------------------------	--

2.1.2.3 Dur a terme una gestió integrada pel control de fauna que afecta l'activitat agrària i les zones urbanes

1.2.3 DUR A TERME UNA GESTIÓ INTEGRADA PEL CONTROL DE FAUNA QUE AFECTA L'ACTIVITAT AGRÀRIA I LES ZONES URBANES		ESPai AGROFORESTAL LE 1.2			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	La sobrepoblació d'espècies com el senglar, genera problemes importants a l'activitat agrària i, cada vegada més, també a les zones urbanes i a la xarxa viària. Una intervenció específica i continuada en el temps sobre aquesta espècie ha de permetre mantenir un cert control poblacional i reduir conflictes. Quant a l'activitat agrària en particular, aquest control ha de comportar una minimització dels danys sobre els conreus.				
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA	
Les poblacions de senglar a Catalunya han tendit a augmentar al llarg de les darreres dècades, tot i que amb algunes fluctuacions d'ençà 2017, tal i com recull la informació compilada pel programa de seguiment de la Generalitat des de 1998. Les causes d'aquesta tendència són diverses i inclouen, entre d'altres, la pròpia capacitat d'adaptació de l'espècie a la colonització d'espais agrícoles i àrees urbanitzades, entorns on troba aliment i alhora, en el segon cas, espais on no es practica la caça (principal causa de mortalitat en absència de depredadors naturals). De mitjana, les poblacions a Catalunya dels darrers anys se situen entre 6 i poc més de 8 exemplars per km². Si bé no existeix cap estació de seguiment específica a l'àmbit de MdB n'hi ha dues de properes: una denominada Garraf-Olèrdola-Foix i l'altra la Zona de caça controlada (ZCC) de Collserola, amb densitats de 6,3 i de 9,6, respectivament, la temporada 2022-2023. Aquesta situació genera situacions creixents de conflicte –amb afectacions sobre conreus i elements del medi natural, accidents a la xarxa viària i accés a zones urbanes–. En aquest sentit, la DIBA va elaborar (2019) una Guia de mesures per reduir els danys causats per mamífers de la fauna salvatge en zones rurals, urbanes i infraestructures en la qual es plantegen fins a 11 mesures diferents, que van des de la col·locació de tancaments perimetrals fins a l'adaptació de contenidors de residus, passant per la captura d'exemplars amb paranys. Pel que fa específicament a la caça, les modalitats que es practiquen amb el senglar són la batuda (diürna) i l'aguait o espera (a l'albada o al capvespre). D'acord amb la informació facilitada per tècnics municipals de l'àmbit, es considera que l'aguait nocturn és la mesura més eficaç, atès que permet la captura selectiva d'exemplars més problemàtics en ubicacions estratègiques. L'àmbit estricte de MdB, que inclou només sòl no urbanitzable, està constituït essencialment per àrees privades de caça. Al seu torn, les àrees urbanes són zones de seguretat (bé que la majoria no declarades) i també existeix alguna zona d'aprofitament comú amb aprofitament permès. En aquest context, en el marc d'aquesta acció es planteja: • Coordinar les actuacions que es duguin a terme per part dels diferents ajuntaments, establir sinèrgies i compartir experiències. • Fer un seguiment integrat d'incidències i mantenir contacte permanent amb les societats de caçadors, la pagesia de la zona i els agents rurals, entre d'altres. • Donar suport a les societats de caçadors i facilitar les actuacions de caça que ajudin a controlar les poblacions. El suport podrà ser institucional, logístic o, fins i tot, econòmic. • Quan no existeixen societats de caçadors o estiguin poc actives, cal considerar altres opcions, com ara actuacions promogudes des dels ajuntaments (licitacions per a la gestió de fauna salvatge com ja estan fent alguns ajuntaments de l'àmbit) o modificacions en la tipologia d'àrea de caça (com el canvi de vedat a zona d'aprofitament comú). • Valorar la ubicació d'un o més contenidors de cadàvers dins l'àmbit, per facilitar la gestió.					

1.2.3 DUR A TERME UNA GESTIÓ INTEGRADA PEL CONTROL DE FAUNA QUE AFECTA L'ACTIVITAT AGRÀRIA I LES ZONES URBANES		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.2
Prohibir de forma expressa l'alimentació de fauna salvatge en la normativa municipal (vegeu Acció 3.1.1) i reforçar la sensibilització a la ciutadania respecte el fet que no es pot donar de menjar a aquesta fauna i a que cal evitar deixar restes de menjar en zones accessibles i fora dels contenidors de residus. Adicionalment al senglar, cal començar a tenir en compte un altre ungulat: el cabirol, el qual comença a tenir presència a l'àmbit de MdB, tot i que actualment no es té constància que representi un problema. Una altra espècie a considerar, en termes de fer-ne un monitoratge, és el conill, que està generant problemes per sobrepoblació en diverses parts de Catalunya, tot i que tampoc es té constància que actualment sigui un problema a l'àmbit de MdB.		
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS - CCBL (Oficina tècnica MdB) - Ajuntaments MdB - Professionals de l'agricultura i/o propietaris de sòl rústic	CONCERNITS - Societats de caçadors - DACC (Subdirecció General de Fauna Cinegètica, Caça i Pesca Continental i Cos d'Agents Rurals)
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030 ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Els costos a considerar són força variables en funció de les mesures i format de gestió a adoptar –actuacions preventives, dissuasives, captures amb parany, caça a l'aguait, entre d'altres– segons les opcions que estableixi cada municipi. Així, en ocasions es poden plantejar accions de suport a les societats de caçadors (per exemple subministrament de gra d'enceball; uns 2.500 €/any en el cas de Pallejà) o en d'altres casos licitacions anuals per a la gestió de fauna salvatge (amb pagaments unitaris per actuacions fetes i/o peces cobrades; uns 20.000 €/any en el cas de Corbera).
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	- Prolifерació de les poblacions de senglar arreu del territori, amb capacitat d'expansió i recolonització continuades. - Difícil control a gran escala, més enllà d'actuacions puntuals en funció de problemàtiques concretes detectades.	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Nombre d'exemplars de senglar capturats, mitjançant caça o parany. - Nombre d'incidències documentades amb senglar dins l'àmbit.	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	2.1.2. Establir aliances estratègiques amb altres espais agraris de la comarca.	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Informació de referència sobre la caça al web del DACC. El DACC pot, prèvia sol·licitud, atorgar autoritzacions excepcionals de caça per danys (tant en època de caça com dins el període de veda). Web de la Generalitat de Catalunya i la DIBA sobre el senglar. - Documentació de referència: - Minuartia (2019). Guia de mesures per reduir els danys causats per mamífers de la fauna salvatge en zones rurals, urbanes i infraestructures. Informe encarregat per la DIBA.	

2.1.3. Desenvolupament d'altres estratègies transversals d'impuls a la gestió sostenible dels espais agraris i/o forestals

2.1.3.1 Difondre els recursos i ajuts en matèria de gestió agrària i/o forestal sostenible promoguts des de les diverses administracions i altres ens

1.3.1. DIFONDRE ELS RECURSOS I AJUTS EN MATÈRIA DE GESTIÓ AGRÀRIA I/O FORESTAL SOSTENIBLE PROMOGUTS DES DE LES DIVERSES ADMINISTRACIONS I ALTRES ENS		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.3			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	La difusió d'eines, recursos i ajuts adreçats a propietaris forestals i agrícoles i professionals de l'agricultura i la ramaderia, majoritàriament privats, és una manera d'afavorir oportunitats de gestió activa del territori que, altrament, no arribarien a produir-se o ho farien de manera molt més limitada.				
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA	
Es contempla que la difusió d'aquests recursos es canalitzi essencialment a través d'un apartat específic de la pàgina web de MdB (vegeu Acció 4.1.1). L'objectiu de l'acció és que el CCBL, amb el suport dels ajuntaments i, si s'escau d'altres ens locals, faci un buidatge de les principals fonts potencials de recursos, ajuts o subvencions alineats amb el present Pla d'acció per tal de crear un repositori d'utilitat tant per les administracions públiques implicades, com pels propietaris privats de sòls agrícoles i forestals, així com per entitats o associacions eventualment implicades en determinades accions. Les principals administracions a contemplar per a la identificació d'ajuts, per raó de la matèria, són el DACC (amb diferents àrees i organismes implicats) i la DIBA (catàleg de serveis), tot i que eventualment també es poden considerar organismes estatals, com la Fundación Biodiversidad. En aquests sentit, en diverses fitxes del present Pla es fa referència explícita a determinats ajuts específics a considerar. En consonància amb l'enfocament del present Pla, les temàtiques a considerar inclouen, de manera prioritària les relacionades amb la gestió forestal i el suport a l'activitat agrària, tot i que eventualment també poden fer referència a qüestions plantejades en d'altres eixos, com el foment de la biodiversitat i l'educació ambiental. Atesa la dificultat de fer un seguiment exhaustiu i detallat de tots els ajuts que estiguin vigents o es convoquin en un moment determinat, es considera oportú establir una mena de directori general que, en funció de la temàtica, incorpori els enllaços web corresponents a la pàgina o pàgines web on es detalla i s'actualitza la informació per part de cada ens públic implicat. Així, per exemple, en el cas d'ajuts a la gestió forestal de finques privades, no cal entrar a detallar els ajuts un a un, sinó enllaçar amb la pàgina web del CPF on s'expliciten les línies d'ajut obertes. Una vegada generat aquest directori, només caldrà una revisió periòdica –per exemple trimestral– per garantir que els enllaços segueixen vigents i per incorporar, si s'escau noves referències. Adicionalment a les convocatòries d'ajuts i subvencions, aquest repositori també pot aportar informació relacionada amb eventuais bonificacions i altres beneficis fiscals per propietaris de sòl rústic. Així, per exemple, el CPF compta amb una pàgina web específica sobre fiscalitat forestal, amb informació sobre els beneficis fiscals que es poden derivar del fet de comptar amb un IOF i que també es podria enllaçar a la web de MdB. Acció a implantar a mitjà termini (bienni 2026-2027) i a mantenir al llarg del temps.					

1.3.1. DIFONDRE ELS RECURSOS I AJUTS EN MATÈRIA DE GESTIÓ AGRÀRIA I/O FORESTAL SOSTENIBLE PROMOGUTS DES DE LES DIVERSES ADMINISTRACIONS I ALTRES ENS			ESPAI AGROFORESTAL LE 1.3
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS • CCBL (Oficina tècnica MdB) • Ajuntaments MdB	CONCERNITS • DIBA • DACC • CPF	
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis dels ens locals implicats.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Disponibilitat de recursos humans per mantenir la informació actualitzada.		
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Elaboració efectiva de l'apartat de la pàgina web amb la informació indicada. • Nombre de visites a l'apartat d'ajuts de la pàgina web.		
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• La major part de les accions del present Pla i, en qualsevol cas, totes les que siguin susceptibles de rebre ajuts o subvencions.		
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Pàgina web amb el Catàleg de serveis de la DIBA. • Pàgina web sobre subvencions i ajuts del DACC.		

2.1.3.2 Promoure la participació en projectes de recerca que facilitin la realització de proves pilot i l'obtenció de recursos

1.3.2 PROMOURE LA PARTICIPACIÓ EN PROJECTES DE RECERCA QUE FACILITIN LA REALITZACIÓ DE PROVES PILOT I L'OBTENCIÓ DE RECURSOS		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.3			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS		Els projectes de recerca constitueixen una oportunitat singular per disposar de recursos tècnics i econòmics que permetin dur a terme assajos i proves pilot posteriorment extrapolables a territoris veïns. Alhora, també poden esdevenir casos d'èxit que, posteriorment es comuniquin i difonguin a diferents escales territorials.			
DESCRIPCIÓ		PRIORITAT	M	A	MA
L'àmbit de MdB participa en diversos projectes de recerca, en curs d'execució, representatius del sentit i objectiu d'aquesta acció. Entre d'altres cal destacar, pel seu abast, els següents: • Life AgroForAdapt, iniciat el 2021 i amb finalització prevista el 2026, el qual té com a principal objectiu promoure els sistemes agroforestals com a mesura d'adaptació als nous escenaris climàtics en zones mediterrànies. Sota la coordinació del CTFC i amb la participació de la DIBA, entre d'altres agents, també hi col·labora el CCBL, tot donant suport a la implementació d'una de les proves pilot en silvopastura dins l'àmbit de MdB. En concret a la finca de Can Colomer, titularitat del CCBL, a Sant Climent de Llobregat. • ResAlliance, que té al Baix Llobregat, a l'Alt Penedès i a l'Anoia un dels seus cinc <i>landlabs</i>, orientat a promoure pràctiques forestals per reduir la vulnerabilitat als incendis forestals i la sequera, fomentar pràctiques agrícoles per reduir l'exposició a la sequera i les altes temperatures i la restauració del paisatge en mosaic per millorar l'adaptació al canvi climàtic. En aquest cas hi participen 16 institucions i organismes, liderats per l'Institut Forestal Europeu, entre els quals el propi CTFC, l'IRTA i la Pau Costa Foundation. El projecte, iniciat el 2023 i també en curs, està finançat en el marc de la programa Horizon de la UE. • Coevolvers, projecte iniciat el 2023 i amb finalització prevista el 2026 que desenvolupa solucions basades en la natura per fer front als reptes de la pèrdua de biodiversitat i al canvi climàtic. Entre els seus <i>living labs</i>, un s'ubica al Baix Llobregat –amb implicació del CTFC– i en ell s'aborda la silvopastura com a estratègia per la prevenció d'incendis (vegeu Acció 1.1.2), mitjançant un esquema de contractació i pagament per la prestació del servei. Els exemples exposats evidencien l'interès d'implicar-se en projectes de recerca d'aquest tipus – molt alineats amb temes prioritaris a escala europea –, no tan sols pel valor intrínsec que aporten als indrets concrets on es duen a terme, sinó pel gran potencial de replicabilitat a territoris de característiques similars, de manera que els aprenentatges i experiències obtinguts es poden extrapolar amb relativa facilitat. A més, en aquests projectes europeus conflueixen centres de recerca i institucions de diversos països, la qual cosa permet –a banda de disposar de recursos econòmics i tècnics– enriquir el projecte amb moltes visions i coneixements complementaris. Les característiques de MdB el fan un àmbit d'especial interès com a banc de proves per a molts projectes de recerca. Es considera adient prioritzar projectes a escala europea –pel volum de recursos i oportunitats que poden comportar–, sense que això invalidi aprofitar altres oportunitats d'interès a d'altres escales (estatal, catalana o local). Un exemple d'aquesta escala més local són els projectes pilot de resinació de pi blanc (vegeu Acció 1.1.4). En línia amb l'exposat, entre les temàtiques a considerar cal esmentar les següents: • Gestió forestal multifuncional i adaptativa als nous contextos climàtics. • Promoció de nous conreus adaptats a les noves condicions climàtiques. • Exploració sostenible de l'espai agroforestal.					

1.3.2 PROMOURE LA PARTICIPACIÓ EN PROJECTES DE RECERCA QUE FACILITIN LA REALITZACIÓ DE PROVES PILOT I L'OBTENCIÓ DE RECURSOS
ESPAI AGROFORESTAL LE 1.3

- Gestió eficient de l'aigua.
- Conservació i millora de la biodiversitat.
- Manteniment de paisatges agroforestals.

Per a la implementació d'aquesta acció es planteja que, tant el CCBL com els ajuntaments de l'àmbit, despleguin una actitud proactiva per posicionar l'àmbit de MdB com un espai d'interès per al desenvolupament de projectes de recerca en aquesta matèria. **Aquesta proactivitat es pot desenvolupar mitjançant:**

- Contactes formals i informals amb institucions, administracions i centres de recerca que habitualment participen en aquest tipus de projectes per promoure aquest territori com espai per a la recerca. En particular, cal considerar ens com el CTFC i el CREAM, que ja han treballat a l'àmbit i coneixen les seves particularitats.
- Difusió dels projectes que ja s'estan duent a terme en aquest territori, amb la idea que puguin resultar inspiradors per nous projectes. Aquesta difusió es pot canalitzar a través de la web de MdB (vegeu Acció 4.1.1) i/o d'un repositori específic de casos d'èxit, on també hi hauria altres tipus d'iniciatives (vegeu Acció 1.3.3).

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS
	• CCBL (Oficina tècnica MdB) • Ajuntaments MdB	• Centres de recerca (com CTFC i CREAM) • Administracions (com la DIBA) • Altres entitats i organitzacions

TEMPORALITZACIÓ	2024	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis dels ens locals implicats.
	2025		
	2026		
	2027		
	2028		
	2030		

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Ni el CCBL ni els ajuntaments implicats són actors de primer nivell en l'àmbit dels projectes de recerca. • Elevada competència entre les candidatures que es presenten a obtenir recursos per a la recerca.
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Nombre de projectes de recerca relacionats amb els objectius del Pla d'acció que incorporen MdB com a banc de proves (amb indicació del grau d'execució: previst, en curs, finalitzat). • Abast territorial, dins l'àmbit de MdB, on es despleguen projectes de recerca (superfície en hectàrees).
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• La resta de les d'aquest eix d'actuació, així com les incloses en l'eix relatiu als patrimonis natural, cultural i paisatgístic.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Informació sobre el programa Life de la Unió Europea a la web del Ministeri de Transició Ecològica i Repte Demogràfic. • Informació sobre el Programa marc de recerca de la UE Horizon 2021-2027 a la web del Ministeri de Ciència, Innovació i Universitats.
---------------------------	--

2.1.3.3 Establir un repositori de casos d'èxit sobre la gestió del patrimoni agroforestal dins l'àmbit

1.3.3. ESTABLIR UN REPOSITORI DE CASOS D'ÈXIT SOBRE LA GESTIÓ DEL PATRIMONI AGROFORESTAL DINS L'ÀMBIT		ESPai AGROFORESTAL LE 1.3		
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	L'existència d'un repositori d'aquestes característiques permet comunicar i difondre actuacions singulars i rellevants dutes a terme dins l'àmbit i estimular la seva adopció, adaptació o aplicació en d'altres territoris, tant dins com fora de MdB, amplificant així els seus efectes beneficiosos.			
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA
L'acció s'orienta a establir un repositori específic de bones pràctiques o casos d'èxit relacionats amb les temàtiques incloses en aquest eix i, per extensió, en el conjunt del Pla d'acció. El repositori es nodrirà de fitxes sintètiques, que es podran filtrar per paraules clau i/o àmbits temàtics, idealment elaborades per les mateixes persones responsables d'haver-les posat en pràctica. Les fitxes tindran un format estàndard que incorporarà, de manera orientativa, els següents camps: • Enunciat sintètic. • Descripció bàsica (amb enllaços web per ampliar informació si estan disponibles). • Àmbit temàtic i/o paraules clau. • Ens o institucions implicades (assenyalant qui lidera, si s'escau). • Dates d'inici i de finalització (si s'escau). • Contacte, persona o ens que pot facilitar més informació en cas necessari. Un exemple d'un repositori d'aquestes característiques és el banc de bones pràctiques dels governs locals promogut des de la Federació de Municipis de Catalunya i la Fundació Carles Pi i Sunyer. Justament, una de les bones pràctiques que es recullen en aquesta base de dades és el cas de la gestió conjunta de l'espai agroforestal de MdB (fitxa consultable aquí). Es considera que en el repositori a plantejar cal prioritzar la representativitat i rellevància respecte la quantitat. No cal preveure un gran nombre de fitxes, però sí un volum suficient per il·lustrar diferents opcions de gestió reeixides i de projectes significatius. Tot i que es preveu que sigui més fàcil començar desenvolupant fitxes de projectes amb implicació d'ens públics, és oportú que també es doni veu a iniciatives de propietaris forestals i agraris privats, professionals que treballen al sector primari i entitats del món associatiu. Exemples clars de casos a incloure en aquest repositori, esmentats en d'altres fitxes, són la participació en projectes europeus, experiències de silvopastura, adopció d'IOF en boscos públics i privats, acords de custòdia o adquisició de finques per a la preservació de valors, regulació de l'ús públic, projectes de restauració del medi natural i iniciatives d'educació ambiental. El repositori, estarà albergat a la web de MdB (vegeu Acció 4.1.1), s'anirà elaborant i enriquint de manera progressiva. Al seu torn, les novetats que vagi incorporant es destacaran a l'apartat de notícies de la web. Acció a implantar durant el període 2026-2027 i a mantenir i actualitzar al llarg del temps.				

1.3.3. ESTABLIR UN REPOSITORI DE CASOS D'ÈXIT SOBRE LA GESTIÓ DEL PATRIMONI AGROFORESTAL DINS L'ÀMBIT		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.3
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS - CCBL (Oficina tècnica MdB) - Ajuntaments MdB	CONCERNITS Qualsevol altre ens o persona vinculat a un projecte rellevant impulsat a MdB en l'àmbit del present Pla d'acció.
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA Recursos propis dels agents implicats.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	Disponibilitat de temps i recursos per elaborar les fitxes per part de les diferents persones o agents implicats.	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	Nombre de fitxes de casos d'èxit publicades.	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	La majoria de les contingudes en el present Pla d'acció, tant d'aquest mateix eix com dels tres restants.	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	—	

2.1.3.4 Identificar oportunitats de posar a disposició pública sòls rústics d'interès estratègic en situació d'abandonament

1.3.4. IDENTIFICAR OPORTUNITATS DE POSAR A DISPOSICIÓ PÚBLICA SÒLS RÚSTICS D'INTERÈS ESTRATÈGIC EN SITUACIÓ D'ABANDONAMENT				ESPAI AGROFORESTAL LE 1.3		
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS		La titularitat –o si més no l'administració pública– d'espais estratègics o emblemàtics pot reforçar la capacitat de gestió sostenible del territori i prevenir la seva degradació o devaluació per manca d'intervenció, així com potenciar un efecte exemplificador sobre l'entorn.				
DESCRIPCIÓ			PRIORITAT	M	A	MA
Aquesta acció està molt vinculada a una anterior (vegeu Acció 1.2.2) amb la principal diferència que aposta per una solució molt específica, que s'entén que ha d'aplicar a casos molt singulars en entorns estratègics, i que pot fer referència tant a sòls agrícoles com forestals o agroforestals. Les fórmules per aplicar aquesta acció poden ser la compra directa del sòl –de manera que passi a ser de titularitat pública– o bé la cessió d'ús o l'arrendament a llarg termini –no hauria de ser inferior a 15-20 anys– que en permeti una gestió pública orientada a preservar o recuperar els valors que albergui. També es pot contemplar la signatura d'un acord de custòdia amb la propietat (vegeu Acció 2.2.3), on l'ajuntament actuï com a entitat de custòdia. Un exemple significatiu d'aquest tipus d'actuació és l'adquisició del bosc de les Rovires (61,15 hectàrees), via expropiació forçosa, per part de l'ajuntament de Pallejà el 2006. En el seu moment es va argumentar aquesta decisió amb l'objectiu de preservar, d'una eventual dinàmica urbanitzadora, un espai molt singular del municipi, proper al nucli urbà i molt freqüentat per la ciutadania. És evident que l'aplicació d'aquest enfocament s'ha de reservar a casos molt específics, on l'interès públic de la intervenció sigui manifest i on la no actuació comporti una pèrdua irreversible de valors o funcions de la matriu agroforestal o, si més no, un increment significatiu de riscos. En aquest sentit és oportú que, des de cada municipi es faci una valoració preliminar per identificar oportunitats i espais d'atenció prioritària. Posteriorment, caldrà posar en comú amb la resta d'ens locals de l'àmbit els resultats de l'anàlisi feta i, a partir d'aquí, acabar consensuant prioritats i eventuais sinergies entre municipis veïns.						
AGENTS IMPLICATS		IMPULSORS		CONCERNITS		
		- CCBL (Oficina tècnica MdB) - Ajuntaments MdB		Propietaris privats de sòls forestals i/o agrícoles		
TEMPORALITZACIÓ		2024 2025 2026 2027 2028 2030		ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA		
		El valor d'un sòl rústic pot variar molt, en funció de la seva localització i característiques. D'acord amb dades dels preus de la terra de l'Observatori del DACC el rang de preus oscil·la entre 3.000 €/ha a més de 50.000 €/ha. Al seu torn, els costos d'un arrendament se situen entre 100 i 500 €/ha i any. A aquests costos de compra o arrendament cal afegir les despeses derivades de les actuacions que s'hi vulguin dur a terme i als costos de manteniment anual que pertocuin.				

1.3.4. IDENTIFICAR OPORTUNITATS DE POSAR A DISPOSICIÓ PÚBLICA SÒLS RÚSTICS D'INTERÈS ESTRATÈGIC EN SITUACIÓ D'ABANDONAMENT		ESPAI AGROFORESTAL LE 1.3
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	Despesa econòmica significativa inherent a l'adquisició o l'arrendament de sòls rústics de titularitat privada.	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	Superfície de sòls agraris i/o forestals que han passat a ser de gestió o titularitat pública (hectàrees).	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	1.2.2. Impulsar la recuperació d'espais agraris abandonats i la creació d'un banc de terres, tot establint sinèrgies amb iniciatives ja existents. 2.2.3. Fomentar iniciatives de custòdia forestal, agrícola i fluvial.	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Documentació de referència: - CTFC (2022). <i>Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.	

2.2. Coneixement, recuperació i millora dels patrimonis natural, cultural i paisatgístic per promoure'n la conservació i la valorització

2.2.1. Millora del coneixement dels valors patrimonials existents amb visió integrada

2.2.1.1 Completar el desenvolupament d'inventaris de patrimoni natural i cultural en tots els municipis de l'àmbit i habilitar un repositori comú

2.1.1. COMPLETAR EL DESENVOLUPAMENT D'INVENTARIS DE PATRIMONI NATURAL I CULTURAL EN TOTS ELS MUNICIPIS DE L'ÀMBIT I HABILITAR UN REPOSITORI COMÚ		NATURA I PATRIMONI LE 2.1		
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	El desplegament d'aquests inventaris a tots els municipis de l'àmbit elaborats amb una metodologia homogènia, permet generar una base de dades conjunta que possibilita una visió integrada per tot l'àmbit de MdB dels elements existents i la seva ubicació, tot reforçant la capacitat de gestió i el potencial comunicatiu envers la ciutadania.			
DESCRIPCIÓ		PRIORITAT	M	A MA
En l'actualitat set municipis de l'àmbit disposen d'inventaris d'acord amb el format de la DIBA: Begues (2010), Corbera de Llobregat (2005), Martorell (2015), Pallejà (2024), la Palma de Cervelló (2012), Santa Coloma de Cervelló (2019) i Vallirana (2017). Per tant, resten nou municipis per implementar aquesta acció amb aquest format homogeni, la qual cosa permetria disposar d'una base de dades i una cartografia coherent i integrada. D'altra banda, alguns dels inventaris tenen ja força anys, per la qual cosa en algun cas és aconsellable una actualització. Cal destacar que més enllà d'aquests catàlegs basats en el plantejament de la DIBA –que inclouen tant el patrimoni natural com el cultural– molts municipis disposen d'altres inventaris o catàlegs, temàtics o parcials per una part del municipi, fets des de la perspectiva local. Aquesta informació és igualment rellevant, però des de la perspectiva de l'àmbit de MdB es considera oportú prioritzar els inventaris elaborats a través del catàleg de serveis de la DIBA. Cal remarcar que aquests inventaris es fan d'acord amb la lògica de cadascun dels municipis i, en conseqüència abasten tot el terme municipal. En aquest sentit, un ulterior tractament amb SIG ha de permetre identificar tots els elements inclosos dins l'àmbit de MdB (vegeu Acció 3.2.3).				
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS - Ajuntaments MdB - CCBL (Oficina tècnica MdB)	CONCERNITS - DIBA - Consorti de Turisme del Baix Llobregat		

2.1.1. COMPLETAR EL DESENVOLUPAMENT D'INVENTARIS DE PATRIMONI NATURAL I CULTURAL EN TOTS ELS MUNICIPIS DE L'ÀMBIT I HABILITAR UN REPOSITORI COMÚ			NATURA I PATRIMONI LE 2.1
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	El catàleg de serveis de la DIBA ofereix suport per a l'elaboració d'inventaris de patrimoni natural i cultural. Els ajuntaments han d'assumir un percentatge del cost en funció dels habitants. Com a referència, el darrer inventari realitzat (Pallejà, 2024) ha tingut un cost d'uns 10.000 €, dels quals el 60% ha estat finançat per la DIBA i el 40% restant per l'ajuntament. En qualsevol cas, el cost final estarà condicionat per l'extensió del municipi i pel nombre d'elements potencials a inventariar.
	2026 2027		
	2028 2030		
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	Disponibilitat de recursos pressupostaris per part dels ajuntaments i la DIBA.		
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Nombre d'inventaris municipals completats i percentatge respecte el total. - Nombre d'elements inventariats per tipologia.		
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	3.2.3. Integrar tota la informació sectorial de l'àmbit en un SIG unificat que faciliti la gestió compartida.		
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	Inventaris disponibles, pendent d'incorporar Pallejà, a la web de MdB.		

2.2.1.2 Reforçar el coneixement i el monitoratge al llarg del temps de la biodiversitat de l'àmbit

2.1.2. REFORÇAR EL CONEIXEMENT I EL MONITORATGE AL LLARG DEL TEMPS DE LA BIODIVERSITAT DE L'ÀMBIT		NATURA I PATRIMONI LE 2.1			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	La biodiversitat no és quelcom estàtic. El seu seguiment en el temps permet disposar d'una base sòlida sobre la qual dissenyar estratègies de gestió del patrimoni natural i de foment d'espècies singulars o en situació d'amenaça o vulnerabilitat. A més, el monitoratge d'espècies bioindicadores –com ocells papallones diürnes–, aporta informació rellevant sobre l'estat de conservació dels hàbitats, les tendències poblacionals i els efectes del canvi climàtic, entre d'altres.				
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA	
En l'actualitat es disposa d'una visió de conjunt notable sobre el patrimoni natural i la biodiversitat de l'àmbit gràcies a l'informe Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix (2024), el qual desenvolupa un informe sintètic anterior sobre la matèria elaborat per la DIBA el 2019 (vegeu <i>Informació complementària</i>). A l'informe es compila un volum important d'informacions, entre d'altres, sobre hàbitats, comunitats vegetals, flora i diversos grups taxonòmics faunístics, amb especial atenció a l'avifauna i a la resta de grups de vertebrats. A més, incorpora un apartat amb informació específica per cada municipi sobre àrees d'interès per la biodiversitat. L'informe també permet constatar que manca informació sobre diversos grups taxonòmics i, d'altra banda, que en molts casos hi ha dades escasses sobre àrees de distribució i grau d'abundància de les espècies (per exemple, en relació amb la fauna invertebrada, on hi ha cites d'espècies poc freqüents a Catalunya en grups com els ortòpters, entre d'altres). L'<i>Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix</i> identifica elements clau de conservació en termes d'hàbitats d'interès comunitari i d'espècies de fauna, eminentment vertebrada. També estableix, a partir dels elements anteriors, sis tipologies d'elements clau de gestió, per cadascuna de les quals s'identifiquen hàbitats, grups taxonòmics i/o espècies concretes: • Coves i avencs. • Hàbitats fontinals, basses temporals, tolls de rieres i boscos de ribera. • Hàbitats rupícoles. • Prats, comunitats subarbustives, marges de boscos. • Hàbitats forestals arbrats. • Hàbitats de conreus agraris extensius llenyosos. Així, es planteja que els esforços de monitoratge se centrin en els hàbitats i espècies considerats com a elements clau de gestió d'acord amb aquest informe. Per tal que aquest monitoratge sigui el més eficient possible i permeti un ús òptim dels recursos disponibles cal vetllar per: • Garantir una adequada coordinació i comunicació interna de les iniciatives que es plantegin dur a terme per part dels diferents municipis. • Establir un repositori comú, on s'aportin tots els estudis i treballs sobre biodiversitat que els ens locals hagin dut a terme els darrers anys, els quals poden contribuir a un millor coneixement de la biodiversitat global de l'àmbit. Addicionalment, la informació extreta de les diferents fonts podria alimentar un inventari integrat de la biodiversitat de MdB.					

2.1.2. REFORÇAR EL CONEIXEMENT I EL MONITORATGE AL LLARG DEL TEMPS DE LA BIODIVERSITAT DE L'ÀMBIT

NATURA I PATRIMONI LE 2.1

- Revisar periòdicament les cites que s'aportin a portals com [Ornitho.cat](https://ornitho.cat), les quals poden proporcionar informació d'interès per determinats grups taxonòmics (com ara ocells, ortòpters, odonats i orquídiades).
- Incorporar la dimensió de la biodiversitat en qualsevol projecte en sòl no urbanitzable que es promogui dins l'àmbit de MdB. Això pot permetre disposar d'estudis previs i informes de seguiment posterior (a banda d'actuacions específiques preventives o correctores).

Un darrer àmbit en el qual es considera que també cal fer esforços de seguiment és en el de les espècies exòtiques invasores, tant de flora com de fauna.

Per tal que el gran volum d'informació sobre biodiversitat no resti restringit a uns informes d'ús intern pot ser oportú publicar-los al web o, si més no, un resum on es destaquin els elements o qüestions més rellevants.

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS
	• Ajuntaments MdB • CCBL (Oficina tècnica MdB)	• Centres de recerca • Entitats ambientalistes de l'àmbit

TEMPORALITZACIÓ	2024 2025	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Els treballs de seguiment poden comportar despeses específiques d'assistència tècnica externa, molt variables en funció de l'abast temporal i espacial i dels grups taxonòmics considerats.
	2026 2027 2028 2030		
			En alguns casos, aquestes tasques poden restar incloses en projectes més amplis de restauració i millora del medi, convenis amb centres de recerca o entitats, programes de voluntariat i/o de ciència ciutadana.

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Dificultat en obtenir recursos per aquesta finalitat envers altres qüestions que es puguin considerar més prioritàries. • En molts casos, el seguiment requereix d'equips especialitzats i l'aplicació de tècniques de mostreig específiques.
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Confecció d'un inventari de biodiversitat de MdB. • Nombre de projectes, estudis o treballs de seguiment d'elements clau de conservació. • Nombre de noves espècies citades a l'àmbit a partir dels inventaris.
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• 2.2.1. Completar el desenvolupament d'inventaris de patrimoni natural i cultural en tots els municipis de l'àmbit i habilitar un repositori comú.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Documentació de referència: ○ DIBA-Oficina tècnica de planificació i anàlisi territorial. (2019). Informe tècnic Muntanyes del Baix. ○ Limonium (2024). Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix. Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA.
---------------------------	---

2.2.2. Actuació proactiva en la recuperació i millora del patrimoni natural i en el foment de la seva capacitat adaptativa

2.2.2.1 Promoure actuacions de restauració i millora d'ambients aquàtics i altres hàbitats rellevants per la biodiversitat

2.2.1. PROMOURE ACTUACIONS DE RESTAURACIÓ I MILLORA D'AMBIENTS AQUÀTICS I ALTRES HÀBITATS RELLEVANTS PER LA BIODIVERSITAT		NATURA I PATRIMONI LE 2.2		
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	L'actuació sobre els hàbitats més singulars i/o escassos dins l'àmbit de MdB –combinada amb la gestió activa de l'espai agroforestal contemplada a l'eix 1– ofereix notables oportunitats, no ja per prevenir la pèrdua o degradació d'aquests ambients, sinó per potenciar la biodiversitat conjunta de l'àmbit.			
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA
L'<i>Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix</i> indicat en l'acció anterior (vegeu Acció 2.1.2.) proposa un repertori molt ampli d'accions tipus de foment de la biodiversitat a l'àmbit, agrupades en sis categories. Una d'elles fa referència a ampliar el coneixement tècnic i científic i les cinc restants a conservar i recuperar: • Poblacions d'ocells d'espais oberts d'interès comunitari. • Poblacions de rapinyaires d'interès comunitari. • Poblacions de quiròpters no cavernícoles. • Poblacions de quiròpters i invertebrats cavernícoles. • Hàbitats naturals i la seva flora i fauna En la categoria de conservar i recuperar hàbitats naturals es fa referència expressa a les següents tipologies: • Hàbitats de ribera. • Fonts i zones humides. • Llistonars, brolles, màquies i cadequers. • Boscos d'interès. En línia amb aquest enfocament es planteja prioritzar projectes de restauració i millora d'hàbitats fluvials i d'altres ambients humits (com fonts i basses permanents o temporals), atès que alberguen una gran diversitat i es troben particularment amenaçats pels nous escenaris climàtics i per altres impactes d'origen antròpic (contaminació, sobrefreqüentació, espècies exòtiques invasores). A més, aquestes actuacions poden contribuir a la millora de la connectivitat ecològica. En segon terme, cal atorgar especial atenció a certs ambients oberts amb vegetació herbàcia i arbustiva, per tal de garantir el manteniment i millora d'aquestes comunitats, tot prevenint l'evolució cap a formacions forestals, en particular pinedes de pi blanc, que ja ocupen una gran extensió dins l'àmbit. Aquesta qüestió també es vincula amb la silvopastura (vegeu Acció 1.1.2). Entre els tipus d'actuacions a considerar hi figuren les següents, moltes dels quals susceptibles de combinar-se en un mateix projecte: • Restauració i recuperació d'hàbitats, incloent revegetacions, renaturalitzacions, control d'espècies exòtiques invasores i aplicació de tècniques de bioenginyeria i altres tipus de solucions basades en la natura, entre d'altres.				

2.2.1. PROMOURE ACTUACIONS DE RESTAURACIÓ I MILLORA D'AMBIENTS AQUÀTICS I ALTRES HÀBITATS RELLEVANTS PER LA BIODIVERSITAT

NATURA I PATRIMONI
LE 2.2

- Creació o recreació d'hàbitats *ex novo*, de punts d'aigua, com ara basses temporals.
- Reconfiguració de la geomorfologia en entorns fluvials, d'estabilització de talussos i de prevenció de l'erosió.
- Intervencions per a la millora de la resiliència d'hàbitats envers els nous escenaris climàtics.

Cal remarcar que les actuacions sobre els hàbitats constitueixen la base de moltes de les estratègies per fomentar espècies concretes de flora i fauna. Amb tot, cal contemplar també la possibilitat de dur a terme algun projecte específic de recuperació, reintroducció i/o foment d'alguna espècie amenaçada i /o emblemàtica. La flora també ofereix oportunitats en aquest sentit, tant a nivell d'espècie com de comunitats vegetals pròpies de determinats ambients, com els fluvials i aigualosos.

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS
	• Ajuntaments MdB • CCBL (Oficina tècnica MdB)	• Administracions concernides (ACA, DIBA, AMB, ...) • Entitats ambientalistes

TEMPORALITZACIÓ	2024 2025	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Cada actuació o projecte que es plantegi haurà de ser objecte d'una valoració econòmica específica a partir del que s'estableixi en la memòria o projecte executiu corresponent. Cal considerar ordres de magnitud a partir de 25.000-50.000 € per projecte i la probable necessitat de contractació d'assistència tècnica externa especialitzada. El catàleg de serveis de la DIBA ofereix suport a la gestió forestal i a l'execució de projectes d'interès per a la conservació del patrimoni natural local, però només en finques titularitat d'ens locals. El DACC també ofereix diversos ajuts, que poden variar d'un any per l'altre, com aquest o aquest altre adreçat només a entitats.
	2026 2027 2028 2030		

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Despesa associada a les actuacions que, per definició, pot ser rellevant i requerir de la redacció d'un projecte executiu previ.
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Superfície d'hàbitats restaurats (m²). • Inversió feta en actuacions de restauració i millora.
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• 2.2.2. Impulsar altres actuacions puntuals de foment de la biodiversitat.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Documentació de referència: ○ DIBA-Oficina tècnica de planificació i anàlisi territorial. (2019). Informe tècnic Muntanyes del Baix. ○ Limonium (2024). Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix. Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA.
---------------------------	---

2.2.2.2 Impulsar altres actuacions puntuals de foment de la biodiversitat

2.2.2 IMPULSAR ALTRES ACTUACIONS PUNTUALS DE FOMENT DE LA BIODIVERSITAT	NATURA I PATRIMONI LE 2.2
--	--------------------------------------

JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	A banda d'actuacions de restauració o millora de certa entitat, l'impuls d'intervencions més puntuals –i de baix cost– per al foment de la biodiversitat genera un efecte sinèrgic no menyspreable amb una inversió acotada. A més, constitueix una oportunitat per dur a terme activitats de sensibilització ambiental.			
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA
Les actuacions a considerar en aquesta acció tipus són múltiples. Entre d'altres, cal remarcar les següents, les quals cal aplicar amb el suport tècnic adequat –bé sigui pels propis equips tècnics dels ens locals o per especialistes externs– per potenciar-ne els beneficis: • Instal·lació de caixes-niu i menjadores per avifauna (de diferent tipologia en funció de les espècies d'avifauna a promoure). • Instal·lació de caixes-niu per rat-penats. • Manteniment d'arbres morts en peu i de fusta morta i creació de microhàbitats per la fauna, amb pilons de troncs, branques i/o pedres. • Manteniment de marges de pedra seca. • Creació de prats florits per a papallones i altres espècies pol·linitzadores. • En general, tipus d'actuacions incloses en l'acció anterior (vegeu Acció 2.2.1) –com ara replantacions o tasques de control de flora exòtica invasora– que presentin un abast territorial molt acotat. Aquestes actuacions, per bé que admeten la seva aplicació puntual, poden tenir un efecte molt més rellevant i sinèrgic en cas que es puguin combinar entre sí en una zona determinada o, al capdavant, formar part d'un projecte més ampli de restauració del medi natural (vegeu Acció 2.2.1). Al seu torn, moltes de les accions plantejades són susceptibles d'acompanyar-se d'accions de sensibilització i educació ambiental (vegeu Acció 4.2.1), de projectes APS (vegeu Acció 4.2.2), així com de formar part d'altres projectes o estratègies municipals de foment de la biodiversitat.				

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS • Ajuntaments MdB • CCBL (Oficina tècnica MdB)	CONCERNITS • Entitats ambientalistes
-------------------------	--	---

TEMPORALITZACIÓ	2024	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Cada actuació que es plantegi haurà de ser objecte d'una valoració econòmica específica. En general –i per definició– es contemplen costos unitaris molt inferiors als de l'acció precedent, amb imports inferiors a 5.000-10.000 € per actuació. Eventualment, poden requerir de la contractació d'un servei extern de suport i/o d'assistència tècnica.
	2025		
	2026		
	2027		
	2028		
	2030		

2.2.2 IMPULSAR ALTRES ACTUACIONS PUNTUALS DE FOMENT DE LA BIODIVERSITAT		NATURA I PATRIMONI LE 2.2
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Coneixements tècnics específics per impulsar aquestes actuacions puntuals en les ubicacions i formats adequats com per optimitzar-ne el seu cost-benefici.	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Nombre d'actuacions específiques dutes a terme. • Superfície, si s'escau, sobre la que s'han aplicat mesures (hectàrees).	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• 2.2.1. Promoure actuacions de restauració i millora d'ambients aquàtics i altres hàbitats rellevants per la biodiversitat. • 4.2.1. Elaborar i desplegar una programació d'activitats educatives i de sensibilització a l'entorn de l'àmbit de Muntanyes del Baix. • 4.2.2. Impulsar projectes educatius basats en el format aprenentatge servei (APS).	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Documentació de referència: ○ Limonium (2024). Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix. Informe encarregat per la DIBA. ○ AMB (2018). Pla de millora de la biodiversitat a la xarxa de parcs i platges de l'àrea metropolitana de Barcelona. ○ Ajuntament de Barcelona (2016). Bones pràctiques de jardineria a Barcelona: conservar i millorar la biodiversitat.	

2.2.2.3 Fomentar iniciatives de custòdia forestal, agrícola i fluvial

2.2.3. FOMENTAR INICIATIVES DE CUSTÒDIA FORESTAL, AGRÍCOLA I FLUVIAL	NATURA I PATRIMONI LE 2.2
---	-------------------------------------

JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	La custòdia del territori és una bona opció per impulsar actuacions de millora i recuperació ambiental en entorns singulars o d'interès, amb independència de si compten o no amb figura de protecció específica i amb implicació d'agents de la societat civil i ens locals.
---------------------------------	---

DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA
-------------------	------------------	----------	----------	-----------

La custòdia del territori té una llarga tradició als països anglosaxons. A escala estatal, Catalunya és pionera en aquesta matèria, amb la creació de la Xarxa de Custòdia del Territori (XCT) el 2003 –actualment Xarxa de Conservació de la Natura (XCN)–.

La custòdia del territori és un instrument voluntari per afavorir la conservació de valors naturals, paisatgístics i/o culturals en finques de titularitat privada o pública, el qual es formalitza mitjançant algun tipus d'acord entre la propietat dels terrenys i una entitat de custòdia. Les opcions de custòdia són diverses i poden incidir sobre espais agroforestals, exclusivament agrícoles, forestals o fluvials, entre d'altres. Totes elles tenen cabuda en l'àmbit de MdB.

Més enllà dels agents indicats, la custòdia implica (o pot implicar) molts altres actors, tal i com mostra la imatge següent.

Font: XCN (2023). Guia pràctica dels acords de custòdia del territori. Marc teòric i opcions jurídiques a Catalunya.

Les administracions locals (ajuntaments, CCBL) poden actuar com a agents facilitadors –identificant oportunitats, potenciant iniciatives, entre d'altres– així com actuant directament com a entitats de custòdia. De fet només poden ser entitat de custòdia les administracions locals i les ONG (com ara entitats ambientalistes degudament acreditades).

La XCN, organització que aglutina entitats de custòdia d'arreu de Catalunya, també pot esdevenir un actor rellevant, en la mesura que pot facilitar recomanacions i contactes per impulsar aquesta acció, sobretot en una fase inicial d'implantació. Més encara tenint en compte que, tret de Viladecans, no es té constància que cap altre municipi de l'àmbit albergui iniciatives de custòdia. A més, la XCN també disposa de nombrosos recursos documentals i guies sobre la matèria (vegeu *Informació complementària*).

2.2.3. FOMENTAR INICIATIVES DE CUSTÒDIA FORESTAL, AGRÍCOLA I FLUVIAL

NATURA I PATRIMONI
LE 2.2

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS
	- Ajuntaments MdB - CCBL (Oficina tècnica MdB)	- Propietaris agrícoles i forestals - Entitats ambientalistes de l'àmbit - Xarxa de Conservació de la Natura (XCN)

TEMPORALITZACIÓ	2024 2025	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis dels ens locals implicats. Les accions concretes de custòdia que es duguin a terme poden comportar despeses associades, les quals poden ser objecte d'ajuts o finançament per tercers (vegeu <i>Informació complementària</i>).
	2026 2027 2028 2030		

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	Desconeixement, per part dels ens locals de l'àmbit, sobre com afavorir iniciatives de custòdia i manca d'exemples propers dins l'àmbit de MdB, tret de Viladecans, que estimulin el desenvolupament de noves accions.
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Nombre d'acords de custòdia signats i vigents per any. - Superfície inclosa en acords de custòdia, per tipologia (hectàrees).
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	1.2.2. Impulsar la recuperació d'espais agraris abandonats i la creació d'un banc de terres, tot establint sinèrgies amb iniciatives ja existents. 1.3.4. Identificar oportunitats de posar a disposició pública sòls rústics d'interès estratègic en situació d'abandonament. 2.2.1. Promoure actuacions de restauració i millora d'ambients aquàtics i altres hàbitats rellevants per la biodiversitat. 2.2.2. Impulsar altres actuacions puntuals de foment de la biodiversitat.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Informació de context al web del DACC i, específicament, sobre custòdia fluvial al web de l'ACA i al web de la XCN. - Programes d'ajuts per acords de custòdia al web del DACC, des del 2011. El darrer es va obrir pel període 2020-2022. L'ACA també disposa d'una línia d'ajuts per a la custòdia fluvial des de 2018. - Recursos al web de la XCN (permeten filtrar per temàtica). - Documentació de referència de la XCN: - XCN (2023). Guia pràctica dels acords de custòdia del territori. Marc teòric i opcions jurídiques a Catalunya. - XCN (2023). Plans de gestió per a iniciatives de custòdia del territori. Recomanacions i plantilla de pla de gestió. - XCN (dates diverses). Models d'acords per a la custòdia del territori.
---------------------------	---

2.2.2.4 Establir un marc de seguiment de les figures de planificació territorial i sectorial en elaboració que concorrin en l'àmbit per tal de garantir la coherència amb els objectius del present Pla

2.2.4. ESTABLIR UN MARC DE SEGUIMENT DE LES FIGURES DE PLANIFICACIÓ TERRITORIAL I SECTORIAL EN ELABORACIÓ QUE CONCORRIN EN L'ÀMBIT PER TAL DE GARANTIR LA COHERÈNCIA AMB ELS OBJECTIUS DEL PRESENT PLA					NATURA I PATRIMONI LE 2.2	
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS		El seguiment dels processos d'elaboració dels instruments de planificació ha de permetre fer aportacions –des la perspectiva conjunta de l'àmbit de MdB a banda de l'específica dels ens locals que en formen part– en les fases de consultes i d'informació pública previstes a l'efecte. Tot plegat per tal de garantir la màxima coherència possible entre les previsions d'aquesta planificació i els objectius i enfocaments estratègics inherents a l'àmbit de MdB i al desplegament del present Pla d'acció.				
DESCRIPCIÓ			PRIORITAT	M	A	MA
El present Pla d'acció, tot i circumscriure's a un àmbit territorial concret, no és un instrument pròpiament dit de planificació territorial, urbanística ni sectorial. Amb tot, sobre l'àmbit incideixen múltiples figures d'aquest tipus. Més enllà de les que tinguin un abast exclusivament municipal, aquesta acció s'adreça, en particular, a la planificació concurrent d'abast supramunicipal que tingui implicacions evidents sobre l'àmbit. En aquest sentit, en el moment de redactar el present Pla n'hi ha dues particularment rellevants als efectes de MdB: • El Pla director urbanístic metropolità (PDUM), el qual va ser objecte d'una aprovació inicial el març de 2023 i incideix sobre 13 dels 16 municipis de l'àmbit. Tot i que en aquest cas ja s'ha produït el període preceptiu d'informació pública (del 3 d'abril al 29 de desembre del 2023), es considera molt rellevant fer un seguiment del procés de tramitació i de la documentació que es vagi generant fins a l'aprovació definitiva. Tant per tenir-la en compte de cara a establir eventuais sinergies amb accions del Pla com, si s'escau, per canalitzar alguna futura aportació que es consideri rellevant als efectes de MdB. • El Pla territorial sectorial per al desenvolupament de les energies renovables a Catalunya (PLATER), el qual es troba encara en una fase força inicial –el maig de 2023 es va presentar un Document d'objectius i propòsits acompanyat d'un Document inicial estratègic (DIE) ambiental– per la qual cosa les possibilitats d'incidir són més grans. El PLATER, entre d'altres aspectes, ha d'establir una zonificació del territori i uns criteris de cara a la implantació d'energia eòlica i d'energia fotovoltaica a terra –a banda de la maximització de l'ús d'espais antropitzats–, així com un repartiment de la potència a instal·lar per comarques. En aquest cas es va fer un procés genèric de consulta pública prèvia, a través del portal Participa Gencat entre el 5 de maig i el 4 de juny de 2023. Amb tot, encara ha de passar pel tràmit d'aprovació inicial i pel corresponent període d'informació pública. Més enllà dels dos exemples exposats, és molt probable que al llarg del període de vigència d'aquest Pla d'acció es tramitin noves planificacions que puguin tenir incidència sobre l'àmbit. En tots els casos es planteja fer un seguiment proactiu de la tramitació i tenir una implicació activa en els processos de consulta, participatius i d'informació pública que s'escaiguin. Més enllà de les aportacions que es puguin fer, de manera particular per cadascun dels municipis, l'objectiu és elaborar un protocol que permeti coordinar, en cada cas, una posició comuna als efectes de MdB, la qual es canalitzarà, a banda dels propis ajuntaments, a través del CCBL. Per tal d'afavorir aquesta visió compartida és oportú consensuar, entre el CCBL i els ajuntaments implicats, un						

2.2.4. ESTABLIR UN MARC DE SEGUIMENT DE LES FIGURES DE PLANIFICACIÓ TERRITORIAL I SECTORIAL EN ELABORACIÓ QUE CONCORRIN EN L'ÀMBIT PER TAL DE GARANTIR LA COHERÈNCIA AMB ELS OBJECTIUS DEL PRESENT PLA

**NATURA I PATRIMONI
LE 2.2**

document base, a mode de decàleg, amb criteris d'aplicació general per als instruments de planificació, adreçats a garantir la coherència amb els objectius del Pla d'acció de MdB.

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS • CCBL (Oficina tècnica MdB) • Ajuntaments MdB	CONCERNITS • Administracions promotores d'instruments de planificació
-------------------------	--	--

TEMPORALITZACIÓ	2024 2025	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis dels ens locals implicats.
	2026 2027		
	2028 2030		

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Inversió de temps per analitzar el gran volum de documentació habitualment associada a aquests tipus de figures de planificació. • Capacitat d'incidència limitada, en particular en planificació de gran abast territorial com és el cas de tot Catalunya.
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Disseny efectiu del protocol de seguiment i elaboració del document base de criteris. • Nombre d'aportacions i/o al·legacions presentades i percentatge d'aportacions tingudes en compte en la planificació (% sobre el total de presentades).
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• Potencialment, totes les accions del present Pla, en particular les relacionades amb els eixos 1 i 2.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Documentació de referència: ○ Documentació del PDUM. Des d'aquesta pàgina es pot accedir a tota la documentació relativa a l'aprovació inicial, així com a un visor cartogràfic específic. ○ En el cas del PLATER, en el moment d'elaborar el present Pla, no s'ha localitzat cap referència web específica que incorpori la documentació generada fins a la data. Amb tot, es pot trobar informació de context en la pàgina de la consulta pública prèvia.
----------------------------------	---

2.3. Ordenació sostenible de l'ús públic per fer-lo compatible amb la preservació dels valors de l'entorn

2.3.1. Consolidació del marc regulador

2.3.1.1 Revisar, aprovar i aplicar, a escala local, l'ordenança tipus ja existent relativa a la regulació de l'ús públic a les Muntanyes del Baix

3.1.1. REVISAR, APROVAR I APLICAR, A ESCALA LOCAL, L'ORDENANÇA TIPUS JA EXISTENT RELATIVA A LA REGULACIÓ DE L'ÚS PÚBLIC A LES MUNTANYES DEL BAIX		ÚS PÚBLIC LE 3.1			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	Disposar d'un marc regulador de l'ús públic, compartit i consensuat pel conjunt de l'àmbit, permet establir un marc homogeni d'actuació i de gestió i reforça la seguretat jurídica de les administracions locals per intervenir davant actuacions incíviques i usos contraris a les finalitats previstes per l'àmbit de les MdB.				
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA	
Des de 2019 es disposa d'una ordenança tipus reguladora de protecció i ús públic de l'entorn natural de les Muntanyes del Baix, elaborada amb la implicació directa dels ajuntaments de l'àmbit i el CCBL. L'ordenança té com a finalitat i objectius: <i>establir les garanties necessàries per assegurar la conservació de l'entorn natural, del seu patrimoni i de les infraestructures i equipaments públics existents, fent compatible, alhora, el lleure ordenat de la ciutadania en aquests espais, i el respecte a les propietats privades i a les activitats econòmiques, científiques i de lleure permeses.</i> En l'extens articulat de l'ordenança (137 articles) s'aborden qüestions relatives a la protecció del patrimoni natural, arquitectònic, cultural i paisatgístic, així com a l'accés a l'entorn natural i a l'ús dels camins i a les activitats i comportaments admesos en el medi natural. Finalment, l'ordenança també estableix un règim sancionador. Malgrat que alguns ajuntaments de l'àmbit han considerat la seva aprovació al llarg dels darrers anys, en el moment de redactar el present Pla no es té constància que cap d'ells hagi arribat a formalitzar-la. En aquest sentit, l'esforç fet per arribar a consensuar una ordenança tipus força detallada no té cap efecte pràctic a dia d'avui, atès que la seva aplicació resta condicionada a l'aprovació –si s'escau introduint eventuais modificacions o ajustos per adaptar-la a les particularitats de cada municipi– pels diferents consistoris. D'altra banda, l'aprovació de l'ordenança per un nombre molt acotat dels municipis de l'àmbit tindria un efecte igualment limitat a escala de MdB i seria difícil de gestionar i explicar, atès que conductes i usos admesos (o no regulats o no sancionats) en un municipi podrien estar formalment prohibits i sancionats en el municipi veí. En aquest context es planteja la conveniència d'impulsar un procés coordinat entre els diferents ajuntaments de l'àmbit per tal de prioritzar la tramitació i aprovació d'aquestes ordenances en la present legislatura municipal (horitzó previ a maig de 2027). Es considera que, en el desplegament d'aquesta acció, cal prioritzar els municipis que actualment presenten una problemàtica més gran associada a usos incívics, com ara els dos que acullen espais singulars amb problemes de sobrefreqüentació: Corbera de Llobregat i Torrelles de Llobregat (vegeu Acció 3.2.2).					

3.1.1. REVISAR, APROVAR I APLICAR, A ESCALA LOCAL, L'ORDENANÇA TIPUS JA EXISTENT RELATIVA A LA REGULACIÓ DE L'ÚS PÚBLIC A LES MUNTANYES DEL BAIX
**ÚS PÚBLIC
LE 3.1**

Més enllà de l'objectiu ideal d'assolir que el 100% de l'àmbit sigui objecte d'aquesta regulació compartida, es planteja que, si més no, s'assoleixi que un mínim del 80% del territori de MdB gaudeixi d'aquesta cobertura legal.

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS • Ajuntaments MdB	CONCERNITS • CCBL (Oficina tècnica MdB)
-------------------------	---------------------------------------	---

TEMPORALITZACIÓ	2024	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis dels ens locals implicats.
	2025		
	2026		
	2027		
	2028		
	2030		

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Visions no consensuades o eventuais dubtes legals sobre algunes disposicions de l'ordenança tipus per part d'alguns consistoris, més encara considerant els canvis polítics esdevinguts en alguns casos arran de les eleccions municipals de maig de 2023. • Manca de recursos de personal, envers altres prioritats, i complexitat intrínseca dels procediments administratius d'aprovació d'ordenances per part dels municipis.
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Nombre de municipis amb ordenança aprovada (valor absolut i % sobre el total) • Superfície de l'àmbit de MdB amb cobertura legal per l'ordenança (valor absolut i % respecte el total)
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• La resta d'accions incloses en aquest eix d'actuació.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Documentació de referència: ◦ CCBL (2019). <i>Ordenança tipus reguladora de protecció i ús públic de l'entorn natural de les Muntanyes del Baix</i>.
----------------------------------	---

2.3.1.2 Elaborar un protocol per curses, esdeveniments esportius i altres activitats en grup

3.1.2. ELABORAR UN PROTOCOL PER CURSES, ESDEVENIMENTS ESPORTIUS I ALTRES ACTIVITATS EN GRUP	ÚS PÚBLIC LE 3.1
--	-----------------------------------

JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	L'adopció d'un protocol de bones pràctiques –d'aplicació, si més no, mentre no s'aprovin ordenances reguladores de l'ús públic a tots els municipis– és una manera de fomentar la realització d'aquestes activitats de manera compatible amb la preservació dels valors de l'àmbit.			
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA
Les activitats esportives i/o lúdiques de muntanya, si bé són una bona manera de promocionar l'esport i el coneixement de l'entorn, també poden generar impactes col·laterals negatius sobre els valors naturals i paisatgístics i les activitats econòmiques. Des de fa anys diverses entitats de l'àmbit organitzen curses de muntanya. El 2023, tres entitats —La Roca Negra, Trail Sant Climent i Trail Montpedrós (Cirera Trail)— amb la co-organització del CCBL i el suport de la DIBA, van promoure la copa de MdB, un campionat on s'integraven les diferents curses promogudes per les entitats esmentades al llarg de l'any i que permetien establir una classificació final general. La participació en aquest campionat va ser d'unes 300 persones. A banda d'aquestes curses, que han quedat englobades sota la denominació de copa de MdB, al llarg de l'any poden tenir lloc moltes altres activitats en grup de diferent tipologia (com ara esportives, culturals o educatives) dins l'àmbit, les quals es poden fer en diferents modes (a peu, corrent o en bicicleta, entre d'altres) i poden estar organitzades per entitats, tant de la pròpia zona com externes. La proximitat a la conurbació barcelonina –en un entorn menys massificat i amb menys restriccions a aquests tipus d'activitats que d'altres espais com Collserola– afavoreix la celebració d'aquest tipus d'esdeveniments a l'àmbit de MdB, amb una tendència general a l'alça. De fet, ja existeixen uns criteris de regulació establerts en l'ordenança tipus tractada anteriorment (vegeu Acció 3.1.1). En el seu articulat apareixen, a banda de d'altres articles que també apliquen amb caràcter més general, diverses referències específiques: • Ciclisme: curses i circulació en grup (article 51). • Hípica: curses i circulació col·lectiva (article 61). • Circulació en grup (articles 72 a 75). • Activitats físicoesportives (articles 94 a 106), amb particular atenció al codi de bones pràctiques (article 96), el qual remet al codi elaborat per la Generalitat. Amb tot, la complexitat inherent a l'adopció d'aquesta ordenança per part de tots els consistoris implicats, que pot provocar endarreriments notables en la seva aplicació efectiva, aconsella l'adopció d'un protocol consensuat –amb indicacions i criteris bàsics a complir per part dels organitzadors i participants en aquest tipus d'esdeveniments– que es nodreixi de la feina ja feta en el marc de l'elaboració de l'ordenança tipus i que sigui d'aplicació de manera el més immediata possible.				

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS • CCBL (Oficina tècnica MdB) • Ajuntaments MdB	CONCERNITS • Entitats excursionistes, esportives, ambientalistes, culturals
-------------------------	--	--

3.1.2. ELABORAR UN PROTOCOL PER CURSES, ESDEVENIMENTS ESPORTIUS I ALTRES ACTIVITATS EN GRUP

ÚS PÚBLIC
LE 3.1

TEMPORALITZACIÓ	2024	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis dels ens locals implicats.
	2025		
	2026		
	2027		
	2028		
	2030		
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	Assoliment de consens entre tots els ens locals implicats per a la formulació i aplicació efectiva del protocol.		
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Elaboració, adopció i comunicació del protocol. - Nombre d'activitats realitzades amb aplicació del protocol i percentatge respecte el total.		
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	La resta d'accions incloses en aquest eix d'actuació.		
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Documentació de referència: - CCBL (2019). Ordenança tipus reguladora de protecció i ús públic de l'entorn natural de les Muntanyes del Baix. - Generalitat de Catalunya (2017). Codi de bones pràctiques en l'organització i celebració de curses i marxes per muntanya.		

2.3.2. Desplegament d'instruments per a la millora de la capacitat de gestió

2.3.2.1 Completar el desenvolupament d'inventaris de camins en tots els municipis de l'àmbit i integrar la informació en un inventari compartit

3.2.1. COMPLETAR EL DESENVOLUPAMENT D'INVENTARIS DE CAMINS EN TOTS ELS MUNICIPIIS DE L'ÀMBIT I INTEGRAR LA INFORMACIÓ EN UN INVENTARI COMPARTIT

ÚS PÚBLIC
LE 3.2

JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS

Més enllà de l'obligació legal existent en aquest sentit, disposar dels corresponents inventaris de camins és una manera de clarificar-ne la titularitat i constitueix una base sòlida sobre la qual desplegar qualsevol estratègia de gestió integrada i de regulació de l'ús públic.

DESCRIPCIÓ

PRIORITAT

M

A

MA

La Llei 9/1995 d'accés motoritzat al medi natural indica en l'article 11.3 el següent: *Els consells comarcals, d'acord amb els municipis afectats, han d'elaborar un inventari dels camins i de les pistes que hi ha en els termes municipals de llurs comarques, en el qual ha de constar la titularitat, pública o privada, les servituds que tenen i la possibilitat d'utilització de cadascun d'ells.*

Al seu torn, els municipis han de fer un inventari dels seus béns, drets i obligacions, tal i com recull l'article 17 del Reial decret 1372/1986 pel que s'aprova el reglament de béns d'entitats locals i a l'article 100 del Decret 336/1988 pel que s'aprova el reglament de patrimoni d'entitats locals.

Més enllà d'aquests requeriments legals, que a dia d'avui no compleixen molts municipis i comarques d'arreu Catalunya, l'existència d'un inventari complet per tot l'àmbit, configurat a partir de la integració dels inventaris locals de cada municipi pot esdevenir una eina molt potent orientada a la gestió del territori i a la regulació de l'ús públic (més encara si va associat a una ordenança aprovada, vegeu Acció 3.1.1).

Perquè l'enfocament funcioni, però, és necessari establir criteris coherents i homogenis d'aplicació en tot l'àmbit, de manera que un mateix camí no canviï de categoria o usos admesos entre municipis veïns.

Cal remarcar que, de fet, ja existeix un *Inventari de camins d'interès territorial de la comarca del Baix Llobregat* (vegeu *Informació complementària*), elaborat el 2013 i on se'n detallen 117, el qual va acompanyat d'un Pla de camins, on s'estableixen estimacions pressupostàries pel seu adequat arranjamant (amb un import conjunt d'uns 12,7 M€, IVA no inclòs). Aquest inventari, que mai no ha estat aprovat formalment pel CCBL, constitueix un referent molt rellevant de cara a la implementació de la present acció, en el benentès que caldrà fer-ne una revisió i, si s'escau, actualització.

D'altra banda, alguns municipis han avançat en la implantació d'aquesta acció, que ja estava contemplada al pla anterior, per bé que no es disposa de dades contrastades sobre el grau efectiu d'implementació. D'acord amb la informació extreta del qüestionari de valoració del pla anterior, tres municipis disposen de l'inventari (Castellví de Rosanes, Corbera de Llobregat i Sant Vicenç dels Horts) i en cinc més es troba en curs d'elaboració (Begues, Sant Climent de Llobregat, Gavà, Sant Boi de Llobregat i Santa Coloma de Cervelló).

Com és lògic, aquests inventaris es fan d'acord amb la lògica de cadascun dels municipis i, en conseqüència abasten tot el terme municipal. En aquest sentit, un ulterior tractament amb SIG ha de permetre identificar tots els elements inclosos dins l'àmbit de MdB (vegeu Acció 3.2.3).

3.2.1. COMPLETAR EL DESENVOLUPAMENT D'INVENTARIS DE CAMINS EN TOTS ELS MUNICIPIS DE L'ÀMBIT I INTEGRAR LA INFORMACIÓ EN UN INVENTARI COMPARTIT		ÚS PÚBLIC LE 3.2
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS - CCBL (Oficina tècnica MdB) - Ajuntaments MdB	CONCERNITS Propietaris públics i privats en sòl rural
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030 ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	El cost de l'elaboració d'un inventari de camins depèn de l'extensió del territori objecte d'inventari, tenint en compte tant la superfície del terme municipal com la del sòl no urbanitzable, tot aplicant un factor de ponderació. D'acord amb informació de l'actual DACC el preu pot oscil·lar entre 300 i 600 €/km² (dada de 2015). Vegeu també <i>Informació complementària</i>.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	- Complexitat del procés de tramitació i formalització de l'inventari, com a conseqüència d'al·legacions o recursos presentats per propietaris privats que considerin afectats els seus drets. - Cost econòmic d'assistència tècnica externa per l'elaboració de l'inventari.	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	Nombre d'inventaris finalitzats i percentatge respecte el total de municipis.	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	La resta d'accions incloses en aquest eix d'actuació.	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- El catàleg de serveis de la DIBA ofereix suport per a l'elaboració d'inventaris de béns, en general, per bé que restringit a municipis amb menys de 5.000 habitants (si més no, en la convocatòria 2024). En el cas de MdB només tres municipis compleixen aquest criteri –Castellví de Rosanes, Sant Climent de Llobregat i la Palma de Cervelló–, tot i que els dos primers han indicat que ja han avançat en aquest àmbit. - Consorci de Turisme del Baix Llobregat- Mapa de l'Eix de Ponent i presentació sobre el Pla de senders turístics del Baix Llobregat. - Documentació de referència: - GRECCAT (2013). Inventari i Pla de camins d'interès territorial de la comarca del Baix Llobregat. Treball finançat per la DIBA. - ACNA (2014). Pla de senders turístics del Baix Llobregat. - DTS (2015). Els inventaris municipals de camins. Decàleg per a l'elaboració.	

2.3.2.2 Aplicar estratègies d'ordenació de l'accessibilitat i l'ús públic en espais de gran afluència amb valors rellevants del patrimoni natural i/o cultural

3.2.2. APLICAR ESTRATÈGIES D'ORDENACIÓ DE L'ACCESSIBILITAT I L'ÚS PÚBLIC EN ESPAIS DE GRAN AFLUÈNCIA AMB VALORS RELLEVANTS DEL PATRIMONI NATURAL I/O CULTURAL		ÚS PÚBLIC LE 3.2			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	L'adopció d'aquest tipus de mesures ha de permetre minimitzar l'impacte negatiu associat a la sobrefreqüentació d'alguns espais molt visitats de l'àmbit i contribuir a revertir la degradació que en alguns casos estan experimentant els darrers anys.				
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA	
Dins l'àmbit estricte de MdB, els espais que presenten una problemàtica més accentuada són: - El Gorgs de la Mola i un tram associat de la riera de Corbera (terme de Corbera de Llobregat, però amb accés principal des de Sant Andreu de la Barca). El juliol de 2024, l'ajuntament de Corbera ha adoptat un Acord de mesures de preservació de l'espai natural dels Gorgs de la Mola. - Coves de Can Riera (terme de Torrelles de Llobregat), actualment tancades. Malgrat que aquestes problemàtiques incideixen, amb especial rellevància, sobre ubicacions concretes es convenient abordar-les amb una visió integrada de tot l'àmbit, més encara perquè, tot i que amb menor intensitat, també es produeixen a molts altres espais de MdB. Per tant, aquesta acció, tot i prioritzar dues ubicacions concretes, s'adreça al conjunt de l'àmbit de MdB. El repertori de mesures a considerar s'ha d'avaluar cas a cas, tenint en compte totes les característiques específiques relacionades amb cada ubicació on s'han constatat problemes. Les estratègies a considerar passen per: - Una adequada senyalització d'accessos i itineraris, incloent panells informatius sobre les conductes a seguir i usos no admesos. En nombrosos casos aquesta mesura ja està implantada, per bé que cal preveure eventuais reforços de senyalització, així com un manteniment periòdic tenint en compte la seva ubicació a la intempèrie i el vandalisme. - L'establiment, on sigui viable i efectiu i sempre acompanyat de la corresponent senyalització, d'elements dissuasius en punts estratègics. Per exemple, mitjançant l'ús de cadenes per evitar l'accés motoritzat a alguns espais o l'ús d'altres com a aparcament irregular. També cal considerar l'ús de vegetació dissuasiva –tanques arbustives denses, ús d'espècies amb espines o punxes– que ajudin a focalitzar el trànsit de vianants per camins preferents i minimitzin l'ús indiscriminat de tot tipus de viaranys o dreceres improvisades que malmeten la vegetació preexistent. - La creació d'equips d'agents cívics o informadors (mínim dues persones per equip), que realitzin tasques d'informació i supervisió proactives dels espais, en les èpoques de màxima afluència (per exemple els caps de setmana d'estiu en el cas dels Gorgs de la Mola, com ja s'ha fet en alguna ocasió). Aquests equips –que han d'estar coordinats amb les policies locals, els agents rurals i, si s'escau ADF i altres agents de protecció civil– han de rebre una formació adequada sobre el projecte de MdB i els seus valors, els comportaments i usos admesos i els que no ho estan, així com sobre els protocols d'actuació seguir en cas de detectar conductes incíviques. El contingut d'aquesta formació s'haurà de consensuar entre els diferents ens locals i protocol·litzar. Les fórmules per configurar aquests equips són múltiples. En primera instància es proposa, per part de cada ajuntament, avaluar els recursos disponibles en aquest sentit i les possibilitats d'implicació d'entitats o altres agents locals (mitjançant convenis o programes					

3.2.2. APLICAR ESTRATÈGIES D'ORDENACIÓ DE L'ACCESSIBILITAT I L'ÚS PÚBLIC EN ESPAIS DE GRAN AFLUËNCIA AMB VALORS RELLEVANTS DEL PATRIMONI NATURAL I/O CULTURAL

ÚS PÚBLIC
LE 3.2

de voluntariat, per exemple), tot tenint en compte experiències prèvies. En segon terme, cal analitzar les opcions d'obtenir recursos externs, per exemple mitjançant plans locals d'ocupació amb suport de la DIBA. Finalment, tot i la complexitat inherent que comporta, cal contemplar les possibles sinergies a establir entre municipis, per tal de guanyar en eficiència i oportunitats. En aquest sentit, el CCBL ha de jugar un paper determinant en la coordinació d'aquest model d'acció conjunta.

- La consolidació d'un marc regulador comú adequat (vegeu Acció 3.1.1), que proporcioni seguretat jurídica i, si és necessari, possibiliti l'aplicació d'un règim sancionador davant conductes manifestament incíviques i afectacions flagrants a l'entorn.
- La identificació d'espais alternatius, menys pressionats i/o amb menys valors a preservar i de fàcil accés, que permetin derivar i absorbir part d'aquesta sobrefreqüentació.

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS
	• CCBL (Oficina tècnica MdB) • Ajuntaments MdB	• Propietaris públics i privats en sòl rural

TEMPORALITZACIÓ	2024 2025	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	L'adopció de bona part de les estratègies plantejades comporta costos, els quals poden arribar a ser significatius, en particular si es requereix de la contractació de personal. Amb tot, amb la formulació general que se'n fa en aquesta fitxa no permeten fer-ne una adequada valoració econòmica, en qualsevol cas susceptible d'acollir-se a diversos tipus d'ajut (com ara plans de formació ocupacional).
	2026 2027		
	2028 2029		
	2030		

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Dificultat en poder establir una regulació efectiva d'espais que es troben a l'aire lliure i en entorns allunyats de zones amb presència humana permanent. A més, molt sovint impliquen propietats de titularitat privada. • Costos potencialment alts associats a la implantació de l'acció, en particular pel que fa a la contractació d'agents cívics o informadors.
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Hores anuals d'actuació d'equips d'agents cívics o informadors. • Nombre de municipis amb ordenança de l'ús públic aprovada. • Nombre de sancions imposades i quantia econòmica.
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• La resta d'accions incloses en aquest eix d'actuació. • 4.2.1. Elaborar i desplegar una programació d'activitats educatives i de sensibilització a l'entorn de l'àmbit de Muntanyes del Baix.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Documentació de referència: ○ Institut metròpoli (2023). <i>Estudi de freqüentació a les Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB. ○ Serviseny 10. Manual tècnic de senyalització, normalització i homogeneïtzació de mobiliari i cadenats per les Muntanyes del Baix. Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA.
---------------------------	--

2.3.2.3 Integrar tota la informació sectorial sobre l'àmbit en un SIG unificat que faciliti la gestió compartida

3.2.3. INTEGRAR TOTA LA INFORMACIÓ SECTORIAL SOBRE L'ÀMBIT EN UN SIG UNIFICAT QUE FACILITI LA GESTIÓ COMPARTIDA	ÚS PÚBLIC LE 3.2
--	----------------------------

JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	Un SIG compartit amb la informació cartogràfica més rellevant pel conjunt de l'àmbit de MdB constitueix una eina d'anàlisi i de gestió molt rellevant per ajudar a la identificació d'oportunitats i per facilitar la presa de decisions. A més, té potencial per ser utilitzada també amb finalitats comunicatives i educatives.			
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA
Existeix un cert volum de cartografia específica per l'àmbit de MdB generada al llarg dels darrers anys, en ocasions vinculada a treballs o projectes específics. Aquesta cartografia, tot i el seu valor, té una aplicabilitat molt limitada si no està integrada en un SIG unificat, on es puguin combinar aquestes capes amb d'altres de diferent procedència i contingut, per tal de poder dur a terme cerques i anàlisis creuades més o menys complexes a partir de la informació de base disponible. En l'actualitat el CCBL ja disposa d'un SIG bàsic, amb algunes capes d'informació. Per tant, cal actualitzar-lo i ampliar-lo amb la informació procedent d'aquests estudis i projectes recents. És molt convenient incorporar, també, una selecció de capes d'informació externes procedents d'altres administracions i institucions. En aquest darrer cas, existeix molta informació rellevant relativa a l'ordenació del territori i l'urbanisme, així com a múltiples aspectes ambientals, que caldrà descarregar i processar mínimament –retall a escala municipal dels municipis que formen part de MdB, eventualment de tota la comarca– per facilitar la seva utilització posterior en el SIG. Aquesta cartografia està disponible en els següents portals o plataformes que integren visors específics. Entre aquests, cal destacar els següents, a diferents escales territorials • Catalana, als portals de la Generalitat Hipermapa i Vissir. • Província de Barcelona, al portal de la DIBA SITXELL. • Àrea metropolitana de Barcelona, al geoportal de cartografia de l'AMB. Finalment, cal considerar també la cartografia generada a escala dels diferents municipis integrants de l'àmbit, inclosa també aquella derivada de treballs o estudis d'abast local en àmbits com el patrimoni natural i cultural o els usos en sòl no urbanitzable. Tot i que bona part pugui ser d'interès exclusiu pels municipis, en d'altres casos pot contenir informació rellevant pels territoris veïns en termes de facilitar la gestió compartida del territori i els seus usos i dissenyar estratègies transversals. Exemples clars d'informació d'interès pel conjunt de l'àmbit a integrar en aquest SIG, són els inventaris de patrimoni (vegeu Acció 2.1.1) i els inventaris de camins (vegeu Acció 3.2.1). En una primera fase d'implantació –bienni 2024-2025– es planteja disposar de l'eina SIG amb un contingut mínim amb tota la informació específica disponible sobre MdB i diverses capes externes amb informació rellevant de context. Un SIG que, d'entrada, serà d'accés restringit als serveis tècnics del CCBL i als dels ajuntaments implicats. En aquest sentit, quan sigui necessari, també cal preveure la formació bàsica d'aquests serveis tècnics en aquells casos on no tinguin coneixements previs en la matèria. En una segona fase –bienni 2026-2027– es planteja la creació d'un visor d'accés públic –albergat a la web de MdB– que permeti accedir a una part de la informació, la que sigui d'interès públic i no tingui caràcter reservat, per part de la ciutadania. Amb independència d'aquestes fases, com és lògic, el SIG ha de ser objecte d'una actualització i ampliació permanent, paral·lela a la disponibilitat o a la generació de nova informació. En aquest				

3.2.3. INTEGRAR TOTA LA INFORMACIÓ SECTORIAL SOBRE L'ÀMBIT EN UN SIG UNIFICAT QUE FACILITI LA GESTIÓ COMPARTIDA

ÚS PÚBLIC
LE 3.2

sentit, cal preveure que qualsevol treball o estudi de l'àmbit que impliqui la generació de nova cartografia es lliuri en format editable i amb les especificacions que pertocuin per fer-lo compatible amb el SIG existent.

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS • CCBL (Oficina tècnica MdB) • Ajuntaments MdB	CONCERNITS • AMB • DIBA
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030 ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Es considera que l'articulació bàsica del SIG es pot establir amb recursos propis dels ens locals, si s'escau amb el suport tècnic de l'AMB o la DIBA, així com amb mitjans tècnics basats en programari lliure gratuït (QGIS). Amb tot, la creació d'un eventual visor adreçat a la ciutadania i altres desplegaments més sofisticats de l'eina podrien requerir d'una assistència tècnica especialitzada amb cost associat.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Insuficiència de recursos tècnics i humans per configurar un SIG amb les característiques plantejades.	
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Creació efectiva del SIG amb les característiques indicades. • Nombre de capes d'informació georeferenciada incorporades al SIG.	
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• La major part de les accions del present Pla i, en qualsevol cas, totes les que siguin susceptibles d'incorporar informació cartogràfica georeferenciada.	
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Informació general sobre els sistemes d'informació geogràfica al web de l'ICGC.	

2.4. Comunicació, educació i sensibilització per reforçar els vincles de la ciutadania amb el territori

2.4.1. Reforç de la comunicació com a eina de divulgació i de gestió

2.4.1.1 Potenciar la visibilitat i els continguts de la web de Muntanyes del Baix com a referent per tots els municipis de l'àmbit i la seva ciutadania

4.1.1. POTENCIAR LA VISIBILITAT I ELS CONTINGUTS DE LA WEB DE MUNTANYES DEL BAIX COM A REFERENT PER TOTS ELS MUNICIPIS DE L'ÀMBIT I LA SEVA CIUTADANIA

DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ
LE 4.1

JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS

La web “Muntanyes del Baix” és la principal carta de presentació de l'àmbit per qualsevol persona o institució que faci una cerca per internet. En la mesura que la web tingui continguts potents i actualitzats de manera permanent atraurà l'atenció i possibilitarà una millor comunicació amb la ciutadania i el públic interessat. A més, pot esdevenir una eina que faciliti la gestió de l'àmbit i potencii sinèrgies entre els diferents agents implicats.

DESCRIPCIÓ

PRIORITAT **M** **A** **MA**

La pàgina web de MdB, albergada al web del CCBL (www.elbaixllobregat.cat/muntanyesdelbaix), constitueix el primer resultat de cerca i la principal font de referència per qualsevol persona o institució que cerqui informació sobre l'àmbit. Addicionalment, “Muntanyes del Baix”, també apareix referenciat a la web del [Consorti de Turisme del Baix Llobregat](#), amb un enllaç a la pàgina indicada més amunt.

La pàgina existent en el moment de redactar el present Pla s'estructura en vuit apartats: entorn, patrimoni, informació tècnica, economia agroforestal, pagesia, agenda, ajuts i copa MdB. La informació dels primers apartats és correcta i prou representativa com per oferir una visió general de l'àmbit, per bé que és susceptible d'ampliació i, en alguns casos, d'actualització. D'altra banda, els apartats “agenda”, “ajuts” i “copa MdB” no ofereixen contingut en el primer cas o bé informació desactualitzada en els dos darrers, la qual cosa transmet una sensació de continguts estàtics.

En paral·lel, la marca “Muntanyes del Baix” és encara relativament poc coneguda entre la ciutadania, a diferència d'altres espais singulars propers com el Parc agrari del Baix Llobregat, Collserola, el Garraf o el delta del Llobregat. En aquest sentit, es considera que potenciar la web és una bona manera de consolidar la marca i d'oferir informació i continguts d'interès tant per la ciutadania i els agents socioeconòmics de l'àmbit com per qualsevol persona interessada.

En aquests sentit, **es planteja**:

- Ampliar, actualitzar o reestructurar –segons s'escaigui– continguts dels apartats “entorn” fins a “pagesia”.
- Desenvolupar, a fons, l'apartat “agenda” amb la col·laboració i implicació dels ajuntaments integrats en l'àmbit de MdB (vegeu Acció 4.1.2).
- Desenvolupar l'apartat “ajuts” per tal d'incorporar enllaços a d'altres web de referència d'administracions i altres ens que ofereixen recursos d'interès per l'àmbit de MdB, en línia amb els eixos i línies estratègiques d'actuació del present Pla (vegeu Acció 1.3.1).

4.1.1. POTENCIAR LA VISIBILITAT I ELS CONTINGUTS DE LA WEB DE MUNTANYES DEL BAIX COM A REFERENT PER TOTS ELS MUNICIPIS DE L'ÀMBIT I LA SEVA CIUTADANIA
**DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ
LE 4.1**

- Crear apartats nous relatius a:
 - “Presentació”, apartat introductori que contextualitzi l'àmbit, els antecedents i els objectius de MdB i destaquï el paper del Pla d'acció com a full de ruta.
 - “Notícies”, on destacar novetats rellevants, amb particular atenció a avisos importants (com ara, l'inici de la temporada d'incendis), al llançament de campanyes de difusió o sensibilització i a les fites assolides en la implementació del present Pla d'acció.
 - “Bones pràctiques” o “casos d'èxit”, amb informació sobre proves pilot i altres experiències, preferentment dutes a terme dins l'àmbit de MdB, que puguin exercir un efecte exemplificador o estimulador per replicar-les en d'altres indrets de l'àmbit (vegeu Acció 1.3.3.)
 - “Participació”, amb la idea de potenciar projectes col·laboratius amb la ciutadania o les entitats del territori, accions de voluntariat i projectes de ciència ciutadana, entre d'altres.

La web de MdB s'ha de retroalimentar, de manera mínimament protocol·litzada, de les webs municipals dels ajuntaments que formen part de l'àmbit de MdB, de manera que es potenciïn les sinèrgies mútues. Al seu torn, les diferents webs municipals han de fer referència a l'àmbit de MdB i enllaçar amb la web albergada pel CCBL. Tot plegat tenint en compte el *Pla de comunicació de Muntanyes del Baix* (Kiribatis, 2020).

Adicionalment, la web –o alternativament un espai compartit al núvol– albergarà una intranet d'accés restringit als ajuntaments, on dipositar –de manera col·laborativa– documentació de treball, estudis, propostes i eines o recursos d'interès orientats a millorar la gestió compartida de l'àmbit de MdB, així com a la implementació de les diferents accions del present Pla.

Aquesta intranet també allotjarà un SIG, amb informació útil per a la gestió quotidiana, part de la qual quedarà incorporada en un visor (vegeu Acció 3.2.3).

A banda de la web, cal indicar que determinats continguts, en particular relatius a notícies o novetats, son susceptibles de compartir-se a través de les xarxes socials del CCBL (Facebook, X, YouTube, Instagram).

Acció a impulsar a curt termini i a mantenir amb caràcter permanent, amb una actualització de continguts sostinguda al llarg del temps.

AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS	CONCERNITS
	• CCBL (Oficina tècnica MdB)	• Ajuntaments MdB

TEMPORALITZACIÓ	2024	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis del CCBL i, si s'escau, dels ajuntaments de MdB. Eventualment podria comportar una assistència tècnica externa, tant en termes de crear una web amb un format renovat com per generar o ampliar continguts.
	2025		
	2026		
	2027		
	2028		
	2030		

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	• Manca de disponibilitat de recursos humans per renovar i ampliar la pàgina web, així com per fer-ne el manteniment al llarg del temps. • Eventuals limitacions tècniques derivades de les prestacions actuals del programari emprat per crear la pàgina web i/o del servidor del CCBL.
---------------------------	---

4.1.1. POTENCIAR LA VISIBILITAT I ELS CONTINGUTS DE LA WEB DE MUNTANYES DEL BAIX COM A REFERENT PER TOTS ELS MUNICIPIS DE L'ÀMBIT I LA SEVA CIUTADANIA	DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ LE 4.1
---	---

INDICADOR(S) DE RENDIMENT	• Elaboració efectiva de la nova pàgina web amb continguts renovats. • Indicadors d'impacte de la web (avaluables a través d'eines com Google Analytics): nombre de visites, nombre de pàgines (pestanyes) visitades dins de la web i durada mitjana de les visites.
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	• La resta de les incloses en aquest mateix eix, en particular 4.1.2. Disposar d'una agenda compartida d'activitats, amb una actualització continuada en el temps. • 1.3.1. Difondre els recursos i ajuts en matèria de gestió agrària i/o forestal sostenible promoguts des de les diverses administracions i altres ens. • 1.3.3. Establir un repositori de casos d'èxit sobre la gestió del patrimoni agroforestal dins l'àmbit. • 3.2.3. Integrar tota la informació sectorial de l'àmbit amb base cartogràfica en un SIG unificat que faciliti la gestió compartida.
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	• Documentació de referència: ◦ Kiribatis (2020). <i>Pla de comunicació de Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec efectuat pel CCBL.

2.4.1.2 Disposar d'una agenda compartida d'activitats, amb una actualització continuada en el temps

4.1.2. DISPOSAR D'UNA AGENDA COMPARTIDA D'ACTIVITATS, AMB UNA ACTUALITZACIÓ CONTINUADA EN EL TEMPS

DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ LE 4.1

JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS

L'habilitació d'una agenda compartida, vinculada al CCBL i enllaçada des de totes les web municipals, és una fórmula òptima per potenciar la visibilitat i repercussió de les activitats que es promoguin dins l'àmbit de MdB, donar-les-hi més context i coherència, i potenciar la marca MdB.

DESCRIPCIÓ

PRIORITAT

M

A

MA

Com s'ha indicat anteriorment (vegeu Acció 4.1.1) la web de MdB conté una pestanya identificada com a "agenda" que, en el moment de redactar el present Pla, no està activa i no conté informació. Al seu torn, com és esperable, cada ajuntament de l'àmbit té la seva pròpia pàgina web amb el respectiu apartat general d'agenda d'activitats o similar.

En aquest sentit, es planteja establir un protocol entre el CCBL i els ajuntaments per tal que a aquests facilitin al CCBL –i de manera simultània a la resta de municipis– informació sobre actes, presentacions, activitats o esdeveniments que tinguin vinculació amb MdB: des de passejades guiades i esdeveniments esportius o recreatius, a presentació d'informes o treballs, passant per mercats de pagès i accions de voluntariat, entre d'altres.

En el cas d'esdeveniments organitzats per entitats o associacions, degudament registrades, que no necessàriament quedarien recollits en la informació anterior, s'habilitarà un apartat a la web de MdB, per tal que les pròpies entitats puguin fer arribar informació sobre els actes que organitzen.

Aquest enfocament, a banda d'amplificar la repercussió d'aquests esdeveniments focalitzats a MdB, ha de facilitar també una millor planificació d'activitats a mitjà i llarg terminis, la detecció de sinèrgies i oportunitats i, eventualment la conveniència de reprogramar algun acte en cas de simultaneïtat o interferència.

Des d'aquesta perspectiva, es oportú establir un calendari anual –compartit, però d'ús restringit per part dels ens locals– d'actes i esdeveniments, tant previstos com confirmats, que es vagi actualitzant de forma periòdica (si més no, mensual). Això permet que tots els agents implicats puguin conèixer amb antelació la programació dels altres i, si s'escau, adaptar la seva en funció de les circumstàncies. També possibilita identificar opcions de replicar determinades activitats, de col·laborar en les organitzades per altres o fins i tot d'organitzar esdeveniments conjunts en dates assenyalades –per exemple el dia dels boscos (21 de març) o el dia de la biodiversitat (22 de maig)–.

La informació dels esdeveniments confirmats a curt termini –es considera com a tal la contemplada a dos mesos vista– és la que es publicaria a l'apartat "agenda" de la web de MdB, tot incorporant la informació mínima de context –com lloc, data, hora i qui organitza–, així com un enllaç que permeti ampliar la informació i inscriure's en cas que fos necessari.

Al seu torn, és oportú que els apartats d'agenda d'activitats de les respectives webs municipals, incorporin un enllaç a l'agenda de MdB. Tot plegat, garantint sempre la coherència i la claredat comunicativa per tal de diferenciar els esdeveniments a escala municipal dels que es fan en la resta de municipis de l'àmbit de MdB.

4.1.2. DISPOSAR D'UNA AGENDA COMPARTIDA D'ACTIVITATS, AMB UNA ACTUALITZACIÓ CONTINUADA EN EL TEMPS			DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ LE 4.1
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS - CCBL (Oficina tècnica MdB) - Ajuntaments MdB	CONCERNITS Entitats i ciutadania (de l'àmbit de MdB i de l'entorn proper)	
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025 2026 2027 2028 2030	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis del CCBL i, si s'escau, dels ajuntaments de MdB.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	- Manteniment i actualització periòdica de la informació. - Coordinació efectiva entre els diferents ens locals implicats.		
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Nombre d'actes i esdeveniments publicats a l'agenda. - Nombre de persones participants (en funció de la informació que es pugui compilar).		
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	La resta de les incloses en aquest mateix eix, en particular 4.2.1. Elaborar i desplegar una programació d'activitats educatives i de sensibilització a l'entorn de l'àmbit de Muntanyes del Baix.		
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	—		

2.4.2. Impuls continuat a l'educació i a la sensibilització

2.4.2.1 Elaborar i desplegar una programació d'activitats educatives i de sensibilització a l'entorn de l'àmbit de Muntanyes del Baix

4.2.1. ELABORAR I DESPLEGAR UNA PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS EDUCATIVES I DE SENSIBILITZACIÓ A L'ENTORN DE L'ÀMBIT DE MUNTANYES DEL BAIX	DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ LE 4.2			
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS	L'educació i sensibilització sobre els valors de l'entorn són accions imprescindibles per conscienciar i per fomentar el respecte i la cura del medi per part de la ciutadania. Cal, a més, mantenir una aposta recurrent en el temps per afavorir sinergies i aconseguir resultats més satisfactoris.			
DESCRIPCIÓ	PRIORITAT	M	A	MA
En primer lloc cal remarcar que fa anys que es duen a terme aquest tipus d'activitats, amb la implicació del CCBL i els ajuntaments concernits. Un exemple destacat en aquest sentit és la Campanya de civisme a les MdB, dissenyada el 2021, que comptava amb una col·lecció de vuit infografies que s'anaven publicant a les xarxes socials del CCBL i dels ajuntaments respectius. Existeix, per tant, una experiència i uns materials comunicatius ja elaborats que cal aprofitar i seguir utilitzant en el futur. Des d'aquesta perspectiva és oportú habilitar un repositori comú on tots els ens locals implicats aportin informació sobre les accions i campanyes dutes a terme els darrers anys, si s'escau, incloent els materials comunicatius que s'hagin generat. Aquest repositori també podrà incloure materials més genèrics elaborats per altres administracions (AMB, DIBA, Generalitat), però amb interès potencial per MdB. Més enllà d'això, es planteja dissenyar, de manera conjunta entre tots els ens locals implicats, una programació sobre aquesta qüestió, a revisar amb caràcter anual i vinculada amb l'agenda d'activitats (vegeu Acció 4.1.2). Aquesta programació ha de preveure els següents aspectes: • Prioritats temàtiques específiques a considerar. Entre d'altres: prevenció del risc d'incendi, accés respectuós al medi natural, xarxa de camins, valors del patrimoni natural i cultural, serveis ecosistèmics i comunicació de projectes o actuacions concretes (per exemple intervencions sobre un determinat espai o accions de voluntariat). • Públic objectiu i canals comunicatius a utilitzar en cada cas. • Implicacions pressupostàries, tenint en compte, entre d'altres, eventuais requeriments de personal extern per dur a terme determinades actuacions, elaboració de materials de difusió i comunicació o producció de senyalètica i panells. En termes d'eficiència en l'ús de recursos es considera que cal prioritzar els materials i suports digitals envers els físics, així com replicar la informació en diferents portals (web de MdB, webs municipals, xarxes socials respectives) per ampliar la repercussió.				
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS • Ajuntaments MdB • CCBL (Oficina tècnica MdB)		CONCERNITS • Entitats i ciutadania (de l'àmbit de MdB i de l'entorn proper)	
TEMPORALITZACIÓ	2024 2025		Recursos propis dels ens locals implicats.	

4.2.1. ELABORAR I DESPLEGAR UNA PROGRAMACIÓ D'ACTIVITATS EDUCATIVES I DE SENSIBILITZACIÓ A L'ENTORN DE L'ÀMBIT DE MUNTANYES DEL BAIX			DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ LE 4.2
	2026 2027 2028 2030	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	A més, cal preveure una partida mínima anual en consonància amb la programació que s'estableixi, tot i que molt sovint pot estar vinculada a d'altres partides ja existents. El catàleg de serveis de la DIBA ofereix suport per al desenvolupament de projectes d'educació i sensibilització ambiental, així com per dur a terme activitats i esdeveniments en aquesta línia.
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	Manca de disponibilitat de recursos humans (i eventualment econòmics) per dissenyar i executar les accions de difusió i sensibilització.		
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Relació de materials comunicatius elaborats. - Nombre d'activitats o campanyes dutes a terme (i, si s'escau, nombre de persones participants).		
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	- La resta de les incloses en aquest mateix eix, en particular 4.1.2. Disposar d'una agenda compartida d'activitats, amb una actualització continuada en el temps. 3.2.2. Aplicar estratègies d'ordenació de l'accessibilitat i l'ús públic en espais de gran afluència amb valors rellevants del patrimoni natural i/o cultural.		
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Infografies de la Campanya de civisme a les MdB. - Documentació de referència: - Kiribatis (2020). <i>Pla de comunicació de muntanyes del Baix</i>. Encàrrec efectuat pel CCBL.		

2.4.2.2 Impulsar projectes educatius basats en el format aprenentatge servei (APS)

4.2.2 IMPULSAR PROJECTES EDUCATIUS BASATS EN EL FORMAT APRENENTATGE SERVEI (APS)				DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ LE 4.2	
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS		L'àmbit educatiu és un dels principals canals pels quals fer sensibilització sobre els valors i comportaments respectuosos amb l'entorn. Al seu torn, la fórmula de l'aprenentatge servei permet generar un retorn positiu directe a l'entorn.			
DESCRIPCIÓ		PRIORITAT	M	A	MA
El Departament d'Educació defineix l'aprenentatge servei (APS) com una proposta educativa que combina processos d'aprenentatge amb el servei a la comunitat en un sol projecte, de manera que a l'objectiu pedagògic s'hi afegeix la millora d'algun aspecte de l'entorn proper. D'ençà el curs escolar 2019-2020, els projectes de servei comunitari que es desenvolupen mitjançant la metodologia APS són obligatoris per a l'alumnat de 3r o 4t d'ESO. Aquesta metodologia permet integrar en un mateix projecte diverses matèries i treballar tant els continguts curriculars com competències, habilitats i valors. Els projectes APS es caracteritzen per: • Néixer d'una necessitat que s'identifica en l'entorn. • Combinar coneixements teòrics amb l'acció pràctica. • Treballar en xarxa amb les entitats del territori. Si bé, molt projectes APS són d'índole estrictament social, cada vegada se'n promouen més de caràcter ambiental. Per encàrrec del CCBL, el 2020 es va elaborar un informe amb propostes APS per l'àmbit (vegeu <i>Informació complementària</i>). En aquest informe es detallen propostes en relació als quatre àmbits següents: • El valor de l'aigua. • Patrimoni natural, històric, cultural i civisme. • Ecosistemes i gestió agroforestal. • Foment i conservació de la biodiversitat. A l'àmbit de MdB ja fa anys que es duen a terme experiències d'APS relacionades amb el medi natural i la biodiversitat –amb antecedents que es remunten, si no abans, el 2012, amb un projecte de caixes-niu en l'entorn urbà de Sant Vicenç dels Horts–, però el potencial de creixement i desenvolupament és molt gran. Un exemple rellevant d'APS, per la seva entitat i trajectòria, és el Projecte Rius, promogut per l'Associació Hàbitats i amb iniciatives a molts punts de Catalunya. Tot i que cap es fa a l'àmbit estricte de MdB, on hi ha molt poques rieres amb cabals permanents o semipermanents, si que es monitoren diversos trams del riu Llobregat propers a l'àmbit.					
AGENTS IMPLICATS		IMPULSORS		CONCERNITS	
		• Ajuntaments MdB • Centres educatius de l'àmbit (infantil, primària i secundària, cicles formatius, etc.)		• CCBL (Oficina tècnica MdB) • Entitats (de l'àmbit de MdB i de l'entorn proper)	

4.2.2 IMPULSAR PROJECTES EDUCATIU BASATS EN EL FORMAT APRENTATGE SERVEI (APS)

DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ
LE 4.2

TEMPORALITZACIÓ	2024	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Recursos propis dels agents implicats. En certs casos pot requerir de partides específiques per dur a terme tasques d'acompanyament mitjançant assistència tècnica externa i/o per l'adquisició de materials o elements necessaris per executar el projecte.
	2025		
	2026		
	2027		
	2028		
	2030		
REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	Experiència, limitada encara, dels diferents agents potencialment implicats, en el disseny i execució de projectes APS relacionats amb el territori i el patrimoni natural i cultural.		
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Nombre de projectes executats en l'àmbit de MdB. - Nombre d'escolars o estudiants participants.		
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	4.2.1. Elaborar i desplegar una programació d'activitats educatives i de sensibilització a l'entorn de l'àmbit de Muntanyes del Baix.		
INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	- Informació general sobre l'APS al web del Centre promotor d'Aprenentatge Servei. - Documentació de referència: - Siboc projectes ambientals. <i>Propostes d'Aprenentatge Servei a les Muntanyes del Baix</i>. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB. - DIBA (2019). Guia pràctica d'aprenentatge servei en ecosistemes aquàtics continentals.		

2.4.2.3 Ubicar un centre d'interpretació de les Muntanyes del Baix dins l'àmbit

4.2.3. UBICAR UN CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE LES MUNTANYES DEL BAIX DINS L'ÀMBIT		DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ LE 4.2		
JUSTIFICACIÓ I BENEFICIS L'existència d'un espai físic centrat en la difusió, comunicació i sensibilització a l'entorn dels valors i dels reptes que concorren en l'àmbit, constitueix un element de referència rellevant i esdevé una manera molt directa i tangible de reforçar el missatge comunicatiu envers la ciutadania i les persones interessades. Tot plegat, en combinació amb l'existència d'una pàgina web (vegeu Acció 4.1.1) i de les activitats relacionades que es puguin dur a terme arreu de l'àmbit (vegeu Acció 4.2.1).				
DESCRIPCIÓ		PRIORITAT	M	A
El primer pas necessari per a l'establiment d'aquest centre és definir –de manera consensuada entre el CCBL i els ajuntaments implicats– quines funcions concretes s'espera que desenvolupi. Entre les essencials hi figuren les d'esdevenir punt d'informació i un espai expositiu/interpretatiu. Addicionalment pot albergar també: sala d'actes, espai audiovisual, centre de documentació, aules per a la realització de tallers, sala d'exposicions temporals, etc. Aquesta definició d'usos s'ha d'imbricar amb un procés prospectiu paral·lel, de cerca d'ubicacions potencials, on cada ajuntament de l'àmbit valori si disposa d'algun espai o edifici candidat a exercir aquesta funció. Un exemple en aquest sentit, que en cap cas predisposa a que aquesta hagi de ser la ubicació finalment escollida, és l'ermita de Sant Ramon (Sant Boi), que en el seu dia ja havia acollit un centre d'interpretació del paisatge. La convergència d'aquests dos processos ha de permetre establir un cert nombre de possibles ubicacions, les quals s'hauran d'analitzar amb més detall per tal d'acabar consensuant la que es consideri més adequada des dels diferents punts de vista, tot tenint en compte criteris d'oportunitat i d'idoneïtat. Entre les variables a considerar per tal de prendre aquesta decisió cal tenir en compte qüestions com: • Coherència de la ubicació respecte el conjunt de l'àmbit i els seus valors. • Context territorial i/o urbanístic de la ubicació. • Condicionants arquitectònics i/o tècnics de l'espai. • Necessitats d'intervenció i nivell d'inversió a preveure. • Aspectes relatius a l'accessibilitat, de cara a facilitar una mobilitat sostenible. Una vegada acordada una ubicació, caldrà concretar el projecte museològic –objectius i model de gestió entre d'altres aspectes–, i definir el projecte museogràfic –relat, continguts, disseny i materials a utilitzar, distribució dels espais– els quals, si s'escau, hauran d'anar acompanyats d'un projecte executiu de condicionament o rehabilitació arquitectònica de l'edifici que aculli el centre. Tant el projecte museogràfic com, si pertoca, el projecte executiu de condicionament de l'espai, hauran d'incorporar els pressupostos corresponents. En termes de temporalització es planteja tenir consensuada la ubicació del centre a mitjà termini (bienni 2026-2027), per tal que hi hagi marge per a la redacció dels projectes corresponents i la seva execució, de manera que en l'horitzó del Pla (2030) el centre ja hagi obert portes.				
AGENTS IMPLICATS	IMPULSORS • CCBL (Oficina tècnica MdB) • Ajuntaments MdB	CONCERNITS		

4.2.3. UBICAR UN CENTRE D'INTERPRETACIÓ DE LES MUNTANYES DEL BAIX DINS L'ÀMBIT

DIFUSIÓ I SENSIBILITZACIÓ
LE 4.2

TEMPORALITZACIÓ	2024	ORIENTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	L'enfocament d'aquesta acció no permet establir una estimació econòmica en aquesta fase, la qual s'haurà de concretar en funció de la ubicació concreta que s'esculli i de l'abast de les funcions que es determinin per l'espai. Amb tot, cal preveure despeses d'assistència tècnica externa per a la redacció dels projectes museològic i museogràfic i, eventualment, per un projecte executiu de condicionament o rehabilitació arquitectònica de l'espai. Al seu torn, en aquests projectes es concretaran les partides pressupostàries necessàries per a l'execució material.
	2025		
	2026		
	2027		
	2028 2030		

REPTES A LA IMPLEMENTACIÓ	- Disponibilitat d'espais adequats per a la ubicació del centre. - Inversió necessària, la qual pot arribar a ser significativa.
INDICADOR(S) DE RENDIMENT	- Obertura efectiva del centre d'interpretació. - Nombre de visitants (diferenciant tipologies: públic general, escolars, etc.).
RELACIÓ AMB ALTRES ACCIONS	Totes les d'aquest mateix eix, relatiu a comunicació, educació i sensibilització.

INFORMACIÓ COMPLEMENTÀRIA	—
----------------------------------	---

2.5. Síntesi d'accions, prioritats, orientacions pressupostàries i temporalització

A mode de resum, la taula següent mostra informació essencial per cadascuna de les 27 accions del Pla, relativa a la prioritat –molt alta (MA), alta (A) o moderada (M)–, l'orientació pressupostària –si s'escau amb les observacions pertinents– i la temporalització respectives.

Taula 2.1. Síntesi d'accions, prioritats, orientacions pressupostàries i temporalització del Pla d'acció de MdB 2024-2030.

Eixos, línies estratègiques i accions	Priori- tat	Orientació pressupostària	Observacions	Temporalització		
				2024- 2025	2026- 2027	2028- 2030
1. Gestió integrada de l'espai agroforestal per fomentar la multifuncionalitat i la resiliència						
1.1. Gestió forestal adaptativa per a la prevenció d'incendis i la millora dels hàbitats						
1.1.1. Elaborar i executar plans anuals per a la gestió forestal estratègica en matèria de prevenció d'incendis	MA	> 100.000 €/any pel conjunt de l'àmbit	Despesa mitjana pel període 2020-2023. A més, cal considerar actuacions urgents que poden suposar una inversió igual o superior a l'anterior en funció dels anys. D'altra banda, d'acord amb licitacions recents de municipis de l'àmbit, el cost de treballs forestals per al manteniment de franges perimetrals se situa a l'entorn de 700-800 €/ha.	√	√	√
1.1.2. Desenvolupar nous projectes de silvopastura i consolidar els existents	A	1.100 €/ha ·any	Import de referència extret d'una licitació de Sant Boi (2022). Força variabilitat en funció de les característiques i condicions de prestació del servei. Possibilitat d'accedir a ajuts o subvencions de les diferents administracions (en particular DACC i DIBA).	√	√	√
1.1.3. Promoure els instruments d'ordenació forestal entre els propietaris forestals privats i	A	No avaluat	El DACC compta amb ajuts per a la redacció d'IOF, tant en finques públiques com privades.	√	√	√

Eixos, línies estratègiques i accions	Priori- tat	Orientació pressupostària	Observacions	Temporalització		
				2024- 2025	2026- 2027	2028- 2030
adoptar aquestes figures en les forests públiques						
1.1.4. Potenciar l'aprofitament dels recursos forestals de l'àmbit	A	No avaluat	L'enfocament d'aquesta acció no permet establir cap valoració econòmica, la qual s'haurà de concretar en funció de les actuacions específiques que s'impulsin.	√	√	√
1.2. Dinamització de l'activitat agrària						
1.2.1. Establir aliances estratègiques amb altres espais agraris de la comarca: Parc agrari del Baix Llobregat, Parc Natural de Collserola i Parc rural del Montserrat	MA	Recursos propis dels ens locals implicats	La realització de projectes o actuacions concretes com a resultat de la implementació de l'acció pot comportar despeses, tot i que també l'accés a línies d'ajut i a finançament en el marc de projectes de recerca.	√	√	
1.2.2. Impulsar la recuperació d'espais agraris abandonats i la creació d'un banc de terres, tot establint sinèrgies amb iniciatives ja existents	A	Recursos propis dels ens locals implicats	L'establiment d'eventuals bonificacions o incentius podria comportar la reducció d'ingressos municipals o despeses específiques.	√	√	√
1.2.3. Dur a terme una gestió integrada pel control de fauna que afecta l'activitat agrària i les zones urbanes	A	2.500 – 20.000 €/any per municipi	Els costos a considerar són força variables en funció de les mesures a adoptar. L'import mínim correspon a un exemple de subministrament de gra d'enceball (Pallejà) i el superior al valor estimat d'una licitació de Corbera de Llobregat (2024).	√	√	√
1.3. Desenvolupament d'altres estratègies transversals d'impuls a la gestió sostenible dels espais agraris i/o forestals						
1.3.1. Difondre els recursos i ajuts en matèria de gestió agrària i/o forestal sostenible promoguts des de les diverses administracions i altres ens	M	Recursos propis dels ens locals implicats.			√	

Eixos, línies estratègiques i accions	Priori- tat	Orientació pressupostària	Observacions	Temporalització		
				2024- 2025	2026- 2027	2028- 2030
1.3.2. Promoure la participació en projectes de recerca que facilitin la realització de proves pilot i l'obtenció de recursos	A	Recursos propis dels ens locals implicats.		√	√	√
1.3.3. Establir un repositori de casos d'èxit sobre la gestió del patrimoni agroforestal dins l'àmbit	M	Recursos propis dels agents implicats.			√	
1.3.4. Identificar oportunitats de posar a disposició pública sòls rústics d'interès estratègic en situació d'abandonament	MA	3.000-50.000 €/ha (compra) 100-500 €/ha· any (arrendament)	Imports extrets dels preus de la terra de l'Observatori del DACC. El valor d'un sòl rústic pot variar molt, en funció de la seva localització i característiques. A aquest cost cal afegir despeses d'actuacions que s'hi vulguin dur a terme i costos de manteniment.	√	√	
2. Coneixement, recuperació i millora dels patrimonis natural, cultural i paisatgístic per promoure'n la conservació i la valorització						
2.1. Millora del coneixement dels valors patrimonials existents amb visió integrada						
2.1.1. Completar el desenvolupament d'inventaris de patrimoni natural i cultural en tots els municipis de l'àmbit i habilitar un repositori comú	A	10.000 € / inventari	Import orientatiu basat en el darrer inventari realitzat (Pallejà, 2024). El catàleg de serveis de la DIBA ofereix suport per a l'elaboració d'inventaris de patrimoni natural i cultural, variable en funció dels habitants (60% en el cas de Pallejà).	√	√	
2.1.2. Reforçar el coneixement i el monitoratge al llarg del temps de la biodiversitat de l'àmbit	A	No avaluat.	Els treballs de seguiment poden comportar despeses, molt variables en funció de l'abast temporal i espacial i dels grups taxonòmics considerats. En alguns casos, aquestes tasques poden restar incloses en projectes més amplis de restauració i millora del medi, convenis amb centres de recerca o entitats, programes de voluntariat i/o de ciència ciutadana.	√	√	√

Eixos, línies estratègiques i accions	Priori- tat	Orientació pressupostària	Observacions	Temporalització		
				2024- 2025	2026- 2027	2028- 2030
2.2. Actuació proactiva en la recuperació i millora del patrimoni natural i en el foment de la seva capacitat adaptativa						
2.2.1. Promoure actuacions de restauració i millora d'ambients aquàtics i altres hàbitats rellevants per la biodiversitat	MA	> 25.000-50.000 € / projecte	Cada actuació o projecte que es plantegi haurà de ser objecte d'una valoració econòmica específica a partir del que s'estableixi en la memòria o projecte executiu corresponent. Administracions com la DIBA i el DACC ofereixen ajuts i subvencions en la matèria.	√	√	√
2.2.2. Impulsar altres actuacions puntuals de foment de la biodiversitat	A	< 5.000 – 10.000 € / projecte	Cada actuació que es plantegi haurà de ser objecte d'una valoració econòmica específica. En general –i per definició– es contemplen costos unitaris molt inferiors als de l'acció precedent.	√	√	√
2.2.3. Fomentar iniciatives de custòdia forestal, agrícola i fluvial	M	Recursos propis dels ens locals implicats.	Les accions concretes de custòdia que es duuguin a terme poden comportar despeses associades, les quals poden ser objecte d'ajuts o finançament per tercers.		√	√
2.2.4. Establir un marc de seguiment de les figures de planificació territorial i sectorial en elaboració que concorrin en l'àmbit per tal de garantir la coherència amb els objectius del present Pla	M	Recursos propis dels ens locals implicats.		√	√	√
3. 3. Ordenació sostenible de l'ús públic per fer-lo compatible amb la preservació dels valors de l'entorn						
3.1. Consolidació del marc regulador						
3.1.1. Revisar, aprovar i aplicar, a escala local, l'ordenança tipus ja existent relativa a la regulació de l'ús públic a les Muntanyes del Baix	MA	Recursos propis dels ens locals implicats.		√	√	

Eixos, línies estratègiques i accions	Priori- tat	Orientació pressupostària	Observacions	Temporalització		
				2024- 2025	2026- 2027	2028- 2030
3.1.2. Elaborar un protocol per curses, esdeveniments esportius i altres activitats en grup	A	Recursos propis dels ens locals implicats.		√		
3.2. Desplegament d'instruments per a la millora de la capacitat de gestió						
3.2.1. Completar el desenvolupament d'inventaris de camins en tots els municipis de l'àmbit i integrar la informació en un inventari compartit	A	300-600 € / km ² de terme municipal.	Referència extreta del DACC (2015). El cost de l'elaboració d'un inventari de camins depèn de l'extensió del territori objecte d'inventari, tenint en compte tant la superfície del terme municipal com la del sòl no urbanitzable, tot aplicant un factor de ponderació.	√	√	
3.2.2. Aplicar estratègies d'ordenació de l'accessibilitat i l'ús públic en espais de gran afluència amb valors rellevants del patrimoni natural i/o cultural	A	No avaluat.	L'adopció de bona part de les estratègies plantejades comporta costos, els quals poden arribar a ser significatius, en particular si es requereix de la contractació de personal. Hi ha possibilitats d'acollir-se a diversos tipus d'ajuts.	√	√	√
3.2.3. Integrar tota la informació sectorial sobre l'àmbit en un SIG unificat que faciliti la gestió compartida	A	Recursos propis dels ens locals implicats.	Es considera suport tècnic de l'AMB o la DIBA i l'ús de programari lliure gratuït (QGIS). La creació d'un eventual visor adreçat a la ciutadania i altres desplegaments més sofisticats de l'eina podrien requerir d'una assistència tècnica especialitzada amb cost associat.	√	√	
4. Comunicació, educació i sensibilització per reforçar els vincles de la ciutadania amb el territori						
4.1. Reforç de la comunicació com a eina de divulgació i de gestió						
4.1.1. Potenciar la visibilitat i els continguts de la web de Muntanyes del Baix com a referent per tots els municipis de l'àmbit i la seva ciutadania	A	Recursos propis del CCBL i, si s'escau, dels ajuntaments de MdB.	Eventualment podria comportar una assistència tècnica externa, tant en termes de crear una web amb un format renovat com per generar o ampliar continguts.	√		

Eixos, línies estratègiques i accions	Priori- tat	Orientació pressupostària	Observacions	Temporalització		
				2024- 2025	2026- 2027	2028- 2030
4.1.2. Disposar d'una agenda compartida d'activitats, amb una actualització continuada en el temps	M	Recursos propis del CCBL i, si s'escau, dels ajuntaments de MdB.			√	
4.2. Impuls continuat a l'educació i a la sensibilització						
4.2.1. Elaborar i desplegar una programació d'activitats educatives i de sensibilització a l'entorn de l'àmbit de Muntanyes del Baix	MA	Recursos propis dels ens locals implicats.	A més, cal preveure una partida mínima anual en consonància amb la programació que s'estableixi, tot i que molt sovint pot estar vinculada a d'altres partides ja existents. Possibilitat d'optar a ajuts de la DIBA.	√	√	√
4.2.2. Impulsar projectes educatius basats en el format aprenentatge servei (APS)	M	Recursos propis dels agents implicats.	En certs casos pot requerir de partides específiques per dur a terme tasques d'acompanyament mitjançant assistència tècnica externa i/o per l'adquisició de materials o elements necessaris per executar el projecte.		√	√
4.2.3. Ubicar un centre d'interpretació de les Muntanyes del Baix dins l'àmbit	M	No avaluat	Cal preveure despeses d'assistència tècnica externa per a la redacció dels projectes museològic i museogràfic i, eventualment, per un projecte executiu de condicionament o rehabilitació arquitectònica de l'espai. Al seu torn, en aquests projectes es concretaran les partides pressupostàries necessàries per a l'execució material.		√	√

Font: elaboració pròpia.

3. GOVERNANÇA I SISTEMA DE SEGUIMENT

3.1. Governança del Pla

La governança del Pla d'acció de MdB 2024-2030 s'adreça a facilitar-ne la gestió, a obtenir el màxim grau d'efectivitat en la implementació de les accions que el conformen i, més enllà del propi grau d'execució del Pla, a assolir resultats significatius i tangibles.

Els agents clau per a la governança són els ens locals directament implicats: en concret el CCBL i els 16 ajuntaments que aporten sòl a l'àmbit de MdB. Secundàriament hi ha d'altres administracions o institucions implicades, en particular la DIBA i l'AMB, per raó de l'àmbit territorial i, de manera més genèrica, la Generalitat, essencialment a través del DACC.

Es contempla mantenir els ens de governança ja existents amb el Pla previ, si bé clarificant-ne algunes funcions i afegint nous ens:

- Ens existents:
 - **Comissió de seguiment**, integrada per representants polítics dels ajuntaments. Exerceix el lideratge polític del projecte, aprova formalment el Pla, les partides pressupostàries anuals que s'hi destinen i en fa un seguiment puntual. Es reuneix amb periodicitat semestral.
 - **Comissió tècnica**, integrada per representants tècnics dels 16 ajuntaments i del CCBL. Participa del disseny del Pla i la definició de les accions. Vetlla per la implementació i el seguiment del Pla, tot i que moltes qüestions, a la pràctica, es puguin delegar a altres persones o àrees dins dels ajuntaments o a tercers. Eventualment –i en funció de les necessitats o canvis de context– pot proposar canvis o revisions de les accions. Es reuneix amb periodicitat mensual.
 - **Oficina tècnica de MdB**, albergada i gestionada pel CCBL. Coordina tots els aspectes tècnics relacionats amb el Pla d'acció, compila informació, encarrega informes i treballs i és l'ens visible de MdB de cara a la seva projecció exterior, incloent relacions amb altres administracions, institucions, entitats i altres agents interessats.
- Nous ens:
 - **Consell de participació ciutadana**, ens de recent creació, format per representants d'entitats o col·lectius amb interessos a l'àmbit⁴. Exerceix d'òrgan consultiu, amb capacitat de fer propostes al Pla i de seguiment del seu grau d'implementació. Es preveu que es reuneixi amb periodicitat semestral o anual, segons es decideixi oportunament.

⁴ D'acord amb la informació existent en la data de tancament d'aquest document (setembre 2024), aquest Consell estaria format pel Conseller de Medi Ambient del Consell Comarcal i per representants dels 11 sectors o àmbits següents: agrari, propietat forestal, agrupacions de defensa forestal, caça, científic, cultural i patrimonial, econòmic, excursionisme i esport, naturalista-ecologista, i veïnal.

- **Grups tècnics impulsors**, figura de nova creació proposada en el marc del present Pla. Aquests grups es crearan –de manera voluntària i autoorganitzada, en funció d'interessos i prioritats respectius– per tants àmbits temàtics específics com es consideri oportú. Tindran la finalitat de compartir informació i experiències que facilitin la concreció i implementació efectiva d'accions clau del Pla, com ara les relacionades amb la silvopastura, el foment de la biodiversitat, la regulació de l'ús públic o l'educació ambiental, entre d'altres exemples. Els grups funcionaran en paral·lel a la Comissió tècnica tot i que, com és lògic, s'hi coordinaran de manera permanent.

L'objectiu és aprofitar al màxim les capacitats endògenes i l'experiència ja existents en molts ajuntaments –sense renunciar a l'eventual incorporació de perfils professionals externs o d'altres administracions– per impulsar determinades accions del Pla i/o per replicar-les en diferents municipis, en particular en aquells que comptin amb menys recursos o experiència en la matèria corresponent. Per l'exposat, les persones integrants en aquests grups no necessàriament estan vinculades a la Comissió tècnica.

Més enllà de l'articulació organitzativa proposada per la governança, cal atorgar especial atenció als tres aspectes següents:

- Garantir un **seguiment** periòdic del grau d'implementació del Pla i disposar dels mecanismes pertinents de revisió de les accions, en cas que sigui necessari (vegeu 3.2. *Seguiment del Pla*).
- Esmerçar recursos en la **comunicació** i la **transparència**, tant a nivell intern – CCBL i ajuntaments– com extern –altres administracions, entitats, ciutadania–, a l'entorn del Pla en sí, del grau d'implementació de les accions i del seu seguiment al llarg del temps, entre d'altres. En aquest sentit, la potenciació de la web de MdB (Acció 4.1.1) pot jugar un paper molt rellevant per la comunicació externa i, fins i tot, interna (en el cas que albergui una intranet).
- Identificar oportunitats i sinèrgies amb **plans, estratègies i projectes concurrents** que s'impulsin a escala municipal o supramunicipal i garantir la coherència mútua de les actuacions que es duguin a terme en conseqüència.

3.2. Seguiment del Pla

El seguiment és un aspecte fonamental per avaluar el grau d'implementació efectiu del Pla, els progressos assolits, les dificultats detectades i per, si s'escau, modificar-ne determinats aspectes en cas que es consideri necessari. A més, és la base sobre la qual treballar la comunicació del Pla, tant a nivell intern dels ens locals concernits com, amb caràcter general, per tota la resta d'agents implicats o interessats.

El període de vigència del Pla, fins l'horitzó 2030, és prou ampli com per donar marge per a la implementació de les diferents accions previstes. Alhora, també ho és com per assumir que, al llarg d'aquests anys, es poden produir canvis de context rellevants o situacions imprevistes que aconsellin l'eventual revisió o reconsideració d'alguns enfocament del Pla.

El Pla, doncs, ha d'admetre mecanismes de revisió i retroalimentació per adaptar-se a noves circumstàncies o prioritats i aquests mecanismes s'han de vincular al propi seguiment del Pla.

A partir d'aquestes consideracions preliminars, el seguiment del Pla d'acció de MdB 2024-2030 es planteja de la següent manera:

- L'ens responsable del seguiment és l'Oficina tècnica de MdB (CCBL), en el benentès que en l'exercici de les seves funcions és imprescindible la col·laboració i implicació dels equips tècnics dels 16 ajuntaments de l'àmbit.
- La periodicitat del seguiment es contempla amb caràcter anual, tot avaluant períodes complets per any natural. Idealment, l'informe de seguiment d'un any determinat hauria de ser treballat i completat al llarg del primer trimestre del següent.
- Els resultats del seguiment es concreten en un informe sintètic específic, el qual es presenta a la Comissió tècnica i a la Comissió de seguiment. L'informe resta posteriorment disponible per a la consulta detallada per part dels ajuntaments implicats i, posteriorment, es fa públic a través de la web de MdB.
- El seguiment s'articula a dos nivells:
 - Desplegament i implantació global del Pla

Aquest primer nivell comporta avaluar el grau general d'execució del Pla, tot reflectint grans fites assolides, accions en les que no s'ha pogut avançar, dificultats trobades, canvis de context i prioritats sobrevingudes.

Aquesta anàlisi és la que ha de permetre, si s'escau, plantejar canvis en la temporalització, priorització o, fins i tot, enfocament d'algunes accions.

Adicionalment, per tal de disposar d'una valoració orientativa global pel conjunt del Pla –així com per eixos i línies estratègiques– es contempla establir un indicador elemental basat en una valoració del grau d'execució de cada acció en percentatge⁵, de manera que es disposi d'una valoració individualitzada per acció i, mitjançant sumatori, per línia estratègica, per eix i pel conjunt del Pla.

⁵ Es considera oportú que aquesta valoració es faci a partir d'un nombre acotat de categories, per exemple 0%, 10%, 20%,..., 80%, 90% o 100%. Eventualment es podria simplificar a 0%, 25%, 50%, 75% i 100%. Així,

- Indicadors de rendiment específics de les accions

En paral·lel a l'avaluació general del grau d'execució del Pla cal fer el càlcul dels indicadors específics plantejats en la fitxa de cada acció, per tal de disposar d'una valoració molt més concreta, no tan sols del grau d'execució de l'acció, sinó també de l'impacte que genera sobre l'àmbit.

En cada fitxa del Pla es proporciona una descripció de l'indicador, en forma d'enunciat sintètic, així com de les unitats de càlcul corresponent. En tots els casos es preveu una periodicitat de càlcul anual. Les fonts d'informació per al càlcul dels indicadors són els propis ajuntaments de l'àmbit o bé, directament, el CCBL, el qual ha d'actuar com ens responsable i coordinador d'aquest seguiment, tal i com s'ha indicat anteriorment.

El resultat d'aquests indicadors, majoritàriament definits com a quantitatius, permetrà generar sèries temporals i càlculs addicionals amb valors acumulats per exemple. Això ha de facilitar, amb el temps, analitzar tendències i disposar d'una visió de conjunt molt més potent a mida que es vagi desplegant el Pla.

Es considera que el format i abast dels informes anuals de seguiment pot ser força equivalent al llarg dels anys, de manera que es pot reutilitzar la mateixa plantilla d'un any per l'altre. Amb tot, cal preveure dur a terme una valoració més exhaustiva i detallada a la meitat del període de vigència del Pla (2027), així com, per descomptat, en la seva finalització.

el grau d'implementació del Pla es podrà avaluar de manera semiquantitativa (nombre d'accions pendents d'inici, en curs i desenvolupades) i quantitativa (expressat en percentatge executat respecte el total del Pla i per eix i línia estratègica).

ANNEX I. AVALUACIÓ DE LES ACCIONS DEL PLA D'ACCIONS 2019-2023 I GRAU DE VINCULACIÓ AMB EL NOU PLA

La taula de les pàgines següents detalla les accions del Pla 2019-2023 —d'acord amb l'ordre i estructura que tenien en aquest Pla—, tot incorporant una valoració genèrica de quin és el seu grau d'execució d'acord la informació que s'ha pogut compilar. En paral·lel, s'exposen unes observacions de les quals es desprèn una valoració als efectes del nou Pla (vegeu, també, allò exposat a 1.1.3. *Enfocament metodològic*).

Finalment, per garantir la traçabilitat, allà on pertoca es fa referència al codi de l'acció del nou Pla 2024-2030. Quan el codi apareix entre parèntesi significa que la qüestió resta tractada de manera més indirecta o secundària en el context d'una nova acció.

Taula I.1. Avaluació de les accions del Pla d'accions 2019-2023 i grau de vinculació amb el nou Pla d'acció de MdB 2024-2030.

Relació accions Pla 2019-2023				Consideració als efectes del nou Pla 2024-2030		
Àmbit	Línia	Acció Pla 2019-2023	Grau execució	Observacions	Valoració	Acció nou Pla 2024-2030
GF	LE-1	GF-1. Impulsar l'associacionisme entre els propietaris dels terrenys forestals	baix	Tot i l'interès de l'acció es considera molt difícil la implantació perquè cal la implicació de molts propietaris forestals privats i la dinàmica existent no és aquesta. Només consten dues associacions a l'àmbit: una no activa en l'actualitat (Associació de propietaris agroforestals del Baix Llobregat) i una altra de recent creació: Associació de propietaris forestals de Torrelles i territoris veïns, constituïda el febrer de 2023 D'altra banda, les actuacions de prevenció d'incendis ja s'estan canalitzant a través del conveni signat entre la DIBA, el CCBL i els ajuntaments (acció 1.1.1).	descartar	(1.1.1)
GF	LE-1	GF-2. Elaboració i execució de mesures de prevenció d'incendis forestals	alt	Acció que cal mantenir al llarg del temps i que es reorienta al conveni amb la DIBA –incorporant també l'opció que es facin actuacions impulsades directament pels ajuntaments–, atès que l'enfocament basat en associacions de propietaris forestal ha tingut molt poc recorregut.	reformular	1.1.1
GF	LE-1	GF-3. Redacció dels Instruments d'ordenació forestal adequats	baix	Es manté, bé que amb un contingut totalment renovat i actualitzat.	mantenir	1.1.3
GF	LE-1	GF-4. Realitzar una gestió forestal sostenible demostrativa a les finques públiques o amb acords de custòdia en finques privades	baix	Acció que es reconduïx i potencia a través de tres accions diferents: implicació en projectes de recerca (1.3.2), repositori de casos d'èxit (1.3.3) i acords de custòdia (2.2.3).	reformular	(1.3.2) (1.3.3) (2.2.3)
GF	LE-1	GF-5. Promoure la inclusió de boscos públics al Catàleg d'utilitat pública	molt baix	S'ha descartat com acció, perquè els darrers anys no s'ha avançat en la implementació, el volum de forests a considerar és petit i, a la pràctica, no és evident que proporcioni avantatges molt significatius. Amb tot, s'ha mantingut una referència indirecta en l'acció 1.1.3 del nou Pla, relativa a l'ordenació forestal de boscos privats i públics.	reubicar	(1.1.3)
GF	LE-1	GF-6. Estudiar la possibilitat d'establir bonificacions fiscals municipals en	baix	L'anàlisi està feta, en el marc de la <i>Guia per als ens locals per incloure a les ordenances fiscals la bonificació de l'IBI de</i>	descartar	(1.2.2)

Relació accions Pla 2019-2023				Consideració als efectes del nou Pla 2024-2030		
Àmbit	Línia	Acció Pla 2019-2023	Grau execució	Observacions	Valoració	Acció nou Pla 2024-2030
		aquelles finques on es realitzi una gestió forestal adequada		<i>construccions en sòl no urbanitzable o en nucli aïllat vinculades a activitats agràries</i> (CCBL, 2021). Ara bé, no consta que les propostes s'hagin aplicat en cap municipi i es considera que aquest enfocament té poc recorregut a escala de MdB. Amb tot, se'n fa una referència en el marc d'una acció orientada a l'àmbit agrari (1.2.2).		
GF	LE-2	GF-7. Implantar projectes d'instal·lació de calderes de biomassa als equipaments públics	alt	Ja s'ha avançat força en aquesta línia i el marge de millora és limitat. Amb tot se'n fa menció en una nova acció més general sobre l'aprofitament de productes forestals (1.1.4).	reubicar	(1.1.4)
GF	LE-2	GF-8. Identificar els grans consumidors energètics, inclòs el sector industrial, per tal de fomentar l'ús de la biomassa com a combustible i acompanyar-los en la cerca d'ajuts i subvencions	baix	Es disposa d'algun treball on s'aborda aquesta qüestió: <i>Determinació de la demanda actual i potencial a mig termini de biomassa forestal per fer energia a les Muntanyes del Baix</i> (CBC, 2021), amb resultats poc concloents. De cara al nou Pla se'n fa menció en una nova acció més general sobre l'aprofitament de productes forestals.	reubicar	(1.1.4)
GF	LE-2	GF-9. Definir un model de producció, distribució i comercialització de biomassa conjunt i fer-ne seguiment	mitjà	La definició del model està plantejada a l'informe: <i>Disseny del model de gestió conjunt per aprofitament de biomassa forestal amb finalitats energètiques a les Muntanyes del Baix</i> (E2Estudis, 2024). Cal decidir si es posa en pràctica i com s'acaba articulant, per la qual cosa se'n fa referència en una nova acció més general sobre l'aprofitament de productes forestals (acció 1.1.4).	reformular	1.1.4
GF	LE-3	GF-10. Elaborar una guia de bones pràctiques de silvopastura en gestió del sotabosc per a la prevenció d'incendis en base a casos d'èxit	complet	Estudi fet: <i>Guia per a la implantació de la silvopastura a les Muntanyes del Baix</i> (Batalla, L., Díaz, M., 2020).	finalitzada	--
GF	LE-3	GF-11. Realització del manteniment dels espais d'actuació prioritària per a la prevenció d'incendis amb silvopastura	mitjà	S'ha avançat en alguns municipis, però encara hi ha molt marge de millora a partir de l'experiència acumulada.	reformular	1.1.2

Relació accions Pla 2019-2023				Consideració als efectes del nou Pla 2024-2030		
Àmbit	Línia	Acció Pla 2019-2023	Grau execució	Observacions	Valoració	Acció nou Pla 2024-2030
GF	LE-3	GF-12. Promoure l'execució d'un estudi de viabilitat per a la implantació d'un circuit curt de comercialització i distribució de carn procedent dels ramats de silvopastura	molt baix	Aquesta qüestió es considera que s'ha de treballar en el marc de les aliances estratègiques amb d'altres espais agraris (acció 1.2.1).	reubicar	(1.2.1)
AR	LE-4	AR-1. Realitzar un estudi de les zones amb més potencial per a la recuperació agrícola i pel regadiu	complet	Estudi fet: <i>Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix</i> (CTFC, 2022).	finalitzada	--
AR	LE-4	AR-2. Crear un banc de terres disponibles i impulsar una campanya de captació de projectes d'emprenedoria agrícola, prioritzant els agricultors del territori	molt baix	Pràcticament no s'ha avançat en aquesta línia. L'acció es reformula tenint en compte nous referents, com el registre de terres del DACC; i es vincula amb noves accions: disposició pública de sòls rústics (1.3.4) i acords de custòdia (2.2.3).	reformular	1.2.2
AR	LE-4	AR-3. Revisar el planejament municipal per tal de permetre els usos agrícoles en els espais susceptibles de ser recuperats, tant en sòl no urbanitzable com en sòl urbanitzable no executat	nul	Es considera que aquesta acció té poc recorregut i que, en tot cas, la manera d'implementar-la és a través del Pla director urbanístic metropolità (PDUM) que incorpora 13 dels 16 municipis de l'àmbit de MdB.	descartar	--
AR	LE-4	AR-4. Difondre i promoure mesures de suport a l'activitat agrària	molt baix	L'enunciat de l'acció donava peu a interpretacions ambigües i genèriques per la qual cosa s'ha reformulat per especificar que s'adreça a difondre recursos i ajuts en matèria de gestió agrària i/o forestal (acció 1.3.1).	reformular	1.3.1
AR	LE-4	AR-5. Compensar econòmicament l'activitat agrorramadera professional pels serveis ambientals i culturals oferts	nul	Es considera poc viable implantar aquesta acció a escala de MdB. Amb tot, se'n fa una referència a l'acció 1.2.1, on s'esmenta un exemple extret de Collserola.	descartar	(1.2.1)
AR	LE-4	AR-6. Explorar diferents programes de control de les poblacions de fauna salvatge que ocasionen danys als conreus	mitjà	Es fa un plantejament més concret, derivat de l'experiència acumulada els darrers anys (acció 1.2.3).	reformular	1.2.3
AR	LE-5	AR-7. Realitzar un estudi de capacitat de producció agrària i d'absorció dels	mitjà	Acció parcialment executada amb l'elaboració d'un <i>Estudi de capacitat de producció agrària a les Muntanyes del Baix</i> (CCBL,	reubicar	(1.2.1)

Relació accions Pla 2019-2023				Consideració als efectes del nou Pla 2024-2030		
Àmbit	Línia	Acció Pla 2019-2023	Grau execució	Observacions	Valoració	Acció nou Pla 2024-2030
		productes de les Muntanyes del Baix en el mercat		2022). La qüestió de la comercialització de productes es considera que s'ha de treballar en el marc de les aliances estratègiques amb d'altres espais agraris (acció 1.2.1).		
AR	LE-5	AR-8. Encaixar una xarxa de productors i elaboradors agroalimentaris de les Muntanyes del Baix, dins la Xarxa de Productes de la Terra	baix	Aquesta qüestió es considera que s'ha de treballar en el marc de les aliances estratègiques amb d'altres espais agraris (acció 1.2.1).	reubicar	(1.2.1)
AR	LE-5	AR-9. Facilitar la creació d'obraders compartits que permetin elaborar productes amb més valor afegit	nul	Es considera que no hi ha prou massa crítica dins l'àmbit de MdB. A l'igual que les accions AR-7 i AR-8 es considera que aquesta qüestió s'ha de canalitzar a través de les aliances estratègiques amb d'altres espais agraris (acció 1.2.1).	reubicar	(1.2.1)
EP	LE-6	EP-1. Promoure la retirada d'usos fora d'ordenació al voltant dels cursos fluvials a través de l'Agència Catalana de l'Aigua	nul	Es considera que aquesta acció té poc recorregut a l'àmbit estricte de MdB i que tindria més aplicació en els trams de rieres més propers al riu Llobregat.	descartar	--
EP	LE-6	EP-2. Promoure accions de recuperació ecològica dels hàbitats amenaçats mitjançant l'eliminació d'espècies exòtiques invasores i la replantació amb espècies autòctones pròpies	baix	Es fa un plantejament ampliat i reorientat, tot tenint en compte l' <i>Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix</i> (Limonium, 2024).	reformular	2.2.1
EP	LE-7	EP-3. Elaborar un inventari de patrimoni natural i cultural de les Muntanyes del Baix a partir dels inventaris de cada municipi	mitjà	Només 7 dels 16 municipis disposen de l'inventari elaborat amb el format de la DIBA. Es manté, bé que amb un contingut totalment renovat i actualitzat.	mantenir	2.1.1
EP	LE-7	EP-4. Elaborar projectes executius de conservació, gestió i millora del patrimoni natural	baix	Es considera que aquesta acció està directament vinculada amb l'EP-2, acció que es manté, reformulada, en el nou Pla com a acció 2.2.1.	reubicar	2.2.1
EP	LE-7	EP-5. Impulsar nous recursos de coneixement i difusió del patrimoni natural i cultural de les Muntanyes del	mitjà	Aquesta acció es vincula amb les accions de comunicació i sensibilització de l'eix 4 del nou Pla, en particular la 4.1.1 i la 4.2.1. La reformulació incorpora també aspectes de les accions ES-2 i UP-3 del Pla 2019-2023.	reformular	4.1.1 4.2.1

Relació accions Pla 2019-2023				Consideració als efectes del nou Pla 2024-2030		
Àmbit	Línia	Acció Pla 2019-2023	Grau execució	Observacions	Valoració	Acció nou Pla 2024-2030
		Baix tenint en compte els elements d'interès i la seva fragilitat				
EP	LE-7	EP-6. Elaborar la carta de paisatge de les Muntanyes del Baix amb directrius estètiques per als elements arquitectònics	nul	En l'actualitat ja gairebé no es promouen cartes del paisatge i moltes de les que van iniciar la tramitació ja fa anys no han arribat a ser aprovades formalment.	descartar	--
UP	LE-8	UP-1. Realització des dels ajuntaments de l'àmbit, un inventari de camins de cada municipi i vetllar per la seva coherència territorial	baix	Acció rellevant, amb baix grau d'execució, que es manté, bé que amb un contingut totalment renovat i actualitzat.	mantenir	3.2.1
UP	LE-8	UP-2. Aprovació i implantació d'ordenances de regulació d'ús públic en l'àmbit de les Muntanyes del Baix	nul	Acció rellevant, que no ha arribat a implantar-se en cap municipi, tot i que l'ordenança tipus està feta des de 2019. Es manté, bé que amb un contingut totalment renovat i actualitzat.	mantenir	3.1.1
UP	LE-8	UP-3. Realitzar accions de comunicació per tal de difondre i promoure la xarxa de camins i senders turístics del Baix Llobregat	mitjà	Aquesta acció es vincula amb les accions de comunicació i sensibilització de l'eix 4 del nou Pla, en particular la 4.1.1 i, sobretot, la 4.2.1. Vegeu també EP-5.	reubicar	(4.1.1) 4.2.1
UP	LE-9	UP-4. Promoure l'ordenació sostenible dels visitants en les zones de gran afluència on es donen conflictes de conservació	baix	Acció rellevant, amb baix grau d'execució, que es manté, bé que amb un contingut totalment renovat i actualitzat.	reformular	3.2.2
UP	LE-9	UP-5. Potenciar i promoure altres espais d'interès alternatius amb menys conflicte per a la conservació	baix	Aquesta acció es vincula amb l'acció relativa a la regulació d'usos de zones amb elevada afluència (3.2.2).	reubicar	3.2.2
ES	LE-10	ES-1. Coordinar totes les activitats educatives i divulgatives en l'entorn natural a través d'una agenda compartida d'activitats	molt baix	Es manté, bé que amb un contingut totalment renovat i actualitzat.	mantenir	4.1.2
ES	LE-10	ES-2. Realitzar campanyes d'informació al públic general sobre l'accés respectuós al medi natural i editar	mitjà	Aquesta acció es vincula amb les accions de comunicació i sensibilització de l'eix 4 del nou Pla, en particular la 4.1.1 i, sobretot, la 4.2.1. Vegeu també EP-5.	reubicar	(4.1.1) 4.2.1

Relació accions Pla 2019-2023				Consideració als efectes del nou Pla 2024-2030		
Àmbit	Línia	Acció Pla 2019-2023	Grau execució	Observacions	Valoració	Acció nou Pla 2024-2030
		material divulgatiu de suport sobre els valors de les Muntanyes del Baix				
ES	LE-10	ES-3. Divulgar els serveis ecosistèmics de l'espai forestal i agrícola i els reptes de la seva gestió a través de sortides i activitats de coneixement sobre la gestió forestal sostenible, la producció de biomassa i l'activitat agrària	baix	Aquesta acció es vincula amb les accions de comunicació i sensibilització de l'eix 4 del nou Pla, en particular la 4.1.1 i, sobretot, la 4.2.1.	reubicar	(4.1.1) 4.2.1
ES	LE-10	ES-4. Implantar projectes d'educació ambiental a les escoles de l'àmbit dissenyant els programes amb els centres educatius	mitjà	Es fa un plantejament renovat, centrat en la metodologia d'aprenentatge servei (APS, acció 4.2.2).	reformular	4.2.2
ES	LE-11	ES-5. Elaboració d'un pla de comunicació per difondre la imatge de les Muntanyes del Baix	complet	Estudi fet: <i>Pla de comunicació de muntanyes del Baix</i> (Kiribatis, 2020).	finalitzada	--
ES	LE-11	ES-6. Elaboració d'un manual tècnic de senyalització, normalització i homogeneïtzació de mobiliari i cadenats pels camins	complet	Estudi fet: <i>Manual tècnic de senyalització, normalització i homogeneïtzació de mobiliari i cadenats per les Muntanyes del Baix</i> (Serviseny 10).	finalitzada	--

Font: elaboració pròpia.

ANNEX II. ACTUALITZACIÓ D'ASPECTES CLAU DE LA DIAGNOSI

El present annex fa una actualització d'aspectes clau de la diagnosi que acompanyava en el seu dia el Pla d'acció 2019-2023. Amb caràcter general, es considera que el gruix de les dades, informacions i valoracions incorporades en aquella diagnosi mantenen la seva vigència, atès que majoritàriament fan referència a aspectes que no varien a curt termini, com ara el medi físic i biòtic, els espais naturals i la xarxa de camins, entres d'altres; així com aspectes de valoració funcional com ara els serveis ecosistèmics, els riscos o la vulnerabilitat al canvi climàtic.

D'acord amb això, l'esforç d'actualització s'ha centrat en aspectes o qüestions rellevants on s'han identificat dades més actualitzades, d'interès als efectes del Pla. Bona part d'aquestes noves dades provenen d'informes o estudis sobre l'àmbit que s'han dut a terme els darrers anys. Altres, però, provenen de la recerca i buidatge d'altres fonts que s'han cercat de manera específica. En aquest sentit, i per tal de garantir la traçabilitat de la informació, sempre s'indica la font de les dades.

Un altre aspecte que s'ha treballat en la present actualització és, davant la detecció d'algun error o de dades no coherents, clarificar la informació o, si més no, aportar la informació el més contrastada possible.

I.1. Caracterització bàsica dels municipis inscrits a l'àmbit

I.1.1. Aspectes territorials i socioeconòmics

Les taules següents sintetitzen informació bàsica sobre aspectes territorials i socioeconòmics dels 16 municipis que formen part de l'àmbit de MdB. Les dades exposades evidencien l'heterogeneïtat dels diferents municipis en les diferents variables, fet que no invalida la lògica i la coherència territorial de l'àmbit de MdB.

Pel que fa a la contribució en termes relatius a l'àmbit, aquesta es troba entre l'1,1% de Sant Andreu de la Barca i el 14,6% de Cervelló. La significació que aquesta contribució representa respecte el total del terme municipal respectiu abasta un rang entre el 8,6% de Viladecans i el 92% de Sant Climent de Llobregat.

Taula II.1. Dades territorials dels municipis que formen part de l'àmbit de MdB.

Municipis	Superfície municipi (ha)	Superfície inclosa MdB (ha)	Percentatge respecte municipi	Percentatge respecte MdB
Begues	5.044,0	1.725,9	34,2	14,4
Castellví de Rosanes	1.638,0	1.471,6	89,8	12,3
Cervelló	2.410,0	1.756,3	72,9	14,6
Corbera de Llobregat	1.841,0	954,9	51,9	8,0
Gavà	3.075,0	362,4	11,8	3,0
La Palma de Cervelló	546,0	460,1	84,3	3,8
Martorell	1.276,0	377,5	29,6	3,1
Pallejà	830,0	341,0	41,1	2,8
Sant Andreu de la Barca	550,0	132,0	24,0	1,1
Sant Boi de Llobregat	2.147,0	283,1	13,2	2,4
Sant Climent de Llobregat	1.081,0	995,0	92,0	8,3
Sant Vicenç dels Horts	912,0	256,0	28,1	2,1
Sta. Coloma de Cervelló	749,0	272,7	36,4	2,3
Torrelles de Llobregat	1.356,0	1.049,7	77,4	8,8
Vallirana	2.388,0	1.373,8	57,5	11,5
Viladecans	2.040,0	176,3	8,6	1,5
Totals	27.883,0	11.991,1		100,0

Font: elaboració pròpia a partir de CCBL i Idescat.

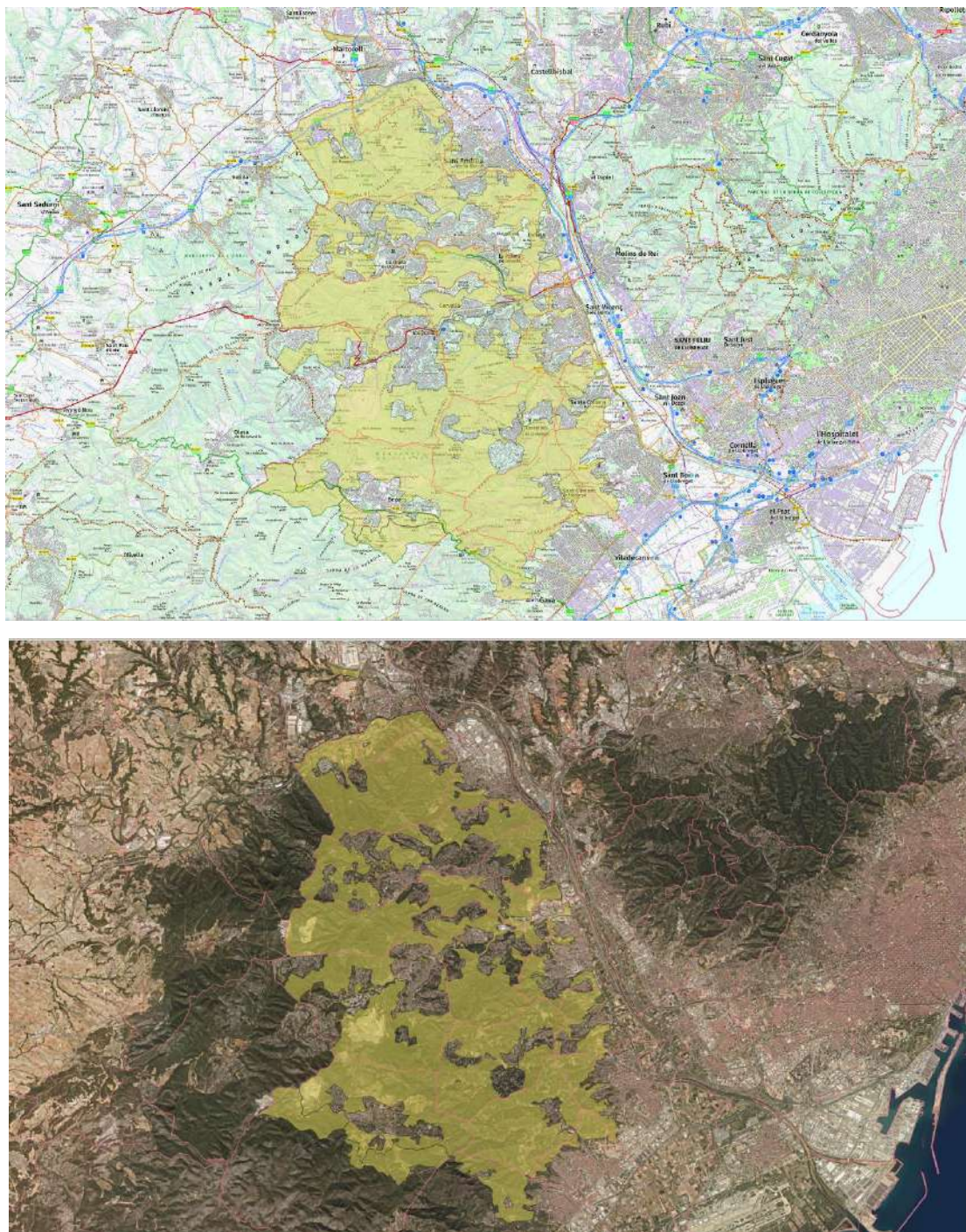

Figura II.1. Delimitació i context territorial de l'àmbit, sobre plànol topogràfic i sobre ortoimatge.

Font: elaboració pròpia a partir de CCBL i ICGC.

Quant als aspectes demogràfics, la població dels diferents municipis, amb dades de 2023, oscil·la entre els 2.085 habitants de Castellví de Rosanes i els 83.667 de Sant Boi de Llobregat. Només tres municipis es troben per sota dels 5.000 habitants: Castellví de Rosanes, la Palma de Cervelló i Sant Climent de Llobregat.

Tenint en compte també les superfícies respectives dels termes municipals, es constaten densitats prou diverses, que van des dels 147 habitants/km² de Begues als 4.884 habitants/km² de Sant Andreu de la Barca.

Respecte les dades demogràfiques del 2018, moment en el que es va començar a treballar en l'anterior Pla d'acció, es constata un discret creixement demogràfic en el conjunt de l'àmbit, a l'entorn del 2% de mitjana. En tots els municipis, tret de Sant Andreu de la Barca, s'incrementa la població.

Taula II.2. Dades demogràfiques dels municipis que formen part de l'àmbit de MdB.

Municipis	Habitants (2018)	Habitants (2023)	Increment demogràfic 2018-2023	Densitat (hab./km ²)
Begues	6.961	7.429	468	147,3
Castellví de Rosanes	1.865	2.085	220	127,3
Cervelló	8.970	9.461	491	392,6
Corbera de Llobregat	14.643	15.529	886	843,5
Gavà	46.705	47.498	793	1.544,7
La Palma de Cervelló	2.982	3.036	54	556,0
Martorell	27.850	28.643	793	2.244,7
Pallejà	11.486	11.715	229	1.411,4
Sant Andreu de la Barca	27.332	26.862	- 470	4.884,0
Sant Boi de Llobregat	82.904	83.667	763	3.896,9
Sant Climent de Llobregat	4.107	4.190	83	387,6
Sant Vicenç dels Horts	27.901	28.422	521	3.116,4
Sta. Coloma de Cervelló	8.179	8.373	194	1.117,9
Torrelles de Llobregat	5.945	6.217	272	458,5
Vallirana	14.877	15.795	918	661,4
Viladecans	66.168	66.615	447	3.265,4
Totals	358.875	365.537	6.662	

Font: elaboració pròpia a partir d'Idescat.

Pel que fa a l'activitat econòmica, les dades més recents disponibles sobre el valor afegit brut (VAB) mostren perfils prou diferenciats també. En general, es tracta d'economies molt terciaritzades –on el VAB del sector serveis representa entre el 60 i el 84% del total– amb la principal excepció de Martorell –on el VAB industrial suposa el 76%–.

El sector primari té un pes molt baix, en general inferior al 0,3% del VAB, tot i que a Santa Coloma de Cervelló assoleix un 0,6%. En valor absolut destaquen Sant Boi i Gavà per bé

que resulta evident que és per la contribució dels sòls agrícoles del Parc Agrari del Baix Llobregat, molt més que no pas per la part que s'inscriu a MdB.

Taula II.3. Valor afegit brut (VAB) per sectors en M€ dels municipis que formen part de l'àmbit de MdB. Dades provisionals del 2021. No es disposa d'informació pels municipis de menys de 5.000 habitants (indicat com a sense dades, sd).

Municipis	Agricultura	Indústria	Construcció	Serveis	Total
Begues	0,3	11,9	7,4	85,7	105,3
Castellví de Rosanes	sd	sd	sd	sd	sd
Cervelló	0,1	69,8	9,3	131,5	210,7
Corbera de Llobregat	-	21,2	12,5	151,7	185,4
Gavà	2,3	278,9	68,3	889,2	1.238,7
La Palma de Cervelló	sd	sd	sd	sd	sd
Martorell	0,1	2.073,0	31,4	625,3	2.729,8
Pallejà	-	44,5	19,2	211,5	275,2
Sant Andreu de la Barca	-	266,8	32,9	423,7	723,4
Sant Boi de Llobregat	4,1	359,0	112,5	1.433,7	1.909,3
Sant Climent de Llobregat	sd	sd	sd	sd	sd
Sant Vicenç dels Horts	1,3	201,2	32,0	340,5	575,0
Sta. Coloma de Cervelló	1,0	17,2	7,3	136,6	162,1
Torrelles de Llobregat	0,2	5,0	6,7	54,1	66,0
Vallirana	-	55,9	19,6	145,9	221,4
Viladecans	2,7	137,2	104,0	1.064,3	1.308,2

Font: elaboració pròpia a partir d'Idescat.

Pel que fa específicament a les estadístiques del sector primari, una de les novetats més rellevants és la disponibilitat de dades dels Cens agrari 2020, el qual aporta informació més detallada i precisa que el cens anterior (fet el 2009), atès que fa un ús intensiu de registres administratius. Amb tot, aquesta informació està disponible només a escala del conjunt dels municipis i per tant, a l'igual que el VAB, aporta una informació genèrica –en molts casos esbiaixada per l'existència de sòls agrícoles situats fora de l'àmbit de MdB, habitualment al Parc Agrari del Baix Llobregat–, per la qual cosa es consideren poc representatives i no s'han recollit a la present diagnosi. En aquest sentit, es consideren molt més rellevants les dades que aporten els dos estudis específics següents, en particular el primer (vegeu I.2.2.):

- CTFC (2022). *Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix*.
- CCBL (2022). [Estudi de capacitat de producció agrària a les Muntanyes del Baix](#).

I.1.2. Planejament territorial i urbanístic

Tots els municipis de l'àmbit formen part de la comarca del Baix Llobregat i, als efectes del planejament territorial s'inscriuen en el Pla territorial parcial de la Regió Metropolitana de Barcelona, aprovat el 2010.

A escala urbanística 7 municipis de l'àmbit es regeixen pel Pla territorial metropolità, aprovat el 1976 i amb múltiples modificacions posteriors, mentre que els 9 restants disposen de planejament municipal específic en gairebé tots els casos anterior a l'any 2000, tret de la Palma de Cervelló, amb POUM aprovat el 2012. S'ha revisat la informació més recent del mapa urbanístic de Catalunya i s'ha constatat que no s'han produït noves aprovacions de planejaments a escala municipal en cap dels 16 municipis analitzats d'ençà l'elaboració de l'anterior diagnòstic.

La principal novetat en relació al planejament són els treballs de redacció del Pla director urbanístic metropolità de Barcelona (PDUM) que, fins a la data, han permès arribar a una aprovació inicial l'abril de 2023. L'abast territorial del PDUM és superior al del PGM, de manera que inclou fins a 13 dels 16 municipis de l'àmbit de MdB. Els únics municipis de MdB no inclosos en aquesta figura de planejament són Castellví de Rosanes, Martorell i Vallirana. D'altra banda, aquests 3 municipis tampoc formen part de l'àmbit de l'AMB.

En relació amb la infraestructura verda, el PDUM proposa 4 estratègies:

- Preservació dels espais oberts.
- Recuperació de l'activitat agrària.
- Millora del cicle integral de l'aigua.
- Establiment d'una xarxa de verd urbà interconnectada amb el seu entorn.

Entre els propòsits del PDUM hi ha el de generar un sistema d'espais naturals i seminaturals resilents als efectes del canvi climàtic, que eviti riscos i que garanteixi la prestació de serveis ecosistèmics, la millora de les condicions ambientals dels teixits urbans i la qualitat de vida de la població metropolitana.

La proposta global d'infraestructura verda metropolitana s'estructura a l'entorn dels següents elements: espais oberts⁶ en sòl no urbanitzable, estructura blava, estructura verda (parcs, places, eixos verds) i inclou portes i punts crítics. Des de la perspectiva de MdB, els elements més rellevants són els espais oberts i els connectors fluvials de la infraestructura blava.

⁶ La proposta d'espais oberts del PDUM es fonamenta en l'aproximació funcional del territori que fa l'ecologia del paisatge, i que identifica tres patrons territorials amb funcions diferencials: matriu (ús o coberta del sòl predominant), taques (usos o cobertes més circumscrits que cal connectar) i connectors (elements lineals o passeres d'hàbitat que permeten connectar les taques).

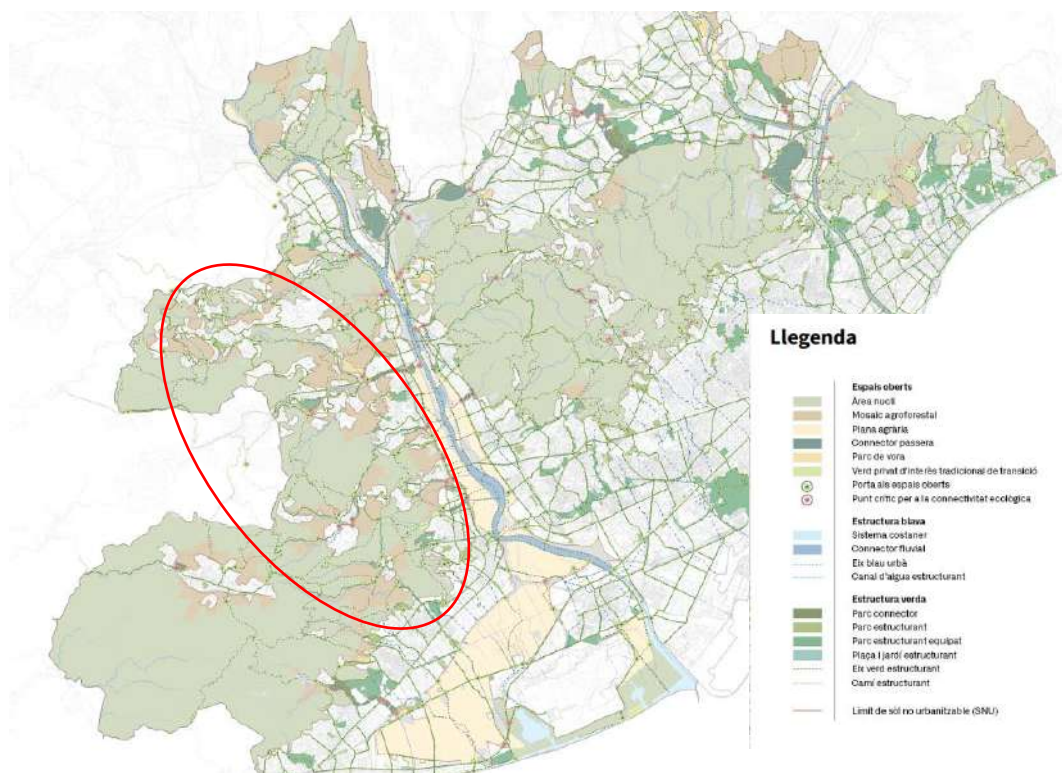

Figura II.2. Proposta d'espais oberts del PDUM aprovada inicialment (abril, 2023). L'oval vermell localitza, de manera aproximada, l'àmbit de MdB.
Font: PDUM.

I.2. Usos del sòl i sector primari

I.2.1. Cobertes del sòl

La informació pública més actualitzada sobre els usos del sòl que s'ha localitzat correspon a la cartografia elaborada per l'ICGC a partir de fotointerpretació d'ortoimatges de l'any 2018, la qual representa una actualització del MCSCv4 (2009) elaborat en el seu dia pel CREAF. A més, l'AMB també disposa d'una cartografia d'usos del sòl que actualitza periòdicament (la darrera versió disponible al visor correspon a 2016).

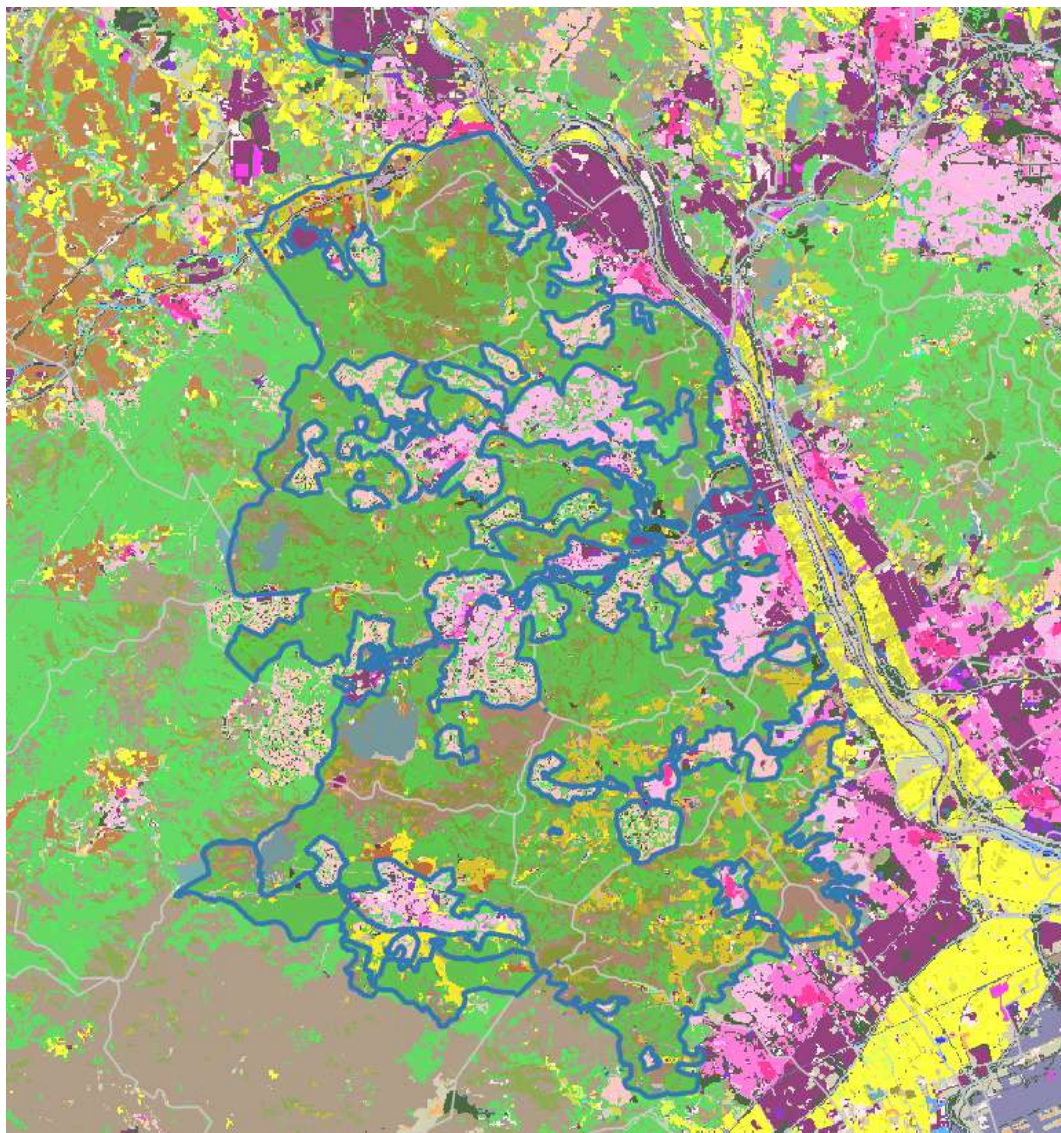

Figura II.3. Usos del sòl a l'àmbit de MdB (delimitat en blau) a partir de la cartografia generada per l'ICGC amb ortoimatges de l'any 2018. Amb caràcter general, els colors verds mostren formacions forestals, els marrons vegetació arbustiva i els grocs conreus. Les àrees urbanitzades es mostren en tonalitats que van del rosat al granat.

Font: elaboració pròpia a partir de CCBL i ICGC.

I.2.2. Espai agroforestal i agrari

L'informe *Propostes per a la dinamització agroforestal de les Muntanyes del Baix: primera avaluació del potencial d'actuacions* (CTFC, 2020), inclou un repertori ampli de cartografia temàtica sobre l'espai agroforestal i el seu potencial –en aspectes com l'aprofitament fuster o la producció de bolets– en el benentès que aquesta cartografia incorpora tota la superfície dels termes municipals i no només l'àmbit específic de MdB.

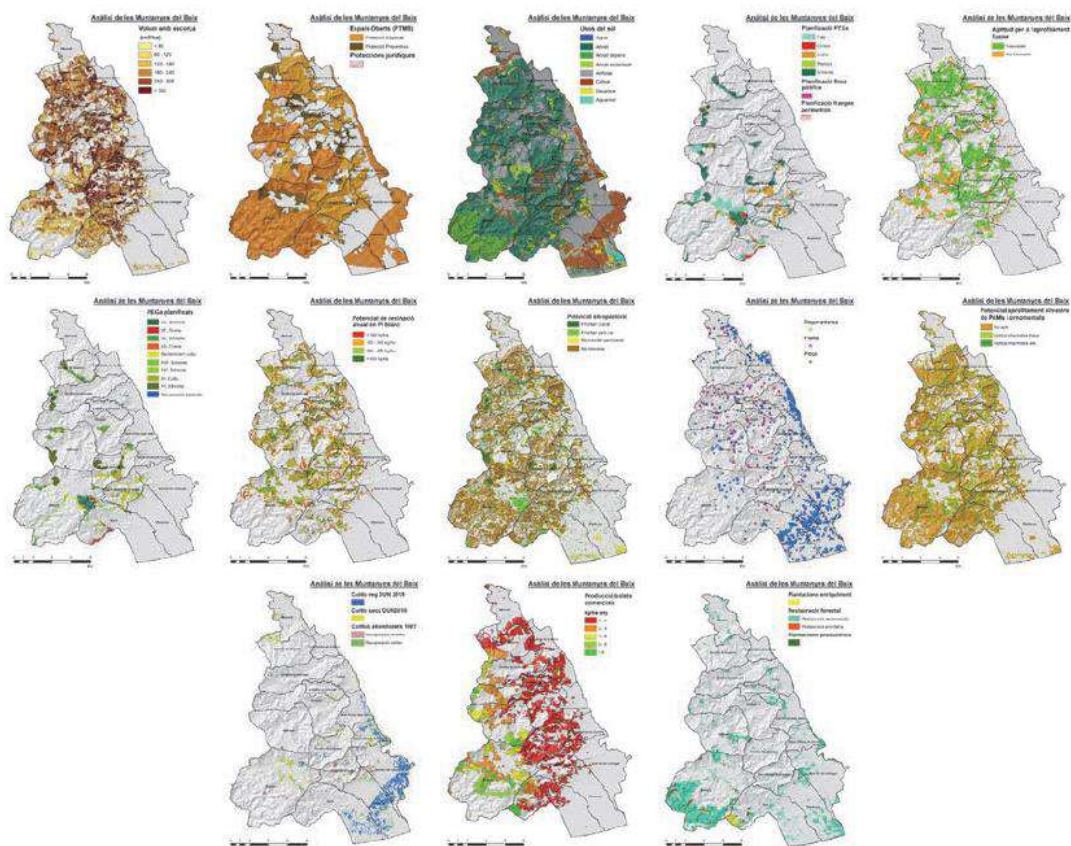

Figura II.4. Cartografia temàtica sobre espai agroforestal generada el 2020 en el marc d'un projecte dut a terme pel CTFC.

Font: CTFC (2020). *Propostes per a la dinamització agroforestal de les Muntanyes del Baix: primera avaluació del potencial d'actuacions*.

Al seu torn, l'anàlisi més actualitzada i detallada sobre els espais agraris es troba a l'informe *Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix* (CTFC, 2022). D'acord amb aquest informe hi hauria 1.097,34 hectàrees amb potencial de manteniment d'ús agrari, de les quals 278,03 s'han considerat com a prioritat màxima (un 25,3%) del total. D'altra banda, es contemplen fins a 500,94 hectàrees de zones amb potencial de recuperació de l'ús agrari, de les quals 73,6 s'han considerat com a prioritat màxima (un 14,7%).

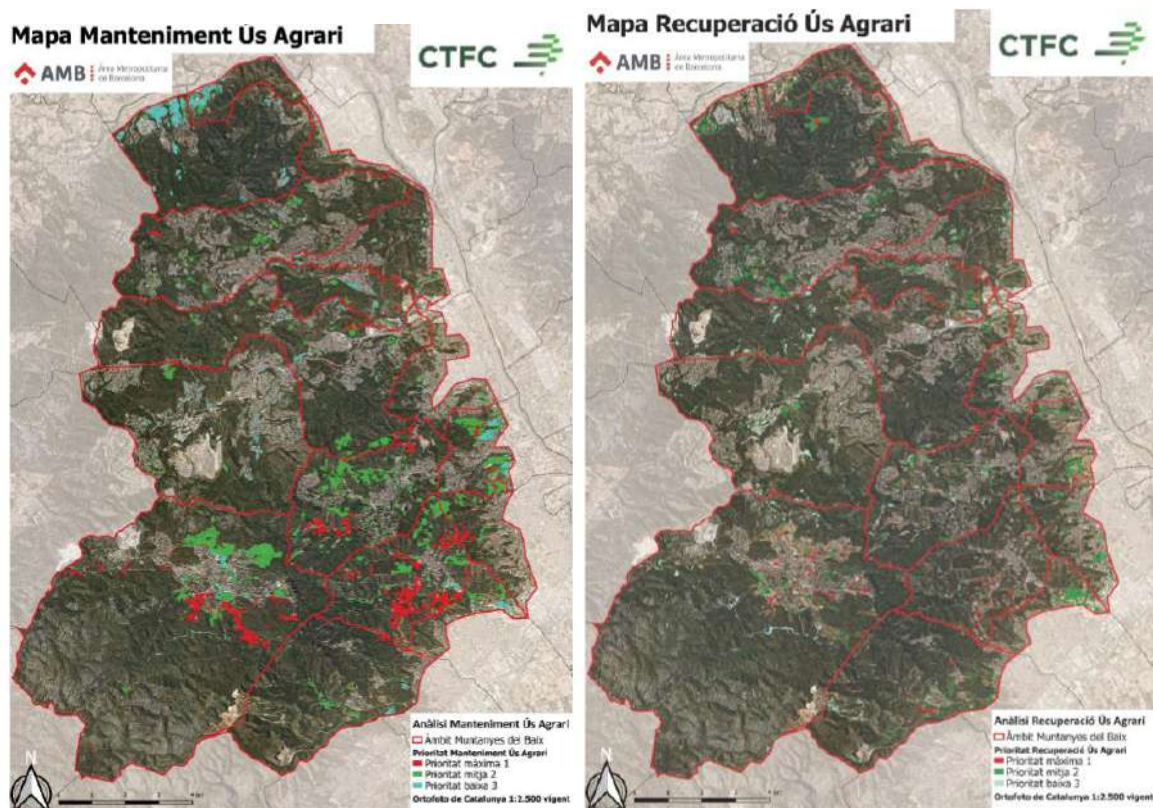

Figura II.5. Cartografia temàtica generada el 2022 relativa al manteniment (esquerra) i recuperació (dreta) d'espais agraris.

Font: CTFC (2022). Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix.

Cal remarcar, però, que aquest informe analitza un àmbit més gran que l'estrictament inclòs dins l'àmbit de MdB, de manera que les dades que subministra no són directament comparables amb les d'altres treballs o estudis. Amb tot, proporciona una visió detallada dels espais agrícoles de l'àmbit que es resumeix amb les dades de la taula de la pàgina següent.

Entre d'altres aspectes, cal remarcar que només un 35,6% de la superfície real de conreus està declarada a la DUN 2022, per tant només de l'ordre d'un terç de l'activitat té caràcter d'explotació agrària oficial. En concret 397,4 hectàrees declarades respecte 1.115,8 hectàrees identificades mitjançant fotointerpretació. Entre els conreus declarats, per extensió, destaquen el cirerer (28,5% del total), la vinya (19,3%), els farratges (15,9%), els cereals (11,9%) i l'olivera (9,9%).

Un segon informe a tenir en compte en aquesta matèria és l'[Estudi de capacitat de producció agrària a les Muntanyes del Baix \(CCBL, 2022\)](#). Aquest informe utilitza dades de la DUN 2021 i fa una valoració de les superfícies declarades dins l'àmbit de MdB per municipi, així com una estimació de les produccions corresponents a partir de l'extrapolació de dades del DACC. En conjunt, la superfície declarada dins l'àmbit en la DUN 2021 és de 329,7 hectàrees, xifra un 17% inferior a la de l'any següent i indicada en el paràgraf anterior.

Taula II.4. Comparació de superfícies de conreus declarades a la DUN 2022 amb les detectades a partir del MCSC 2020 de l'AMB.

DUN2022		MCSC2020	
Categoria	Superfície (ha)	Categoria	Superfície (ha)
Cereals	47,22	Conreus Herbacis	361,00
Farratgeres	63,29		
Lleguminoses	1,14		
Proteaginoses	0,47		
Altres Productes	0,62		
Guaret	36,09		
<i>Suma</i>	148,83		
Cítrics	2,45	Altres conreus llenyosos	609,95
Fruita dolça	113,40		
Fruits de closca	10,16		
<i>Suma</i>	126,01		
Horticoles	6,43	Horta, vivers i conreus forçats	3,91
Oliverar	39,42	Oliverars	27,48
Vinyes	76,69	Vinyes	95,49
-	-	Conreus en transformació	17,98
Total Superfície DUN	397,38	Total Conreus Actuals	1.115,81

Font: CTFC (2022). Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix.

I.2.3. Forests públiques i instruments d'ordenació forestal

D'acord amb la revisió que s'ha fet en el marc de la present actualització de la diagnosi, segons la cartografia de l'Hipermapa només consten sis boscos públics⁷ a l'àmbit –si no s'indica el contrari, de titularitat municipal–, dels quals només dos consten com que disposen d'ordenació aprovada: la Cadira de l'Espadat (Castellví de Rosanes) i Molins (Sant Climent de Llobregat, titularitat de l'Incasòl). Amb tot, d'acord amb informació proporcionada pels municipis respectius, es té constància que també disposa d'IOF les Rovires (Pallejà) i que la Muntanya de Sant Ramon (Sant Boi de Llobregat) l'està redactant en l'actualitat. Per contra, no compten amb IOF els dos restants: Can Cases i Torrent dels Llops (Martorell) i Can Colomer (Sant Climent de Llobregat, titularitat del CCBL).

D'altra banda, d'aquestes sis forests públiques només dues –Can Cases i Torrent dels Llops⁸ i Muntanya de Sant Ramon– estan incloses al Catàleg de forests d'utilitat pública (CUP).

⁷ Cal fer notar que en la documentació de l'anterior Pla –i en d'altres treballs posteriors que s'hi refereixen, es fa constar també que l'àmbit alberga una molt petita porció (2,72 hectàrees) de la forest, també inclosa al CUP, denominada La Fonollosa, Casa Roura i Vall de Teix (Begues). Amb tot, les comprovacions cartogràfiques fetes en el marc del present treball evidencien que aquesta forest resta completament fora de l'àmbit de MdB. Probablement, la seva inclusió en anteriors treballs obeeix a un error en el geoposicionament de les capes utilitzades.

⁸ Cal assenyalar que aquesta forest pública es distribueix entre Martorell i el municipi veí de Sant Esteve Sesrovires, ja fora de l'àmbit de MdB.

Més enllà d'aquesta informació, cal assenyalar que un treball intern del CCBL – *Foment de la inclusió dels boscos públics al catàleg d'utilitat pública. Diagnosi i perspectives*– identifica un nombre superior de forests de titularitat pública en els municipis inclosos a l'àmbit –tot i que no necessàriament dins l'àmbit estricte de MdB–en concret als municipis de Corbera Palletà, la Palma de Cervelló, Sant Boi de Llobregat, Sant Climent de Llobregat i Vallirana, tal i com mostra la taula següent. A banda d'aquest nombre superior de forests de titularitat pública, cal indicar que alguna de les dades de la taula no resulta coincident amb la informació anterior respecte qüestions com si l'espai disposa o no de figura d'ordenació, circumstància que es pot explicar perquè aquesta figura s'hagi aprovat amb posterioritat a l'elaboració de l'informe del CCBL.

Taula II.5. Boscos de titularitat pública, als municipis de l'àmbit susceptibles d'incorporar-se al CUP. No inclou Can Cases i Torrents dels Llops i Sant Ramon, que ja en formen part i n'incorpora d'altres –com el Remolar– que es troben totalment fora de l'àmbit de MdB.

TERME MUNICIPAL	NOM DEL FOREST	TITULAR	CUP?	SUP (Ha)	ordenació
Viladecans	EL REMOLAR	Generalitat de Catalunya	NO	65,75	no
Castellví de Rosanes	La Cadira de l'Espadat	Ajuntament de Castellví de Rosanes	NO	26,93	no
Sant Climent de Llobregat	MOLINS	INCASOL	NO	5,09	si
Sant Climent de Llobregat	Busquerons	Ajuntament de St. Climent	NO	12,27	no
Sant Climent de Llobregat	CAN COLOMER	Consell Comarcal	NO	181,58	no
Sant Boi de Llobregat	PARC DELS CAMPS BLANCS	Ajuntament de Sant Boi de Llobregat	NO	12,67	no
Sant Boi de Llobregat	Can Palos	Ajuntament de Sant Boi de Llobregat	NO	4,55	no
Sant Boi de Llobregat	Can Tutusaus	Ajuntament de Sant Boi de Llobregat	NO	3,53	no
Sant Boi de Llobregat	estre de Roques	Ajuntament de Sant Boi de Llobregat	NO	1,60	no
Sant Boi de Llobregat	La Roca Negra	Ajuntament de Sant Boi de Llobregat	NO	6,73	no
Sant Boi de Llobregat	Estret de roques 2	Ajuntament de Sant Boi de Llobregat	NO	1,31	no
Corbera de Llobregat	Bosc de Sant Martí	Ajuntament de Corbera del Llobregat	NO	19,20	PGOM
Pallejà	Les Rovires	Ajuntament de Pallejà	NO	59,51	PtGMf en redacció
Pallejà	--	INCASOL	NO	6,68	NO
Pallejà	--	Ajuntament de Pallejà	NO	2,35	NO
Vallirana	Can Julià	Ajuntament de Vallirana	NO	27,42	no
Vallirana	Sabiosa	Ajuntament de Vallirana	NO	45,69	no
La Palma de Cervelló	Parc de l' Ermita	Ajuntament de la Palma	NO	3,20	NO
La Palma de Cervelló	Parc de l' Ermita 2	Ajuntament de la Palma	NO	1,78	NO
La Palma de Cervelló	Passeig del Roure	Ajuntament de la Palma	NO	2,00	NO
La Palma de Cervelló	Riera de Rafamans	Ajuntament de la Palma	NO	3,50	NO
	Can Mascaró				

Font: CCBL (sense data). *Foment de la inclusió dels boscos públics al catàleg d'utilitat pública. Diagnosi i perspectives.*

Pel que fa als instruments d'ordenació forestal (IOF) en finques privades, s'ha sol·licitat informació actualitzada al CPF a través del CCBL. D'acord amb la informació proporcionada (que cal entendre que correspon a 2023), una vegada analitzada amb SIG retallant per l'àmbit estricte de MdB, s'han identificat 29 IOF en boscos de titularitat privada vigents, els quals representen una superfície de 2.134 hectàrees (2.063 hectàrees de

PTGMF en 23 plans i 71 hectàrees de PSGF en 6 plans). Aquesta superfície ordenada representa un 17,8% del conjunt de l'àmbit MdB i, tenint en compte que la major part és forestal, aquesta dada posa de manifest que el potencial de creixement és notable.

Al seu torn, aquestes dades representen una disminució respecte les indicades en la diagnosi de l'anterior Pla d'acció, corresponents a 2019: 2.571 hectàrees ordenades distribuïdes en 61 finques. Aquesta situació es deu, probablement a la pèrdua de vigència i no renovació d'alguns IOF, tot i que el fet que la davallada en hectàrees sigui molt inferior a la de finques, fa pensar que s'han incorporat noves finques de superfície més gran.

La figura següent mostra la localització de les finques amb IOF vigent i permet constatar que en diversos casos hi ha finques que tenen superfície tant dins com fora de l'àmbit de MdB. En qualsevol cas, com s'ha indicat, els càlculs s'han fet incloent exclusivament la superfície dins l'àmbit de MdB.

Figura II.6. Localització de les finques privades amb IOF vigent (en verd PTGMF i en blau PSGF).

Font: elaboració pròpia a partir del CPF.

En relació amb l'associacionisme dels propietaris forestals, només es té constància de dues associacions:

- Associació de propietaris agroforestals del Baix Llobregat, constituïda arran de les ventades esdevingudes entre el 2008 i el 2009 i que actualment no sembla tenir activitat.
- Associació de propietaris forestals de Torrelles i territoris veïns, constituïda el febrer de 2023.

Finalment, pel que fa a la custòdia del territori, no s'han identificat nous acords de custòdia més enllà dels que ja s'indicaven en l'anterior diagnosi, corresponents al municipi de Viladecans.

1.2.4. Àrees de gestió prioritària per a la prevenció d'incendis forestals

En els annexos del conveni signat amb la DIBA el 2024, per part del CCBL i de tots els municipis implicats, s'aporta informació detallada dels criteris de selecció i del tipus d'actuacions a dur a terme en les següents quatre tipologies d'àrees de gestió prioritària (AGP) pel conjunt dels termes municipals signants del conveni (inclou Castelldefels):

- Interfície urbana forestal (IUF)
- Punts estratègics de gestió (PEG)
- Àrees de foment de la gestió (AFG)
- Àrees afectades per perturbacions naturals sobrevingudes.

Com a resultat, identifica sobre plànol les tres primeres tipologies, les quals permeten establir les prioritats de gestió, fenòmens sobrevinguts a banda.

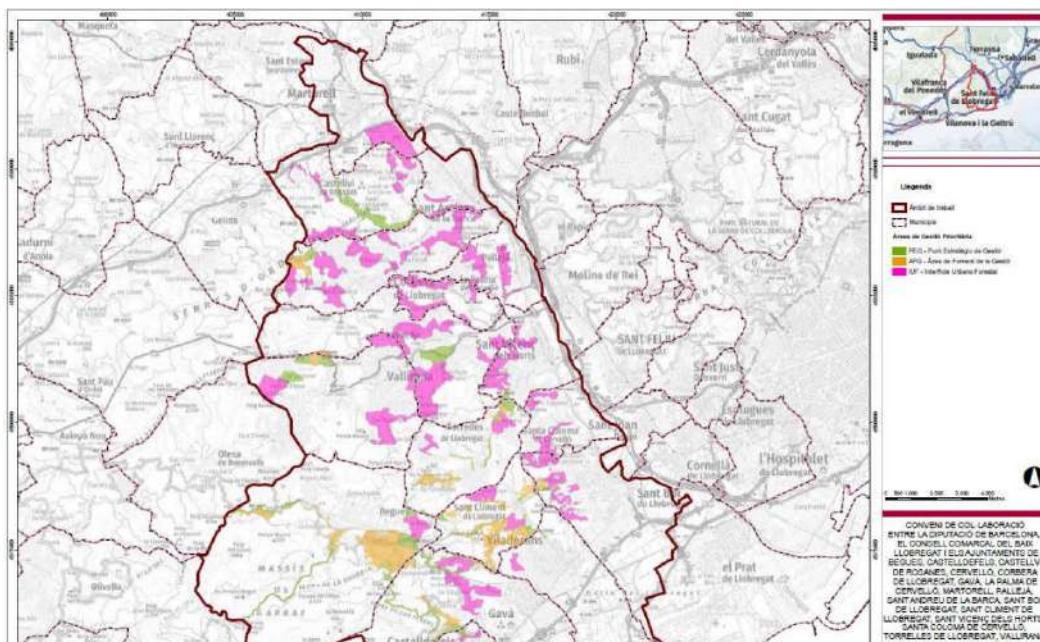

Figura 11.7. Àrees de gestió prioritària per a la prevenció d'incendis forestals.

Font: Conveni de col·laboració subscrit entre la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat i els ajuntaments de l'àmbit de MdB per a la prevenció d'incendis forestals mitjançant el foment de la gestió forestal estratègica i annexos corresponents (2024).

Documentació de referència sobre usos del sòl i sector primari:

- CBC (2021). *Determinació de la demanda actual i potencial a mig termini de biomassa forestal per fer energia a les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA.
- CCBL (2022). *Estudi de capacitat de producció agrària a les Muntanyes del Baix*.
- CCBL (sense data). *Foment de la inclusió dels boscos públics al catàleg d'utilitat pública. Diagnosi i perspectives*.
- CTFC (2018). *Planificació silvícola estratègica de l'espai agroforestal de les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.
- CTFC (2020). *Propostes per a la dinamització agroforestal de les Muntanyes del Baix: primera avaluació del potencial d'actuacions*. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.
- CTFC (2022). *Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.
- DIBA-CCBL-Ajuntaments de MdB. (2024). Conveni de col·laboració subscrit entre la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat i els ajuntaments de l'àmbit de MdB (a més de Castelldefels) per a la prevenció d'incendis forestals mitjançant el foment de la gestió forestal estratègica i annexos corresponents (2024). Existeixen també informes anuals de seguiment del programa d'actuacions (des de 2020).
- E2Estudis (2024). *Disseny del model de gestió conjunt per aprofitament de biomassa forestal amb finalitats energètiques a les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL.

I.3. Biodiversitat

En aquest àmbit la principal novetat és l'elaboració d'un informe específic que compila abundant informació sobre la biodiversitat: *Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix* (Limonium, 2024). Entre d'altres recursos –i a banda de treball de camp propi– aporta informació del Banc de dades de biodiversitat de Catalunya i de portals com Ornitho.cat.

Entre les novetats que aporta l'informe cal destacar la síntesi de les comunitats vegetals presents i, en particular els llistats de diferents grups de fauna, amb particular atenció a l'avifauna –on s'aporten dades sobre hàbitats preferents i fenologia de més d'un centenar d'espècies– dins dels vertebrats i, secundàriament a diversos grups d'invertebrats, entre els quals destaquen els lepidòpters.

D'acord amb l'informe, la fauna vertebrada de l'àmbit assoleix les 178 espècies, distribuïdes de la següent manera: 3 peixos, 9 amfibis, 18 rèptils, 110 ocells i 38 mamífers. En el cas dels invertebrats les dades són molt més parcials, tot i que cal esmentar com a dada més robusta el nombre de lepidòpters diürns que assoleix la xifra de 54 espècies. Pel que fa a la flora aporta com a dada de referència una xifra a l'entorn de les 1.000 espècies.

L'informe també incorpora informació sobre hàbitats i espais singulars per cadascun dels 16 municipis de l'àmbit. També fa una avaluació integrada per identificar elements clau de conservació i elements clau de gestió dins l'àmbit. Entre aquests darrers, s'identifiquen espècies o grups taxonòmics adscrits a sis categories:

- Coves, avencs i les espècies que en depenen.
- Hàbitats fontinals, basses temporals, tolls de rieres, boscos de ribera i les seves espècies.
- Hàbitats rupícoles i les seves espècies.
- Hàbitats de prats i subarbustius, marges de boscos.
- Hàbitats forestals arbrats.
- Hàbitats de conreus agraris extensius llenyosos.

Finalment, l'informe estableix unes propostes genèriques d'actuació adscrites a sis tipologies. Una d'elles fa referència a ampliar el coneixement tècnic i científic, i les cinc restants a conservar i recuperar els següents grups taxonòmics :

- Poblacions d'ocells d'espais oberts d'interès comunitari.
- Poblacions de rapinyaires d'interès comunitari.
- Poblacions de quiròpters no cavernícoles.
- Poblacions de quiròpters i invertebrats cavernícoles.
- Hàbitats naturals i la seva flora i fauna

Taula II.6. Comparació entre la biodiversitat coneguda a MdB amb altres espais naturals de muntanya mediterrània.

NOM	Muntanyes del Baix	Poblet	Montserrat ²⁹	Albera ³⁰	Montserrat ³¹	Ports ³²	La Maçana (França) ³³
Extensió (ha)	11.993 ha	3.379 ha	31.064 ha	3465 + 742 ha	9.242 ha	35.050 ha	335,97 ha
Rang alçada	< 657 m.s.n.m.	< 1201 m.s.n.m.	< 1706 m.s.n.m.	< 1257 m.s.n.m.	< 1163 m.s.n.m.	< 1441 m.s.n.m.	< 1150 m.s.n.m.
Vertebrats	178	144	246	299	216	203	173
Amfibis	9	5	13	11	6	7	7
Rèptils	18	10	22	20	15	15	13
Peixos	3	0	12	12	7	12	2
Mamífers	38	38	58	51	40	45	44
Ocells	110	91	141	205	147	124	107
Invertebrats		1187	4330				4129
Artròpodes			4071			1066	3979
Crustacis		5					23
Insectes		1090	3671				3343
Coleòpters	88	475					1657
Coleòpters saxatils		282 ³⁴				79 ³⁵	530
Lepidòpters diürns	54					113 ³⁶	
Odonats	22						
Heteròpters	100						
Ortòpters	39						
Aràcnids	31	35					568
Invertebrats no artròpodes			259				145
Mol·luscs		43				57	45
Briófits	97	23	363			176	142
Líquens	283	88	412			763	344
Fongs		573	1635			319	638
Flora vascular	Aprox 1000	793	1424		1248³⁷	1370	808

Font: Limonium (2024). Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix.

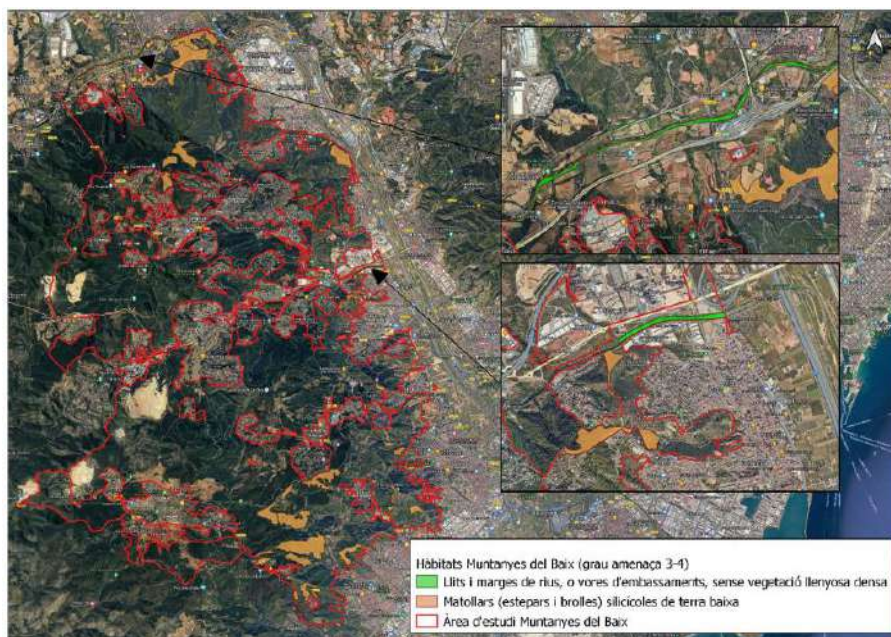

Figura II.8. Localització d'hàbitats amenaçats dins l'àmbit de MdB.

Font: Limonium (2024). Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix.

Documentació de referència sobre biodiversitat:

- DIBA-Oficina tècnica de planificació i anàlisi territorial. (2019). [*Informe tècnic Muntanyes del Baix*](#).
- Limonium (2024). [*Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix*](#). Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA.

I.4. Vulnerabilitat climàtica

El *Pla de resiliència al canvi climàtic del Baix Llobregat* (Arda, 2022) analitza la vulnerabilitat al canvi climàtic a la comarca, la qual es divideix a efectes d'aquesta valoració en 5 unitats territorials, una de les quals denominada Muntanyes del Baix i Ordal-Garraf.

La taula següent sintetitza la vulnerabilitat d'aquesta unitat territorial respecte els 16 riscos climàtics considerats. Com es pot constatar, es contempla un risc molt alt d'erosió i uns riscos alts relacionats amb incendis i plagues forestals. Només un dels riscos es considera baix –empitjorament del confort climàtic –atesa la baixa densitat de població resident dins l'àmbit– i la resta s'avaluen com de vulnerabilitat mitjana.

Taula II.7. Riscos i vulnerabilitats climàtics identificats per l'àmbit de Muntanyes del Baix.

RISCOS	Vulnerabilitat
Onades de calor/Augment temperatura	Mitja
Increment de demanda d'energia	Mitja
Afectació de la calor a infraestructures	Mitja
Afectació a la població feble (augment mortalitat)	Mitja
Empitjorament del confort climàtic (accentuació del fenomen d'illa de calor) URB 01 Gen	Baixa
Sequeres i disponibilitat d'aigua	Mitja
Problemes d'abastament	Mitja
Problemes al verd urbà (incorpora URB02 Gen)	Mitja
Disponibilitat aqüífers	Mitja
Efectes sobre l'agricultura	Mitja
Canvis en els cultius (AGR03 Gen)	Mitja
Problemes en l'agricultura i ramaderia (incorpora AGR01 Gen)	Mitja
Efectes sobre els boscos	Alta
Incendis forestals	Alta
Plagues	Alta
Sequera als boscos, menys disponibilitat aigua (basat en FOR02 i FOR03, Gen)	Mitja
Valors paisatgístics i biodiversitat	Alta
Erosió	Molt alta
Pèrdua d'interès turístic entorn natural (no costa)	Mitja
Pèrdua de biodiversitat	Mitja
Tempestes i pluges torrencials	Mitja
Inundacions i riudes	Mitja

Font: Arda (2022). *Pla de resiliència al canvi climàtic del Baix Llobregat*.

Respecte els riscos pels quals es considera una vulnerabilitat més elevada cal remarcar el següent:

- Erosió: com a conseqüència de zones amb pendents pronunciats i/o amb materials geològics tous. Aquest fenomen natural es pot veure accentuat per l'increment de pluges torrencials o per efecte d'incendis, en aquest darrer cas degut a l'eliminació de la cobertura vegetal.
- Incendis forestals: risc afavorit per les elevades temperatures i les sequeres, combinat amb la marcada continuïtat espacial de la vegetació i les nombroses interfícies amb urbanitzacions. Aquesta continuïtat, horitzontal i vertical, d'estrats arbustiu i arbori és, al seu torn, conseqüència de l'escassa gestió forestal i de l'abandonament de sòls agrícoles.
- Plagues forestals: els mateixos riscos climàtics que afavoreixen el risc d'incendi també poden provocar un increment de plagues –com ara la processionària del pi o els coleòpters barrinadors del gènere *Tomicus*–. Aquestes plagues poden generar més afectació en arbres debilitats per estrès hídric i/o en zones afectades per un incendi.

Pel que fa a les actuacions a dur a terme per incrementar la capacitat d'adaptació a l'àmbit de MdB, el *Pla de resiliència al canvi climàtic del Baix Llobregat* (Arda, 2022) fa referència al Pla d'accions de les MdB 2019-2023, per la qual cosa cal entendre que s'han de veure reemplaçades per les previstes al nou Pla d'acció 2024-2030 una vegada s'aprovi formalment.

En relació amb el canvi climàtic, cal indicar que l'AMB disposa d'un [visor](#) específic per tres escenaris climàtics (optimista, moderat i pessimista) i per tres horitzons temporals diferents (2011-2040, 2041-2070, 2071-2100), de diferents variables termomètriques i pluviomètriques.

Documentació de referència sobre vulnerabilitat climàtica:

- Arda (2022). [Pla de resiliència al canvi climàtic del Baix Llobregat. Adaptació i economia circular.](#)

I.5. Conclusions: anàlisi DAFO

La taula següent sintetitza, a partir de tota la documentació revisada, en el marc de l'elaboració del Pla d'acció 2024-2030 de les MdB i del criteri de l'equip redactor, les principals conclusions de la diagnosi a mode d'anàlisi DAFO (debilitats, amenaces, fortaleeses i oportunitats).

Debilitats	Amenaces
- Gran nombre de masses forestals amb baix grau de gestió. - Escassa presència d'espais oberts i agraris en la configuració del mosaic agroforestal. - Molt escassa presència de teixit associatiu en el sector primari. - Existència de moltes interfícies urbanes-forestals, que accentuen el risc d'incendi. - Inexistència d'una figura legal de protecció i gestió conjunta.	- Efectes del canvi climàtic, amb particular atenció a l'increment del risc d'incendi, la sequera, l'increment de plagues forestals i l'erosió. - Abandonament progressiu de l'activitat agrària i evolució cap a un paisatge cada vegada més exclusivament forestal. - Impactes sobre la biodiversitat, derivats dels dos punts anteriors. - Sobrefreqüentació i conductes incíviques sobre determinats espais més singulars.
Fortaleeses	Oportunitats
- Experiència de més de 15 anys en la definició i implementació d'accions amb visió de conjunt per tot l'àmbit. - Coneixement creixent de l'àmbit a partir de nombrosos treballs i projectes específics. - Àmbit coherent des de la perspectiva territorial. - Entorn natural menys massificat que molts altres de l'entorn metropolità. - Notable biodiversitat, amb presència d'alguns hàbitats i espècies singulars i/o rars.	- Gestió forestal adaptativa i multifuncional. - Sòls amb valor agrícola susceptibles de ser recuperats. - Àmbit territorial interessant per a dur a terme projectes pilot i treballs de recerca. - Múltiples opcions de col·laboració i sinèrgies entre els diferents ens locals i supramunicipals implicats - Àmplies possibilitats per a l'educació i la sensibilització ambiental.

Addenda. Relació d'informes i treballs de referència

Com no pot ser altrament, el principal referent als efectes del present annex és la [diagnosi](#) elaborada en el seu dia en el marc del Pla d'accions 2019-2023, elaborada per Lavola i tancada amb data juliol de 2020.

A banda d'això, els darrers anys s'ha dut a terme nombrosos treballs i projectes centrats en l'àmbit de MdB⁹, els quals es detallen a continuació. En el cas que la documentació estigui disponible públicament, en el moment d'elaborar la present diagnosi, es proporciona l'enllaç a la pàgina web corresponent.

- Arda (2022). [Pla de resiliència al canvi climàtic del Baix Llobregat. Adaptació i economia circular](#). Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA. Pla aprovat pel Ple del Consell Comarcal el 19 de desembre de 2022.
- Batalla, L., Díaz, M. (2020). [Guia per a la implantació de la silvopastura a les Muntanyes del Baix](#). Encàrrec del CCBL a l'Escola de pastors i pastores de Catalunya.
- CBC (2021). *Determinació de la demanda actual i potencial a mig termini de biomassa forestal per fer energia a les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA.
- CCBL (2019). *Ordenança tipus reguladora de protecció i ús públic de l'entorn natural de les Muntanyes del Baix*.
- CCBL (2021). [Guia per als ens locals per incloure a les ordenances fiscals la bonificació de l'IBI de construccions en sòl no urbanitzable o en nuclis aïllats vinculades a activitats agràries](#)
- CCBL (2022). [Estudi de capacitat de producció agrària a les Muntanyes del Baix](#).
- CCBL (sense data). *Foment de la inclusió dels boscos públics al catàleg d'utilitat pública. Diagnosi i perspectives*.
- CTFC (2018). *Planificació silvícola estratègica de l'espai agroforestal de les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.
- CTFC (2020). *Propostes per a la dinamització agroforestal de les Muntanyes del Baix: primera avaluació del potencial d'actuacions*. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.
- CTFC (2022). *Cartografia del potencial de manteniment i recuperació d'espais agraris a les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.
- CTFC (2024). [Percepció ciutadana sobre la silvicultura de franges de protecció contra incendis als municipis del Baix Llobregat](#). Revista Silvicultura, número 90.
- DIBA-CCBL-Ajuntaments de MdB. (2024). Conveni de col·laboració subscrit entre la Diputació de Barcelona, el Consell Comarcal del Baix Llobregat i els ajuntaments de l'àmbit de MdB (a més de Castelldefels) per a la prevenció d'incendis forestals mitjançant el foment de la gestió forestal estratègica i annexos corresponents (2024).

⁹ Malgrat la referència explícita de molts d'aquests treballs a l'àmbit de MdB cal tenir en compte que l'anàlisi realitzada no sempre se circumscriu a l'àmbit estricte de MdB.

Existeixen també informes anuals de seguiment del programa d'actuacions (des de 2020).

- DIBA-Oficina tècnica de planificació i anàlisi territorial. (2019). [Informe tècnic Muntanyes del Baix](#).
- E2Estudis (2024). *Disseny del model de gestió conjunt per aprofitament de biomassa forestal amb finalitats energètiques a les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL.
- GRECCAT (2013). [Inventari i Pla de camins d'interès territorial de la comarca del Baix Llobregat](#). Treball finançat per la DIBA.
- Institut metròpoli (2023). *Estudi de freqüentació a les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.
- Kiribatis (2020). *Pla de comunicació de muntanyes del Baix*. Encàrrec efectuat pel CCBL.
- Limonium (2024). [Estudi de biodiversitat a les Muntanyes del Baix](#). Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA.
- Serviseny 10. [Manual tècnic de senyalització, normalització i homogeneïtzació de mobiliari i cadenats per les Muntanyes del Baix](#). Encàrrec del CCBL amb finançament de la DIBA.
- Siboc projectes ambientals. *Propostes d'Aprenentatge Servei a les Muntanyes del Baix*. Encàrrec del CCBL amb finançament de l'AMB.

A més de l'indicat cal tenir en compte els inventaris de patrimoni natural i cultural, pendent d'incorporar Pallejà, a la [web de MdB](#).

